

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET FOLYÓIRATA

CXLV. évfolyam • 2010. május

ALAPÍTVÁ

1862-BEN

A Gemenc Zrt. országos mozgalma

1400 facsemete a gyermekekért és a klímaváltozás ellen

1400 őshonos facsemetét ültettek el tavaly óta 6 megye 45 településén a Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt. mozgalmanak keretében. Ma Sződligeten, egy játszótér mellett 34 csemetét telepítettek, ezzel folytatódik 2010 tavaszán is a „Minden születendő gyermeknek ültessünk egy fát!” mozgalom.

A Gemenc Zrt. 2009. október 14-én indította el mozgalmát Pörbölyön, az Ökoturisztikai Központban, ahol a kapcsolódó települések képviselői ünnepelesen aláírták a csatlakozási megállapodást – emlékeztetett *Bodor László*, a Gemenc Zrt. erdőgazdálkodási osztályvezetője. Kiemelte, hogy azóta már összesen 6 megye 45 települése kapcsolódott a kezdeményezéshez, köztük például Sződliget, mely nem tartozik a Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt. működési területéhez, mégis az erdőgazdaság örömmel vette jelentkezésüket. Emellett előrehaladott tárgyalásokat folytatnak például többek között Makó Város Önkormányzatával is.

Most a 2009. január 1-je után született gyermekek fáinak elültetésével folytatódik a mozgalom tevékenysége. Így tavaly ősz óta összesen közel 1400 facsemetét ültettek a 45 településen. Az erdőgazdaság minden esetben a települések tájegységének megfelelő őshonos csemetéket adományoz, melyek a helyi talajviszonyoknak is megfelelnek. Főleg magyar kőris-, virágos kőris-, korai juhar-, madárberkenye- és közönséges nyír-példányok jelzik majd a megszületendő gyermekek számát. Sződligeten főleg magyar kőris-, madárberkenye- és kocsányos tölgy-fajtákat ültetnek el.

A települési önkormányzatokkal kötött együttműködési szerződés keretében a Gemenc Zrt. vállalta, hogy évente, a született gyermekek számának megfelelően, a szükséges facsemetéket térítésmentesen biztosítja, valamint a tavaszi, illetve az őszi ültetés során szakmai irányítást és felügyeletet nyújt az önkormányzatoknak.

A települési önkormányzatok az együttműködés keretében azt vállalták, hogy az éves tavaszi és őszi faültetési napot megszervezik, az ültetéshez a szerszámokat és a faültető személyzetet biztosítják (az erdőgazdaság javaslata szerint a facsemetét a szülők ültessék

el), valamint az elültetett fákat ellátják névazonosítóval, illetve az akció indulásától folyamatosan gondoskodnak az „ÉN FÁM” kataszter megnyitásáról és vezetéséről. Az önkormányzatok azt is vállalták, hogy az ültetéshez a település parkjaiban, terein, utcáin területet biztosítanak és az elültetett fák ápolását, gondozását megszervezik.

Bodor László, a Gemenc Zrt. erdőgazdálkodási osztályvezetője az eseményen hangsúlyozta, hogy a mozgalom célja összetett. A Gemenc Zrt. szeretné, ha a tavaly útjára indított faültetési ak-

ció elérné, hogy a felnövekvő nemzedék érzelmileg is jobban kötődjön a fához, erdőhöz, ezáltal természeti környezetünk védelméhez. Fontos célként jelenik meg az is, hogy a gyermekek nemzettudata, lokálpatriotizmusuk, szülőhelyük megbecsülése, szeretete erősödjön. Az akció egyben elősegíti, hogy bővüljön a települések természetes környezetének védelmére irányuló tevékenység is.

A Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt. mozgalomával a kedvezőtlen klímaváltozás hatásának mérséklésére hívja fel a figyelmet.

További információ:

Baricz Árpád

Mobil: +36-30/4567-807

e-mail: info@beszedirok.hu

A mozgalomhoz eddig csatlakozott települések:

Alsónána, Alsónyék, Bábolna, Baja, Bába, Bábaapáti, Bátaszék, Bátmonostor, Bogviszló, Bő, Cikó, Csátalja, Csávoly, Dávod, Decs, Dunaszekeső, Dunaszentbenedek, Dusnok, Érsekcsanád, Érsekhalma, Fajsz, Géderlak, Grábóc, Hajós, Homorúd, Kakasd, Kölked, Mohács, Mórág, Mőcsény, Őcsény, Patvarc, Pázmánd, Perkáta, Pörböly, Rém, Sükösd, Szálka, Szekszárd, Szeremle, Sződliget, Tolna, Vaskút, Vereb, Zirc.

Érdekességek a természetben

Fakutya. Fotó: Szeverényi Ferenc

A harmadik oldal

Többször ballottam mostanában, hogy lassan ott tartunk: két évszakra zsugorodik az időjárás, tétre és nyárra. Mindenesetre az idei bosszú tél alátámasztani látszik ezt a jóslatot. Mert bizony ritkán adódik, hogy folyamatosan fűteni kell majd májusig. Panaszkodtak is a város-lakók eleget. De tudjuk, hogy minden relatív, így egyfelől a tetemes villany- és gázzsámla kétségtelenül megterhelő, másfelől az erdőstűtő örül, hiszen az ültetési szezon meghosszabbodásával minden bizonytalanságot sikerrel számíthat. Különösen úgy, hogy közben bősz csapadék is volt. Néhány helyen több is a kelleténél. Májusra robbanásszerűen megjött a tavasz, illetve a nyár, amit a szerkesztőségi szobából is tapasztalhatam. Az egyik bétvégén még épp hogy rügyeztek a Nagy Imre tér fái, s alig egy hét múlva már barsogó zöld takarta a szemben lévő Katonai Ügyészség (a futkosó) épületét.

De nemcsak e gyors metamorfózis látványa jelentett az utóbbi időben újdonságot az ablakból kinézve. Egyre több madár domesztikálódott, amit ősszel a piramistölgy makkjait gyűjtőgető, az erdőben többnyire szajkónak nevezett mátyásmadár, vagy a már évek óta ütemes korrogással a Vár felé bűző hollók is bizonyítanak.

Most azonban, e bosszú, hideg „tavasz” végén, rendkívüli látványban volt részem. A naphosszat a Katonai Ügyészség tején tanyázó, sütkérező galambcsapat éppen „egészségügyi” körét repkedte a tér felett, amikor egy vörös vércse vágott közéjük. Az első támadás sikertelen volt éppúgy, mint az ezt követő próbálkozások, mert a galamboknál tökéletesen működött a kölökben repülés nyújtotta védelem. A vörös támadó még néhányszor próbálkozott, majd szemmel láthatóan kedvezezetten repült az Országház irányába. Azt hittem, hogy valami újdonságot látok, vércséről lévén szó, de madarász ismerősöm felvilágosított, hogy bizony ez a faj is régen városiasodott.

Mire e sorok megjelennek, már eldőlt, hogy kik kapják az OEE tagságától a felbatalmazást arra, hogy az elkövetkezendő négy évben az Elnökségben munkálkodjanak. Mivel az eddigiekhez képest a nagypolitikában, az államigazgatásban is jelentős változások várhatóak, pillanatnyilag még nem tudni, hogy szakmánk felsőbb irányítói milyen erőterbe kerülnek. Csak reménykedni lehet, hogy megnyugszik az erdészeti-termesztvédelem közti – olykor áldatlan polémia, és megszűnik az erdőgazdálkodókra nebezédő politikai nyomás is (például a vadászterületek kapcsán felmerült törvényteleniségek), és végre mindenki az igazi szakmai feladatokra koncentrálnak. Ahogy a költő mondja: „Kevesebb vért a köbögésnél És a munkánál több erőt...”

Pápai Gábor

Ez a lapszám az FVM támogatásával jelent meg.

**FÖLDMŰVELÉSÜGYI ÉS
VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM**

Tartalom

<i>Dr. Pethő József:</i> Az elköszönés jogán...	150
<i>Dr. Solymos Rezső:</i> Erdőgazdálkodás a klímaváltozás árnyékában	152
<i>Istvánffy László:</i> Válasz Berki Imrének	155
<i>Nagy László:</i> Átalakuló évszakok	157
<i>Reményffy László:</i> Uff, uff, kiált egy „irokéz”	158
<i>Váradi Géza:</i> Szívjuk el a békepipát!	159
<i>Váradi Géza:</i> Levél a szerkesztőhöz	160

Dr. Frank Norbert:
Az ezüst hárs (*Tilia tomentosa*
Mönch) erdőművelési
tulajdonságai

Pápai Gábor:
Beszélgetés Marghescu Tamással,
a CIC leendő
vezérgazdátójával

<i>Keresztes György, Sinka Attila:</i> Erdészverseny Uzsnán	168
<i>Lengyel László Zoltán:</i> Uniós források felhasználásával újulnak meg a források a Börzsönyben	169
<i>Dr. Horváth Gyula:</i> Államtitkári rangú vezető kellene	170
Amerika a vezető erdőpusztító	170
Tájékoztató a MEGOSZ Közgyűléséről és az elmúlt évben végzett munkáról	171
<i>Dénes Zoltán:</i> Csoportos falopások a Hajdúságon	173

Tímár Dani, Mészáros Dima:
Erdőmérnök-hallgatók
az északi sarkkörön túl

ERDÉSZETI LAPOK • Az Országos Erdészeti Egyesület folyóirata CXLV. évfolyam 5. szám (május)

FŐSZERKESZTŐ: **PÁPAI GÁBOR** • A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG ELNÖKE: **HARASZTI GYULA**

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG: Bartha Dénes, Detrich Miklós, Lengyel László, Puskás Lajos, Sárvári János.

SZERKESZTŐSÉG: 1027 Budapest, Fő u. 68. Telefon: 201 62 93, fax: 201 77 37 • Mobil: 06 30 97 15 255 • e-mail: erdlap@ertes.hu • www.erdeszetilapok.hu

KIADÓ: Országos Erdészeti Egyesület, 1027 Budapest, Fő u. 68. • FELELŐS KIADÓ: **DR. PETHŐ JÓZSEF elnök**

Nyomdai munkák: INNOVA-PRINT, Budapest • Felelős vezető: ifj. Komornik Ferenc

A kézirat lezárva: 2010. május 4.

ISSN 1215-0398

Terjeszti az Országos Erdészeti Egyesület. Felvilágosítást a lappal kapcsolatban az Egyesület ad. Megjelenik havonta.

A beküldött kéziratokat, fényképeket nyilvántartásba vesszük. A cikkek, írások nem feltétlenül azonosok a szerkesztő véleményével, azok tartalmáért mindenkor a szerző felel. Honoráriumot megegyezéssel csak felkért írásokért, illetve grafikai munkákért fizetünk.

A címlapon: Május. Fotó: Pápai Gábor

Az elköszönés jogán...

*Mottó: „Te magad légy a változás,
amit látni szeretnél a világban!”
(Mahatma Gandhi)*

Az Országos Erdészeti Egyesület Küldöttközgyűlése 2006. május 26-án, e nagy múltú egyesület legtekintélyesebb méltóságába, az elnöki tisztségbe emelt. A négy évre szóló megtisztelő megbízatás befejezésének közelsége, most arra kötelez, hogy számot adjak tetteimről. Ettől a számvetéstől, mely elnöki nézőpontból tart tükröt a tagság elé, nem várható a teljességre való törekvés, de – személyes jellege ellenére – okolásul mindenképpen szolgál.

Pápán az éves közgyűlésen elmondott székfoglalóban, szóltam a magyar erdészetre leselkedő veszélyekről, megméretetésünk várható állomásairól és helyünk társadalmi megítéléséről. Mindezek ismeretében fogalmaztam meg négy tételben megfélembeszethetetlen célkitűzésünket:

Állami erdők nem privatizálhatók

Az erdő kárára semminemű társadalmi igény nem támasztható

A közel kétfélmillió hektár magyar erdőt egységes szemléletben – a terhek arányos elosztása mellett – kell kezelni

Az erdőterületeket tovább növelve – a ma és a jövő számára is – hasznossá kell tenni.

Nyilvánvalóvá tettem, hogy alapértékeink védelme és pozícióink megtartása összefogást, az elnöktől pedig bátor kiállást követel. Tudtam, hogy a személyem iránt kialakult fokozott várakozást elsősorban aktív pályám során több szakmai kérdésben tanúsított határozott állásfoglalásom motiválta. Az mindenesetre várható volt, hogy „én nem leszek a szürkék hegedőse” (Ady E.). Ahhoz, hogy működéseim egyesületünkre, szakmánkra és a társadalomra ható következményeit bemutathassam, elengedhetetlen, hogy leássak az alapokhoz.

Választóim akaratából, az elnöki jogkör, a jó és a szakmai igazság cselekvésére szabadnak talált meg engem. Alkalmat adott és kötelezett arra, hogy ezen örök értékeket közvetítem a társadalom és az erdészlet között. Kiválasztott arra, hogy az erdész méltósága mellett álljak ki. A kijelölt irány követésében függetlenségem segített, szigorú erkölcsre épülő őrségi gyökereim pedig erősítettek. Ezért tűzhettem zászlómra – hiányos egyesüle-

ti ismereteim ellenére – a humánökológia, azaz az erdő és az azt elkötelezetten szolgáló erdész elválaszthatatlan összetartozásának képviseletét. Ez az egyedül járható erdei ösvény volt az a kényszerítő pályáim, melyről az elkészerítő pozícióvesztések, a szerény félsikerek és a nemtelen lejárató támadások sem térítettek le. Láttam a magyar erdészlet irányításában is azokat a veszélyes tendenciákat, amelyek a társadalmi szinten szélsőséges és elfogadhatatlan mintákat követtek. Magyarország kezdte felélni belső erkölcsi és gazdasági tartalékait, s ennek hatása alól szakmánk sem mentesült. Ugyanakkor egyesületünk szervezeteiben tagságunk tettekrekeszsége és önzetlen tenniakarása a pislákoló fényt, időnként reménysugárrá növelte. Az elkövetkezőkben, a felvillantott ellentmondásos korszak egyesületi keretbe történő beágyazódását, munkánkat nehezítő – ellentéteket szülő – hatásait jelenítem meg. Kevésbé ismert területek bemutatását szeretném összekapcsolni az érdekvédelmi munka fogadtatásával és következményeivel – egyesületen és szakmán belül, valamint a hatalmi és civil szervezetek szintjén. Vitáink során sokszor elhangzott, ahány ember, annyi az igazság. Ez nem igaz, ez mind csak féligazság, vagy még az sem, mert nem akarunk belenézni hibáink tükrébe. Ezért most a tagságunk által elvárt valóság bemutatása felől közelítetek. Számítatlan ügyet feláldozunk a pillanatnyi előnyök oltárán. Ezen a helyen csak hármat emelnék ki. Vezető helyen áll a vadgazdálkodás, melynek hazugságteste évtizedek óta megállás nélkül növekszik. De még meddig? Lassan elkezdődik szakmánk alapjait. Ebbe a kategóriába tartozik az a hatalmi magyarázkodás is, amely az OEE képviseletének 2009 őszén rendezett Buenos Aires-i Erdész Világtalálkozóóról való távolmaradásának okáról szólt. Nagyon remélem, hogy nem keverednek volt székházunk köré szőtt álmunk is idővel, ebbe a nemkívánatos csapdába. Mi lehetne itt a követendő magatartás? „A mai élet parancsa, az erdő fenntartása, sokoldalú hozamainak növelése, tartamosságának elősegítése csak olyan szakemberek vezetésével valósulhat meg, akik kiváló szakmai tudásukat a társadalom széles rétegeinek igényeihez tudják igazítani” (Majer A.). Ugyanakkor nem állítom azt sem, hogy vitáink során mindig teljesen tiszta kép bontakozott ki. Legtöbbször

mindkét oldal igazságát máshol kereste, és nem is jutott közelebb egymáshoz. Pedig a humánökológia metszőpontjában létrejöhethet volna mindig a találkozás.

Remélem, hogy e széles mozgástérhez kapcsolódó számtalan szereplés, tárgyalás, értekezés és egyéb alkalom során tanúsított magatartásommal az elnöki szereppel járó, és hozzá kapcsolódó tekintélyvel nem romboltam le.

Nem egyesületi múlt nélkül érkeztem e fontos funkcióba. 1975-től kezdődően, harminc éven keresztül, helyi csoport titkári, majd elnöki, valamint egy rövidebb kurzusban szakosztály titkári, később elnöki feladatot is elláttam. Ehhez társult negyvenéves szakmai életpályám. Mégis nagy ismeretdeficittel rendelkeztem, ahhoz, hogy a gazdag múltú és fontos jelenű egyesületet – hagyományaihoz méltón – képviseljem, s annak elnökségét – feladatorientáltan – irányítsam. A szakma körül sorjázó ügyek érdemi fogadása is indokolta, hogy minél előbb átfogó ismereteim legyenek működésünkről, bel- és külföldi kapcsolatainkról. A kezdeti nehézségeken átsegített a titkárság egyesületi ügyekben való jártassága, az új elnökség és szerkesztőbizottság aktivitása. Biztonságot jelentett az éves program kiforrottsága, a szaklapunk havi megjelenésének garanciája, a mindent meghatározó anyagi támogatás megléte. Reményt adott a helyi csoportok és szakosztályok szakmánkat minden esetben megjelenítő ereje. A szeniorok tiszteletet parancsoló és nélkülözhetetlen bölcs tanácsai folyamatosan érkeztek. Ennél jobb indulás el sem képzelhető, mely az új elnökség mandátuma első felének történéseiben vissza is tükröződött. A nagy tenniakadás részben az egyesület belső működésének megújításában vált láthatóvá. Sza-

bályzatainkat napjaink igényeihez igazítottuk. Főtitkári előterjesztésre a 9/2207 (III/13) határozattal még az elnökségünk működését is meghosszabbítottuk. Új *Decrett József-emlékérem* egyesületi kitüntetést alapítottunk. Az egyesület elkötelezettségét és szolidáris szerepét is sikerült új keretbe helyezni. Ebben a szellemben kitüntetettjeink részére fogadást rendeztünk. A Vajdahunyad várbán bensőséges ünnepségen emlékeztünk meg '56-os és háborús erdész hőseinkről. A hazai erdészet elismerését közvetítettük a Kanadába menekült erdőmérnökök és tanárok divíziója felé. Nagynevű elődeink előtt tisztelegtünk a Fekete-Tisza forrásánál. A Kárpát-medencei erdészek találkozóján, a szakmai összetartozás szép példáját adtuk. A társadalmi kapcsolataink erősítése terén tett lépéseink is a tenniakarásról árulkodtak. A szakma támogatására megnyertük az Országgyűlés elnökét, korrekt kapcsolatokat alakítottunk ki az ágazatunk és a környezetvédelem minisztereivel. Az erdészeti szolgálat érdekében a civil mozgalmakkal még közös fellépésekre is volt lehetőségünk. Érdeemi meghallgatás kísérte az országgyűlés Mezőgazdasági Bizottsága és a Nemzeti Vagyonkezelő előtti szereplésünket. Újra elkötelezett hívei lettünk a nagy múltú Madarak és Fák Napja mozgalomnak, és támogatói a Kaán Károly Természet- és Környezetvédelmi versenynek. Az OEE horizontján megjelenő e finom jelzések működésünk első két évének lenyomatai. Lelkes csapatmunka volt. A folytatás is hasonló értékeket hozott, de a jó szellem sok esetben itt már elpártolt tőlünk. Szakosztályi háttér segített abban a szakdiplomáciában, melynek eredményeként az Európai Erdészek Hálózata tagjai sorába választott ben-

nünket. Európai Fiatalok az Erdőkért nemzetközi versenykiírásba történő bekapcsolódásunk is ebből a tudásból táplálkozott. Az elismerés hangján kell szólnom, a helyi csoportok és szakosztályok kommunikációban, oktatásban, továbbképzésben, kulturális misszióban, tanulmányutakban megtestesülő emberi és szakmai értékeiről. Évtizedek óta működnek azok az alkotóműhelyek, amelyekből szakkönyvek, közlemények, állásfoglalások és tanulmányok kerültek ki. Az Erdészeti Lapok digitális változatának, archívumának elkészülte pedig erdészettörténeti esemény lett, melyben egy erdőgazdaság kis létszámú egyesületi tagjai oroszlánrész vállaltak. Jó érzéssel töltött el az is, hogy működésünk négy évében a „Gyökerek és lombok” három újabb kötetrel gyarapodott. Az Erdészeti Lapok színvonalas megjelenését jó csapatmunka kísérte. Az egységes szemléletű erdőgazdálkodás érdekében kifejtett elnöki kommunikációt nem titkársági bázis, hanem egy szűk szakértői csoport segítette ebben az időszakban.

Munkánkat disszonáns hangok is terhelték. Nem sikerült tökéletes összhangba hozni a szervezet működéséért felelős főtitkári és az erdészetpolitika vitelét felvállaló elnöki szerepeket. Ez a zavart keltő kétarcúság két esetben kritikus állomáshoz is érkezett. A kiélezett helyzetek – meddig lehet elmenni, mikor kell megállni – örök dilemmájába mi is belecsúszunk. Az egyik alkalom 2008. augusztus 18-án lezajlott elnökségi ülés volt, mely az elnöki működést megkérdőjelező indítványhoz kapcsolódott. Itt az elnökség tagjai – egy kivétellel – korrekt ellenőrzőbizottsági koordináció mellett az elnököt tevékenysége gyakorlásában megerősítet-

ték. A másik eset a 2009. december 15-i elnökségi ülés története, mely a már említett 9/2007. számú elnökségi határozatot – eggyel több szavazattal – három év után annulálta. A javaslattevő és az elvető személy ugyanaz volt, személyem pedig a határozat védelmében állt ki. Az ellenőrző bizottság pártatlansága most is adott volt. A nevezett két dátum közti időszak elnökségünknek egyéb ellentmondásokat is felvonultató szakasza volt. Ezért is történhetett, hogy működésünk hatékonyságára így a lapjaink postai kézbesítésének költségcsökkentésére, a honlap-szerkesztés tudósítói háttérének megszervezésére, vagy utazásaink racionalizálására tett elnöki kezdeményezés nem járt sikerrel. Kimondottan kudarcélmény volt, hogy a hivatalos látogatások, fontos rekvizitumaként szolgáló OEE-prospektus elkészítéséhez négy év sem volt elég. Az pedig felettébb furcsa, hogy egyesületünk Történeti Almanachjának megjelenését a honlapunkon megjelenő cikkek három kötetbe szerkesztett kiadványa is megelőzte. A teljes igazsághoz ez az utóbbi fejezet is hozzátartozott. Ami pedig nem maradhat ki, az a köszönet hangja vándorgyűléseink szervezőinek. Selmecbányát azért emelem ki, mert az ottani közgyűlésünk hazafias tettnek is számított, de Pápa, Kecskemét, Debrecen, Balassagyarmat és Pécs egyformán szeretett erdőszvárosaim lettek.

Tisztelt magyar Erdésztársaim! Ezen a helyen szeretném megköszönni, hogy életem egyik legszebb élményéhez, erdőszvárosom betetőzéséhez hozzásegítettek azzal, hogy bizalmat szavaztak nekem! Teljes erőmmel arra törekedtem, hogy megfeleljek elvárásaiknak. Jól tudom, hogy ez nem mindig sikerült. Nem egyszer roskadoztam a reám nehezedő teher alatt, bizonytalanná váltam ágazatunk kritikus helyzeteiben. Felment talán az, hogy én is csak saját életemből, érzelmeimből és szaktudásomból tudtam építkezni. Hittem és hiszek abban, hogy a jót és igazat képviseltem. Kívánom utódomnak, hogy jószerencse vezérelje!

Camus-val együtt vallom:

„Ne menj előttem, lehet, hogy nem tudlak követni,

Ne menj mögöttem, lehet, hogy nem tudlak vezetni,

Gyere mellettem és légy a barátom!”

Üdv az erdésznek!

Dr. Pethő József
az Országos Erdészeti Egyesület
elnöke

Ady Endre:

AZ ÉN MAGYARSÁGOM

Az én magyarságom
Mindennél keserűbb,
Mindennél igazabb.

Az én magyarságom
Véres és fekete,
Véres és szomorú.

Az én magyarságom
Büszke felleg-orom,
Büszke, nagy sirató.

Az én magyarságom:
Nincs ilyen átkozott,
Nincs ilyen igazi.

Erdőgazdálkodás a klímaváltozás árnyékában

A klímaváltozás valószínűleg az erdészeti kutatásnak is napjainkban az egyik legtöbbet vitatott témaköre. A kutatott témák többsége az erdők fafaj-összetételének, területének, stabilitásának a klíma miatt várhatóan bekövetkező változásával és ennek nyomán az erdei ökoszisztémák károsodásával, valamint az erdőgazdálkodás újszerű feladataival és jövőjével kapcsolatos. A földkerekség, a hozzá tartozó klíma, története folyamán eddig is jelentős változásokon ment keresztül. Ezeknek a változásoknak is köszönhető erdeink jelenlegi képe. A változások mértéke és a szélsőségek gyakorisága miatt azonban fel kell készülni a reálisnak tekinthető veszélyekre az erdőgazdálkodásban is. Tanui vagyunk annak, hogy a Föld országainak többsége nemzetközi összefogással kívánja a várható klímaváltozás okait és kedvezőtlen hatásait megszüntetni vagy mérsékelni. Ennek érdekében kiterjedt kutatások folynak szinte az egész világon. A politikusok „klímacsúcsok” rendezése keretében többkevesebb – inkább kevesebb – eredménnyel kísérlik meg a probléma megoldását.

Az erdészeti kutatás eredményeinek hasznosítása és a kedvezőtlen klímahatások

Az erdészettudomány keretében a kutatás elsősorban a klímaváltozásnak várhatóan az erdőkre, az erdőgazdálkodásra gyakorolt hatását, és csak kisebb mértékben létrejöttének okait vizsgálja. Rendkívül nehéz helyzetben van az, aki e témakörben végzi kutatásait, mert erdőterületen folyó üzemi kísérletezésre a téma jellege miatt aligha nyílik elegendő alkalma. Az előre jelzett klímaváltozás mértékét és „szerkezetét” többnyire csak becsülni lehet (?), esetleg valószínűsíthető hipotéziseket megfogalmazni. Modellkísérletekre (például fitotron segítségével) természetesen van lehetőség. Konkrét, átfogó vizsgálatokra azért sincsen mód, mert a klímaváltozásnak csak egyes tényezőit, ezek esetleges hatását lehet több-kevesebb meg-

bízhatósággal elemezni, a komplex következményeit aligha.

A szakértők jelentős részének állásfoglalása szerint a klímaváltozás elsősorban a szélsőséges időjárási eseményekben, hőmérséklet, csapadék és szárazság, hó, zúzmara és jég, vihar stb. mértékében és gyakoriságában mutatkozik meg. Más szakértői véleményekből kitűnik a tudományos bizonytalanságok sokasága. A gyakorlati tapasztalatok, egyelőre még kellően nem igazolják a klímaváltozás erdőkre gyakorolt „várható” hatásának szokatlan különlegességét. Jelenleg a hozzáértők többsége a klímaváltozás bekövetkezése mellett foglal állást és veszélyeire hívja fel a figyelmet. Az erdészeti klímátikus károk többsége az abiotikus károsítókkal kapcsolatos témák között eddig is szerepelt. Szélsőséges bekövetkezésük lehetőségeit és az ellenük való védekezés módját az erdővédelem kutatása és oktatása folyamatosan napirenden tartja. Az erdővédelem egyébként is nemzetközi összefogással működik, amit többek között igazol a Nemzetközi Erdővédelmi Mérés és Megfigyelő Hálózat, amely hazánkban is működik.

Nem lehet vitás, hogy *a hosszabb időtávon várható jelenségekre az erdészeti különösen figyelni kell.* A kutatás feladata, hogy a lehető legmegbízhatóbban jelezze előre a várható biotikus és abiotikus károkat és dolgozza ki az adott időszak ismereteinek legmagasabb színvonalán megelőzésük és megszüntetésük lehetséges módozatait. Mindez hosszabb időt igényel. Ezért is van kiemelkedő jelentősége azon erdőt károsítók elszaporodását és károsításukat megelőző, valamint megszüntető erdőművelési és erdővédelmi beavatkozásoknak, amelyek hatása tudományosan igazolt, amelyek késedelem nélkül alkalmazhatók. Ezen feladatok teljesítése a legsürgősebb tennivalóink közé tartozik.

A jelen időben való, tudományosan megalapozott, azonnali hatékony cselekvés *elsőrendű fontosságú a klímaváltozás feltételezett károsításainak a mérséklése érdekében.* Hangsúlyozni kell azt is, hogy az azonnali cselekvés hatása, amely az erdők szerkezetébe, élővilágába való emberi beavatkozást jelenti, sok esetben csak később mutatkozik

meg érzékelhetően. Régóta vártam már, hogy ezt a téma szakértői, minden eddiginél jobban kihangsúlyozzák. Szeretném kiemelni azonban, hogy a témakör hosszú *időtartamú átfogó kutatásai nélkülözhetetlenek*

Örvendetes, hogy a NyME Erdőmérnöki Karán 2010-ben a Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) keretében ígéretes kutatások kezdődtek. Elismerésre méltó a tény, hogy erre még napjaink válságokkal terhes gondjainak közepette sor kerülhetett. *Az egész földkerekséget érintő klíma- és energiakutatások többek között a válság idején sem hagyhatók el, mert elengedhetetlenek ahhoz, hogy kontinensünk, hazánk kezelni tudja a klímaváltozás és a globalizáció kibívásait.* Utalunk kell arra, hogy három nagy válságcsoporthal kell megküzdenünk, amelyek hatása erdeinkre nézve is meghatározó. Ezek: a klímaváltozás, a nyersanyaghiány és a gazdasági pénzügyi válság, amelyek hatással vannak az erdők szerkezetére és térfoglalására Hazánkban és a Földön egyaránt. Ezek ráirányítják a tudományos és innovációs törekvéseket a klímaváltozáshoz kapcsolódó kutatások legfontosabb témáira is. *Jelen esetben nem azon kell vitatkozni, hogy lesz-e vagy elmarad a klímaváltozás, hanem arra kell törekedni, hogy a téma vizsgálatának támogatása az egész élővilág javát a legkíméletlenebban szolgálja. Az időjárás és az élővilág közötti kapcsolat közismert. A széles körű probléma kutatását Egyetemünk Erdőmérnöki és Faipari Mérnöki, valamint Mezőgazdasági és Élelmiszertudományi Karaink a legjobbjai vállalták.*

Az erdei ökoszisztéma egészének kutatása, a klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak mérséklése

A klímaváltozással kapcsolatos jelen és jövőbeni erdészeti kutatásnak nyilvánvalóan nemcsak a faállományra, hanem az erdei ökoszisztéma egészére kell kiterjednie. Az erdőt az adott területen élő növények és állatok biocönózis-

Hirdessen az Erdészeti Lapokban!

* az MTA rendes tagja

nak kell tekintenünk, amelyben a fito- és a zöocönózis tagjai egymással és környezetükkel biocönotikus konnexuban élnek. Az időjárási szélsőségek az egész erdei ökoszisztémára hatnak, bár az ökoszisztéma alkotói erre nem azonos mértékben reagálnak. Eme komplex felfogás szerint a kutatásnak, a válság kezelésnek ki kell terjednie az egész erdei ökoszisztémára és az erdőbe való emberi beavatkozások különböző hatásaira, amelyet az erdészeti kutatás már hosszú évtizedek óta vizsgál. Ezeknek a vizsgálatoknak, kísérleteknek a szintézisére, összehangolására éppen a jelen korban van szükség. Ezek teremtik meg az azonnali cselekvések, erdőművelési beavatkozások tudományos megbízhatóságát. Hazai és nemzetközi erdészeti kutatásunk gazdag tárházát kínálja ezen beavatkozások szignifikáns eredményeinek.

Halaszthatatlan feladatunk azoknak a kutatási eredményeknek a számbavétele, amelyek gyakorlati megvalósításával a szélsőséges klímabatasókat mérsékelni lehet. Ezek felsorolása külön tanulmány tárgya lehet. Nem kell különleges, hanem inkább köztudott dolgokra, szakmai irányelvekre utalnunk, amelyek betartása napjainkban is kötelező. Többek között ide tartozik: a termőhelynek megfelelő fajfajmegválasztás, az erdőfelújítás és telepítés módjának helyes megválasztása, az ültetési bálózat, az erdősítések ápolása, a nevelővágások erélye, ideje és módja, a helyes faállományszerkezet fenntartása stb. Belterjesen művelt és nem magukra hagyott, stabil fák által alkotott faállományokat kell létrehozni és fenntartani, amelyek jobban képesek az időjárási viszonyosságokat is elviselni!

Az erdőkre ható különböző környezeti ártalmak kutatása szinte az egész világon folyik. Hazai és nemzetközi megfigyelő hálózat jelzi a várható és a bekövetkezett károkat. Nem éri ezért sok esetben váratlanul az erdőgazdaságot a klímaváltozás erdeink egészségi állapotára gyakorolt hatása. Nem kétséges, hogyha bekövetkezik a klímaváltozás, annak számottevő és kedvezőtlen befolyása lehet az erdők fenntartására és fejlesztésére egyaránt. A szélsőséges időjárás erdőgazdálkodási, erdővédelmi hatásainak jelentős részével az erdészeti kutatás eddig is kiemelten foglalkozott. Elegendő ha a hó- és a széltörés, továbbá a szárazodás (aszálykarak), avagy az árvizek hatásait említjük. Ma is tudjuk, hogy az egyes időjárási tényezők a különböző ökológiai adottságok mellett az egyes fafajokra nem

azonos mértékben hatnak. A termőhelyi adottságok és a fafajok termőhelyigényének az összehangolása kedvező védekezésnek is felfogható a klímaváltozással szemben. A faállományoknak a nevelővágásokkal szabályozható törzsszáma (törzsszámtartás) is olyan tényező, amely számottevően mérsékelheti az időjárási viszonyosságok által okozott károkat. Jó példa erre az elmúlt fél évszázad folyamán bekövetkezett viharkárok, hőtörések sokasága itthon és külföldön egyaránt. Több kísérleti területünk igazolta ezt. A nevelővágások gondossága, erélye vagy elmaradása és a károsodott fák száma (sűrűség és záródás) között szoros az összefüggés. Ezekről a mindennapi életünket kísérő szakmai szempontokról napjainkban alig esik szó.

Nem lehet azonban kellően hangsúlyozni, hogy az erdészeti kutatás ezen témáinak a művelésekor is tekintettel kell lenni arra a sok tudományos bizonytalanságra, amely a várható klímaváltozás egyes tényezőit és erdeinkre gyakorolt hatásait illeti. Ez is az idevonatkozó kutatások jelentőségét és támogatásának indokoltságát igazolja.

A fenntarthatóság – tartamosság – és a klíma

Az erdészetben már több évszázada kiemelt célként szereplő fenntartható erdőgazdálkodás, a tartamosság is veszélyeztetve lehet a klímaváltozás miatt. Ezért itt újra ki kell emelni az erdőművelési beavatkozásokat, amelyek rendkívül kedvező hatással lehetnek ezen veszedelmek csökkentésére, elhárítására. A fenntartható erdőfejlesztést az ökológiai tényezők, míg az erdőgazdálkodást az ökonómiaiak jellemzik. A kettő harmóniájára ismétellen utalni kell, amelyet rendkívül nehéz megteremteni. A gazdasági válság, a fahasznosítási lehetőségek egyaránt nehezítik a helyzetet. Erről a harmóniáról az esetleges klímaváltozás szélsőséges hatásainak a vizsgálatakor alig esik szó. Itt van a legnagyobb szükség arra, hogy e témakört átfogóan kell kutatni és a kutatók kellő ismerettel rendelkezzenek ahhoz, hogy valójában legyen mit összehangolniuk. Idő kell ahhoz is, hogy kutatóink ezen a területen szélesebb ismereteket szerezzenek. Ebben a témakörben kell hasznosítani az erdészeti genetikai, a mag- és csemetetermelési, erdőfelújítási, erdőnevelési és faállományszerkezeti kutatások eddigi eredményeit és végezni újabb kiegészítő kutatásokat. Külön talán nem is szükséges hangsúlyozni, hogy a természetvéde-

lem témaköre valamennyi klímaváltozással kapcsolatos téma művelésénél jelen kell, hogy legyen.

Kiemelt kutatási témák, a feladatok nemzetközi megosztása

Az eddigiekből is kiténik, hogy a klímaváltozás esetleges kedvezőtlen erdészeti hatásainak mérséklésére számos olyan kutatási eredmény áll rendelkezésünkre, amelyet baladéktalanul beszélni lehet. Ugyanakkor az egyik legidősebb jelenlegi és jövőbeni komplex erdészeti kutatási feladat az éghajlatváltozásnak, a felmelegedésnek vagy a lehülésnek (stb.) az erdőre gyakorolt hatásait a lehető legszélesebb körben kutatni. Nyilvánvaló, hogy az erdő és az üvegházhatású gázok koncentrációja között is szoros az összefüggés, bár ez még korántsem tisztázott. A szenciklus vizsgálata például ma az egyik leggyakoribb nemzetközi kutatási téma. Hazánkban is. Kérdés, hogy miként lehetne ezeket az időszzerű kutatási feladatokat EU viszonylatban megosztani. Jelenleg Magyarországon az erdészeti kutatásban több olyan klímaerdő téma kutatása folyik, amelynek alapvetési jellege lehetővé tenné, hogy gazdagabb országok vállalják ezek költségeit. Ugyanakkor a klímaváltozással kapcsolatos erdőművelési, faállományszerkezeti kutatásokról napjainkban már hallani is alig lehet. A klímával kapcsolatos erdészeti kutatások íróasztal melletti felkarolói fantáziadús hipotézisekkel árasztanak el bennünket anélkül, hogy konkrét erdei (tő melletti, helyszíni) kutatásokkal foglalkoznának. Vannak, akik úgy hasznosítják a külföldi szakirodalmat, tanulmányutakat, hogy ezek eredményeit nem eresztik át a hazai erdészeti ökológiai és ökonómiai szűrőjén. Ezek a pillanatnyi időszzerűség hasznosítói sokszor vezetnek el a nagyközönséget a „verne”-i fantasztikus regények világába. Mindezt azért is hangsúlyoztam, mert a NyME Erdőmérnöki Karán induló nagyívű kutatási projekt(TÁMOK) megvalósítása kiszűrheti a ma még előforduló visszasságokat és kivezetheti az ún. „nagy tudású pillanatnyiak”-at csak a labor vagy az íróasztal mellett szült erdők virtuális világából, a hipotézisek sokaságából.

A Föld, Európa, Magyarország erdei és a klímaváltozás

Erdeink és a Föld erdei jövőjének a klímaváltozással kapcsolatos vizsgálata során nem tekinthetünk el az erdők változatosságától és térfoglalásától (ele-

gyetlen, elegyes erdők, őshonos és nem őshonos fajok stb.). Figyelembe kell venni azt is, hogy a Föld erdeit legalább öt ökológiai zónára kell felosztani, ahol a klímaváltozás értékelése és kutatása számottevő különbségekkel folytatható. Elegendő ha a trópusi, a szubtrópusi, a mérsékeltövi és a boreális zónákra utalok. A klímaváltozás nyomán a zónák közötti eltolódásra lehet számítani. Ennek mértékét azonban csak „jóslni” lehet. A Földön közel 4 milliárd ha erdő van, ebből 1 millió ha borítja Európa területét. Sajnos a Föld erdőterülete évente közel 15 millió ha-ral csökken. Ezzel szemben az új erdőtelepítések térfoglalása alig haladja meg az 5 millió ha-t. Nehéz lenne megbecsülni, hogy a csökkenésből mekkora terület esik a szegénység által sújtottakra és mekkora a klíma által okozottakra. Örvendetes viszont, hogy az új erdőtelepítési kedv az egész Földön növekvőben van. Az új erdőtelepítések során is alapvető követelmény a klímaváltozásra való felkészülés (fafajmegválasztás, hálózat stb.), nevelés. Fafajaink erdőművelési tulajdonságait az eddigieknél alaposabban kell figyelembe venni.

Erdeink fajaj-összetétele kedvezőnek mondható. A lombos fajok erdeink 86%-át, a fenyők 14%-át alkotják. Az őshonos fajok aránya hazánkban európai viszonylatban is magas, meghaladja az 50 %-ot. Természetesen ez nem jelentheti az őshonosság döntő szerepének, jelentőségének a legkisebb mértékű csökkentését. A klímaváltozás a fajok elterjedésére nagy hatással lehet, bár az egyes fajok alkalmazkodóképessége (pl. erdeifenyő) rendkívül kedvező, másoké jobban behatárolt (pl. bükk). *Az ökológiai adottságok változásával együtt kell átértékelnünk az őshonosság kérdéskörét és a megbonosított fajok jövőbeni szerepét.* Gondolok itt főleg a 20%-os részarányt meghaladó akácra. Örvendetes viszont, hogy erdeink jelentős része elegyes erdő, legértékesebbek a gyertyános-tölgyes-bükkösök, a gyertyános tölgyesek, amelyek felújításakor elsősorban a talaj termőréteg-vastagságának és az időjárásnak van meghatározó szerepe.

Meglevő, kedvező fajajösszetételű erdeink felújítását változatlanul természetes úton, magról helyes végezni mindent, ahol ez eredményre vezet. Az eddigieknél is alaposabb újulat-, fiatalosápolást, nevelést kell végezni mind a fafajösszetétel, mind pedig a fenntartandó törzszám tekintetében. Ez a fenntartható faállomány gazdálkodás megalapozója,

amelynek a figyelmen kívül hagyása lehet a klímaváltozás okozta károk egyik legsúlyosabb okozója. Jelentős veszély forrása lehet, ha nagy területen tudományosan kellően meg nem alapozott eljárásokhoz folyamodunk. Ugyanakkor szükséges újabb és újabb eljárásokkal kisebb területen kísérletezni. Az ilyen témájú kísérleteket támogatni érdemes nemcsak a kutatóhelyeken, hanem a gyakorlatban is.

A fanövedék, a növekedési menet, a fatermés és a klímaváltozás

A klímaváltozás veszélye arra is figyelmeztet, hogy az eddigieknél nagyobb kapacitással kell és érdemes erdeink növekedését, fatermését kutatni. A faterméskutatás gazdag tárháza áll hazai viszonylatban is a rendelkezésünkre. Ezek alapadatait, jellemző grafikonjait célszerű a klímaváltozás hatásainak a mérések kiinduló pontnak tekinteni. Segítségükkel a növedék gyorsulására avagy csökkenésére bizonyító adatok nyerhetők. Természetesen ide sorolom az ERTI faállományszerkezeti és erdőnevelési kísérleteit is. Ezek az összehasonlítás előtt állanak. Itt az ideje annak, hogy a klímaváltozást is figyelembevevő fatermési, fanövedéki összehasonlító kísérleteket, értékeléseket végezzünk. Kevesen tudják például azt, hogy a nálunk jelentős tölgyek, a bükk, a fenyők összes fatermése, faállományszerkezeti tényezői a különböző fatermési osztályokban egymáshoz viszonyítva miként alakulnak. A témával kapcsolatos grafikonok egy évszázadra nyújtanak tájékoztatást és megalapozottabbá teszi a klímaváltozás hatásainak a m³-ben mérhető mértékét is. Normatív jelleggel lehet alkalmazni az egyes fajok növekedési-igényét. Az ide vonatkozó vizsgálataink a hó és a szél-törésre-döntésre vonatkozó állásfoglalásaink kialakítását tették megalapozottabbá.

Kérdéses lehet, hogy vajon a klímaváltozáshoz tartozhatnak-e a fakitermelés lehetőségeit és módját kutató vizsgálatok. A közvélemény ebben még kellően nem tájékozott. Az utóbbi évtizedekben nem termeltük ki hazánkban a lehetséges és biológiai szempontból is indokolt famennyiséget. A fa egy bizonyos kor után az adott termőhelyen vágásra érik, a fát ki kell a jövőben is termelni és az öreg erdőt lehetőleg természetes úton felújítani. A hosszú termelési ciklus alatt az induláskor 10 ezer db/ha-t is meghaladó csemeteszámot mintegy 200 db/ ha körülire kell csök-

kenteni a nevelővágásokkal. Ezzel javul a fa minősége, növekszik az erdő sokoldalú haszna és a faállománynak az abiotikus károsítókkal, *a kedvezőtlen időjárással szembeni rezisztenciája* is. Szakszerű erdőművelés és erdőhasználat esetén tehát a helyesen megállapított famennyiség kitermelése nemcsak jövedelmezőségi, hanem erdőfenntartási(megőrzési), ha úgy tetszik erdővédelmi(egészségi) feladat is. A fanövedék és a fatermés összehasonlításából kitűnik, hogy Európában is javítani kell a fakitermelési problémákon. Ez az utóbbi években gyors változáson megy át.

Rövid összefoglalás, záró gondolatok

Az elmondottakkal csak rövid vázlatát adhattam a témakör lényeges kérdéseinek. *Összefoglalásként kiemelem:*

– *A várható klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak „lehetőséges” kivédésére az erdészeti kutatásnak és gyakorlatnak egyaránt fel kell készülnie. A rendelkezésre álló erőforrásokat nem a kilátástalan vitákra (lesz-e vagy nem klímaváltozás), hanem az egész élővilág védelmét szolgáló témakör kutatására kell fordítani!*

– *A tudományosan igazolt erdőművelési kutatási eredmények alkalmazásával már napjainkban is számottevően javítani lehet a várható klímaváltozás kedvezőtlen hatásait.*

– *Az erdészeti kutatásnak a jelenben és a közeljövőben is az egyik kiemelt feladata kell legyen a klímaváltozással kapcsolatos kérdések vizsgálata annak ellenére is, hogy a tudományos bizonytalanságok sorával kell számolni.*

– *Abban az esetben is, ha a klímaváltozás elmaradna(?), vagy az erdőben nem okozna jelentős károkat, fel kell készülni az esetleg bekövetkező súlyos gondokra, támogatni kell a jelenlegi kutatásokat és ezek átfogó bővítését. Ezek a kutatások az egész élővilágot szolgálják, az itt felhasznált kutatási költségek sokszorosán megtérülnek (pl. ha csökken a szén-dioxid vagy a metán légköri koncentrációja, nem csak a felmelegedés enyhíti).*

– *Az erdőgazdálkodásban a klímaváltozás miatt is jelentős hangsúlyt kell kapjon a természetközeli erdei ökoszisztémák fenntartása és a kedvezőtlen időjárási hatásokkal szembeni rezisztenciája, továbbá a multifunkcionális erdőgazdálkodás, az erdészeti ökológia és az ökonómia harmóniájának a megteremtése.*

Válasz Berki Imrének

A Meteorológiai Világszervezet (WMO) ön által igazolásként citált éves „klíma-állapot-jelzéseiben” apró betűvel megtalálja az alábbi kitéltet is, minden egyes évi „állapot jelzéséhez” mellékelve:

„A kialakult gyakorlatnak megfelelően, a WMO globális hőmérsékleti elemzése két különböző adatsoron alapszik. Az egyik kombinált adatsort az Egyesült Királyság Meteorológiai Hivatalának Hadley Központja és a Kelet-Angliai Egyetem Éghajlati Kutatóegysége, CRU készíti el. A másik adatsor az USA Kereskedelmi Minisztériuma Nemzeti Óceáni és Légköri Hivatalának (NOAA) terméke. Mindkét központ fejlett hőmérsékleti elemzést használ, de különböző módszertant alkalmaz. A Meteorológiai Világszervezet kiadványaiban **a szerzők, és nem feltétlenül** a Meteorológiai Világszervezet véleménye tükröződik. **Bizonyos társaságok vagy eredmények említése nem jelenti azt, hogy a Meteorológiai Világszervezet ezeket támogatja vagy ajánlja olyanokkal szemben, amelyekről nem esik említés.**” – idézet vége. Virágnyelven kifejezett, de világos beszéd, ugye?

Albert Einstein:

„Ha az elméletedet a (kutatási) eredmények nem támasztják alá, akkor igazítsd az eredményeket az elméletedhez ”

Ahogy a WMO megállapítja, a különböző intézmények különböző „módszertant” használnak, és Einstein által „ajánlottaknak” megfelelően „relativizálnak” az elméletükhöz igazodóan. (Ez érzékelhető a vitát kiváltó írásom 1.ábráján is.) Az egyik kiejtett kb. 4-5 ezer olyan hívősebb területen található mérőállomást, amely veszélyeztette volna az elméletet, a másik nem gatyázott ennyit sem, egyszerűen megfogadta Einstein tanácsát és „realizálta” az elméletének megfelelően az eredményeket. A kérdésre a CRU, hogy igazolja honnan vette az eredményét bizonyító adatait, lakonikus rövidséggel válaszolt: nem tudja, mert az adatokat időközben elvesztette. Ezért (is) robbant ki néhány hónapja az ún. climate-botrány. Amely az én megítélésem szerint még mindig, csak gombostűhegy lesz a jéghegy csúcán.

TheTimes 2010.02.26.

„Az IPCC-nek és *Dr. Rajendra Pachaurinak*, (az IPCC vasutas végzettségű igazgatójának) független nemzetközi vizsgálat elé kell állnia. Tegnap este Balin, zárt ajtók mögött környezetvédelmi és klímaügyi miniszterek független vizsgálatot követeltek az utolsó (4. IPCC) jelentés „hibái” (értsd: valótlan adatközlések) miatt ért kritikákra, és Pachaurinak az erre adott tömör, de annál botrányosabb válasza miatt.

EX VUDU TUDOMÁNY! – szólta el magát Pachauri!

A találkozó résztvevői Balin csendben megegyeztek a döntésről. Ennek tartalma várható, hogy csak a részletek kidolgozása után hivatalosan az UNEP és a WMO útján kerül nyilvánosságra. (az UNEP = környezetvédelmi, a WMO a meteorológiai szervezete) Ez a két szervezet felügyeli az IPCC munkáját. (vagyis kellett volna felügyelnie. Őket is kellene vizsgálni) A miniszterek és az ENSZ környezetvédelmi titkára *Hilary Benn* és az ő hivatalbeli kollégái elutasították, hogy Pachaurinak szabadon dönteni a vizsgálat lefolytatásáról. A miniszterek ragaszkodtak hozzá, hogy a vizsgálat az IPCC-től **teljes mértékben és bizonyíthatóan függetlenül** történjen. (Pachauri ellen hazájában, Indiában jelenleg korrupció és pénzmosás gyanúja a vád)

Az IPCC honlapja: 2010.03.11.

„*Ban Ki Mum* ENSZ főtitkár és az IPCC vezetősége felkérte az Inter Academy Council (IAC) szervezetét, hogy végezzen el egy független vizsgálatot az IPCC eddigi eljárásait és eredményeit illetően, az IPCC által a klímaváltozásról készített 4 jelentés „tovább javítása” céljából.” Az IAC egy, a különböző nemzeti tudományos akadémiák felett álló „erőszervezet” a világ országainak tud. akadémiájainak tagjaiból összeállítva. Feladatuk a kommuniké szerint megpróbálni helyreállítani az IPCC által elvesztett bizalmat és hitelességét.

Tisztelt ökológus Úr!

Nem elgondolkodtató, hogy állítólag 2000 „tudós” megfellebbezhetetlen, majd maga által is tévesnek minősített kinyilatkoztatásokat tesz 2 évtizeden át, sok-sok ezer oldalon, dollár-milliárdokért és most még „független” akadémikusoktól várja ez elvesztett hitelesség helyreállítását? Hogy, hogyan

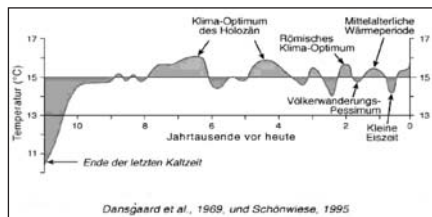
lehet dilettánsok és csalók által évtizedeken át folyamatosan eljátszott hitelességet visszaszerezni? Azt majd az idő eldönti.

BBC 2010.03.14.

A brit kormányzat energiaügyi államtitkára, *Ed Miliband* által feladott két hirdetést betiltottak. Az ügybuzgó hirdetésekben, elferdített gyermekkrigmusokban és tv-reklámban rémisztgették a gyermekeket, hogy ha nem csökkentjük a CO₂-kibocsátást akkor elkerülhetetlen árvizek, hóhullámok, katasztrófák stb. lesznek. „Az éghajlatváltozás már megkezdődött. A hőmérséklet és a tengerek szintje emelkedik. A szélsőséges időjárási események, viharok, áradások és hóhullámok egyre gyakoribbá és intenzívebbé válnak.” – rémisztett a hirdetés. A hirdetéseket az államtitkár utasítására adták fel. Az Advertising Standards Authority* (ASA) kötelezte a kormányt, hogy többé nem jelentetheti meg (2 poszter, 4 sajtóreklám, egy kisfilm), ugyanis annak állításai nincsenek a „tisztességes” tudomány által alátámasztva, ezért a Department for Energy-t (energiaügyi minisztérium) és a DECC-t (kb. az ottani VAHAVA, 2008 októberében a brit energiaügyi minisztérium hozta létre) kötelezték a további hirdetések beszüntetésére. Megállapították, hogy nélkülözi a megalapozottság, hitelesség követelményeit. Az eset különösen kínos az energiaügyi minisztériumnak/ kormányzatnak, mert úgy állították be a tavaly októberben elindított reklám-kampányt, hogy az szilárd tudományos alapokon nyugszik. – szólt a BBC és londoni napilapok híradása. Phil Jones, a CRU igazgatója, a brit alsóház által a csalások ügyében megindított vizsgálat közben azt is kijelentette, hogy **„1995 óta már nincs többé statisztikailag igazolható globális felmelegedés!”** Sőt azt is, hogy a 20. századi két felmelegedés, 1910-1940 és 1975-1995 közöttiek közül, **az első biztosan természetes eredetű volt**, de az utóbbi az ő véleménye szerint nagy valószínűséggel(?) mégiscsak antropogén eredetű lehetett. Bár az elmúlt 15 év nem mutat statisztikai felmelegedést, ez szerinte csak egy átmeneti „megcsúszás”. Hogy ezt „statisztikailag” mire alapozza az egyelőre ugyanolyan rejtély mint az, hogy hogyan vesztették el azokat a perdöntő adatokat, amelyekre a rögeszmés téveszméjüket felé-

* ASA honlapja : a mi szerepünk a hirdetések törvényes, tisztességes, becsületes és igaz voltát biztosítani.

pítették? Még arra sincs válasz, kik, hogyan és miért hamisították meg az elmúlt 10 000 év hőmérsékleti grafikonját, az elhíresült „hokiütő-görbéjét” és **tüntették el a 2 holocén , a 2 római kori, a kora-középkori klíma-optimumokat**, amelyek jóval melegebb periódusok voltak, mint a napjainkban elmúlt időszaké, sőt még a kis-jégkorszakot is. Az ominózus hokiütő-görbe Kr. előtti 10 000 évtől 1860-ig egy egyenes vonal, majd 1860-70-től meredeken tör a csillagos ég felé. A kellemetlen igazság pedig itt tekinthető meg:

Bírósági ítélet Nagy-Britanniában:

A globális felmelegedéssel foglalkozó Kellemetlen igazság c. Nobel-díjas Al Gore film ellen egy brit tanár nyújtott be keresetet, mert szerinte a film elfogult, ezért nem akarta levetíteni a diákjainak. A londoni bíróság kilenc, úgymond tudományos pontatlanságot talált a filmben és elrendelte, hogy a brit iskolákban kiegészítő magyarázatok nélkül nem vetíthető. Én az IPCC és a „klíma-hamisítók” sok száz oldalas „iro-mányaiban” valamennyivel többet. Óvatos becsléssel is legalább cca. 50-et, amelynek 2/3-a úgy tűnik egyenként is alkalmas arra, hogy alapjaiban döntse romba a klímavészmadarak ideológiáját és hitelességüket. A decemberi koppenhágai klímacsúcs nyitó ülésén az új-zélandi és ausztrál kutatók eljuttattak az első sorban éppen helyet foglaló IPCC igazgató, *Rajendra Pachaurinak* egy levelet, amelyben leleplezték, hogyan lettek manipulálva különböző adatok. Pachauri ránézett a levélre, majd felment a pódiumra és szemrebbenés nélkül megtartotta előadását a nyakunkon lévő klímakatasztrófáról. A koppenhágai kudarc már ismert. Pedig nagy volt a „konszenzus”, állították és állítják egyesek még ma is.

Tisztelt Berki Úr! Az Ön által felsorolt károsítások én nem gondolom, hogy összefüggésbe lennének az antropogén, vagy akár természetes CO₂ konc. (egyébként sem számottevő) növekedésével, azaz a glob. klímaváltozással. Ezen az alapon felsorolhatta volna még, – kereshetett volna korrelációt

visszamenőlegesen – a filoxeravésszel is, ugyanis ez is éppen arra az időpontra esett (1860-tól), amikor a grönlandi gleccserek elkezdtek visszahúzódni, vagy a múlt század eleji szilfavész, esetleg az időről-időre megjelenő gypjaslepke stb. károsítások között is. Ez a kritikai megjegyzése nyilván a figyelmetlen olvasás eredménye: „Istvánffy nagyon kritikus számos szerzővel szemben, ugyanakkor kritika nélkül idéz olyan szerzőt, akit kísért a gondolat, az erdők is bűnösök, elősegítik a globális felmelegedést” ad1: mi indokolná, miért kellene minden szerzőt kritizálva idézni? ad2: következetesen szembeállítottam az eltérő nézeteket, elméleteket. ad3: világosan állást foglaltam, foglalkok éppen 5 éve visszatérően, évről évre folyamatosan. Erről szól a vitát kiváltó cikkem is, hogy a növényvilág által kibocsátott metánnak (de a CO₂-nek sem) semmilyen befolyásoló hatása nincs és nem is lehet a klímaváltozásokra. A „man made climachange” pedig egyenesen sarlatánság. Kell-e ennél keményebb kritika? De, ha komolyan venném (de sajnos nem lehet) a globális felmelegedésről nagy műgondtal megkreált „man made” ÜHH, majd az erre ráhúzott CO₂-semleges móríckaelméletet, akkor sajnos, legalább a bo-

reális túlevelű erdőkre feltétlenül igaz. Mármost, hogy elméletileg felmelegedést okozhat. Végezetül, a költői kérdésére, hogy nem tudja mire támaszkodva állítom, hogy 1998 óta lehűlési szakaszban van a földi klíma? Valószínűleg csak részleteket olvasott el a tudósításomból, mert már az 1. ábrából világosan kiolvasható, csakúgy, mint az is, hogy a CO₂-nek semmi köze a klímaváltozáshoz. Legfeljebb annyi a fizikai törvényszerűség (lásd: Új globálhisztéria, savasodik az óceán?, E.L. 2009. április), hogyha melegszik az

óceán, akkor kevesebb szén-dioxidot képes megtartani (hideg-meleg sör-effektus). Ott matematikailag is leveztettem, hogy miért nem képes az ember a CO₂-kibocsátásával az óceánt „elsavanyítani”, majd pedig ezáltal korall- és kagylópusztulást előidézni az idők végezetéig sem (de egyébként természetes biológiai, kémiai folyamatok miatt sem). Sőt a légköri szén-dioxid sem megháromszorozni, de még megduplázni sem. Ezek, és az erre épített riogató modellezési kísérletek pusztán dilettánsok öncélú spekulációi, még akkor is, ha ezek a víziók egyes akadémikusoknak évtizedekre adtak, aknek egzisztenciális előnyöket. Egyébként, ha a megduplázásnak hitelt adnánk, akkor is a legpesszimistább számítások alapján is legfeljebb max. 1-2 tized C fok lehetne a következménye, a duplázásának, triplázásának pedig az egyelőre még érvényes légkörfizikai törvények miatt már semmilyen további hatásával nem lehet riogatni. Ellenben minden bizonytalanság ellen is lennének, a növényvilág egészen biztosan örvendezhetne. Vajon miért nem beszélnek a klímavészmadarak sohasem egy esetleges klímamelegedés nyilvánvaló előnyeiről?

Istvánffy László

Keresünk... keresünk... keresünk

Elsődlegesen uniós pályázatokhoz kapcsolódó megvalósíthatósági tanulmányok készítéséhez keresünk felsőfokú erdőmérnöki végzettséggel rendelkező szakembert, lehetőség szerint erdőmérnöki és/vagy természetvédelmi területen szerzett munkatapasztalattal, komplex projektszemlélettel és dokumentációírási gyakorlattal.

A szakmai önéletrajz, és motivációs levél mellé kérünk egy 10-15 mondatos összefoglaló véleményt arról, hogy Ön szerint mely tényezők idézték elő elsődlegesen a természetvédelmi pályázatokhoz kapcsolódó eddigi mérsékelt pályázói érdeklődést.

Az szakmai önéletrajzokat és a motivációs levelet, valamint az összefoglaló véleményt az adorjan.barbara@aditus.hu e-mail címre várjuk.

Átalakuló évszakok

Szélsőséges csapadékviszonyok a tavaszi időszakban

Közismert tény, hogy Magyarországon csapadékviszonyai térben és időben jelentősen differenciáltak. Akár kisebb térségeken belül is nagyságrendi eltérések mutatkozhatnak a havi, napi csapadékmennyiség, az intenzitás, a havi csapadékmérleg és a térségre vetített átlagadatokat terén. Az 1901-2001 közötti, százéves adatsorok értékeleit vizsgálva jól megfigyelhető a klímánkat jellemző, szélsőségekre való hajlam.

Az 1961-1991. közötti, harmincéves időszor kiértékelését áttekintve az éves országos csapadékmennyiség 612 mm, amiből 145 mm tavasszal hullik le. Az utóbbi időszakban éppen ez, az erdőgazdálkodás szempontjából kiemelten fontos évszak (a tenyészidőszak kezdete, a lombfakadás, virágzás, terméskötés ideje) mutatja a legnagyobb ingadozásokat, illetve itt érzékelhetők a legnagyobb arányú negatív változások is.

Az utóbbi 100 évben mintegy 25%-kal csökkent az évszak csapadékösszege.

Az ingadozások jellegére jó példát ad a 2005-2010. közötti csapadék-adatsorok vizsgálata. Annak ellenére, hogy – éghajlatunkra jellemzően – a február hónapunk a legszegényebb csapadékban, 2007 áprilisa kivételesen száraz hónap volt. (1901-óta csupán két évben volt ennél is kevesebb a havi csapadék.)

A később kialakult aszály-közeli helyzetek hatásait nagyban fokozta 2006 őszének ugyanacsak rekordot közelítő csapadékszegénysége, illetve 2006/2007 télén a hó országos hiánya. A klímánkra és a tavaszi periódus időjárására jellemző általános hektikuságon túl, a megelőző évekhez viszonyítva jól érzékelhető az eltérések nagysága. 2005 tavaszán országosan 27%-os, míg 2006 ugyanezen évszakában 35%-os, az átlaghoz viszonyított csapadéktöbbletet mértek.

A borsónyi erdészeti meteorológiai mérőállomások adatai is kirajzolják a fenti időszak tavaszainak jelentős kilengéseit, köztük is az április hónap erőteljes ingadozásait. Például Diósjenőn 2007 áprilisában csupán 2 mm csapadék hullott és hasonló tendencia ismétlődött 2009-ben is, amikor 8,8 mm volt a havi mennyiség. A fenti két év között, 2008 áprilisában viszont az átlagot meg-

haladó, 61,5 mm csapadék esett. A 2007-es év szélsőségeit tovább fokozta, hogy a rendkívül száraz áprilist rekord csapadékbőségű május és június követte, 127,4 mm és 150,2 mm-es havi értékekkel. Ezek az összegek zömmel a kiterjedt területű, lassan mozgó zivatarrendszerekhez (mezoléptékű konvektív rendszer – MKR) köthetőek. Április hónapot vizsgálva kitűnik, hogy 2005-ben, Királyrét állomáson 130,4 mm volt a havi összeg. Ehhez hasonló értéket csak tíz évvel előtte, 1995-ben regisztráltak. Vagyis a 2005-2009 közötti időszak adatait elemezve és az április hónapot tekintve két extrém száraz (2007, 2009), egy átlag alatti (2006), egy átlag feletti (2008) és egy kiugróan átlag feletti (2005) év váltogatta egymást.

A tenyészidőszak kezdő hónapjának 5 éves szélsőséges ingadozásai sorába a 2010-es esztendő is beleillik, folytatva a korábbi tendenciát. 2009/2010 tele, a 2008/2009-es télhez hasonlóan, jóval csapadékosabb volt a megelőző évek havi értékeinél, mely elsősorban a gyakoribb mediterrán ciklontevékenységekhez és azok jelentős csapadékösszegeihez köthető. A Börzsöny-hegységben átlagosan, e két téli időszak majdnem minden hónapjában, 70-100 milliméternyi csapadék hullott, nagyrészt szilárd formában. 2010. január 31-én, egyetlen nap alatt 40-45 centiméteres hótakaró borította be a tájat, amire az országos mérések kezdete óta nem volt példa. 2010. február 26-27-én, egy ún. genovai típusú ciklonnak köszönhetően a hegység északi, északnyugati részén a havi éghajlati átlaghoz képest kiugró napi csapadékösszegeket mértek. Két nap alatt 35-45 mm eső zúdult le a még olvadó félben lévő, tetemes vastagságú hótakaróra. Ezek a napi érték-rekordok április 12-14. között tovább fokozódtak, amikor egy magassági hidegörvény és egy sekély ciklon nyomán 3 nap alatt 55-60 milliméternyi csapadék hullott a térségre. Így 2010 áprilisa ismét extrém csapadékaival teszi emlékezetessé magát, hiszen a legtöbb borsónyi csapadékmérő állomás havi összege 100 mm körüli értéket mutat.

Szűkebb időkeresztmetszetben tehát – 2005 óta vizsgálva a térségi adatsorokat – jól érzékelhetőek az április hónap és vele a tavasz változékonyságának szélsőséges kilengései. Mindez termé-

szetesen az erdő biotikus és abiotikus adottságaiban, viszonyaiban is ott hagyja markáns lenyomatát. A tendencia a százéves idősort tekintve egyértelműen kirajzolódik – a havi középhőmérsékleteket is nézve – melegedő tavaszok, alapvetően csökkenő évszakos csapadékösszeg, helyenként szélsőségesen ingadozó arid és humid tavaszi hónapok váltakozásaival. A változékonyság gyakorisága és annak gyorsasága is növekvőben van, illetve egyre nagyobb szerepet képviselnek az intenzíven, rövid idő alatt lehulló, ún. konvektív csapadéktípusok, melyek egy-egy időszakban akár az éves összegek jelentős részét is képviselhetik. A nagy domborzati tagoltságú hegyvidéki területeken így sűrűsödhetnek az ún. torrens áradások, gyakoribbá válik a „flash flood” jelenség, azaz a kis vízgyűjtő területre hulló, intenzív csapadékból rövid idő alatt a patakok, horhosok, árkok medrében pusztító árhullámok alakulhatnak ki. Ezek gyakorisága növekedésének elsősorban az erdészeti műtárgyak (pl. az erdészeti feltáró hálózat műszaki elemei) állékonysága szempontjából van jelentős szerepe. Emellett nem elhanyagolható tény, hogy részvízrendszerekkel rendelkező területeken (vulkánikus alapközeten) az intenzív csapadékok víztömege gyorsan kiürül a víztartó rétegekből a litoklázisok (közetrések) mentén feltörő források és az azok vizét elvezető felszíni vízfolyás-hálózatok, rendszerek nyomán.

A fenti tendenciákat mind pl. az erdészeti műszaki berendezések létesítése, fenntartása, mind az erdőművelés, az erdőfelújítás terén érdemes hangsúlyosan figyelembe venni.

Nagy László

okl. műhőközelítő

(Adatok: OMSZ, Ipoly Erdő Zrt. erdészeti meteorológiai mérőállomása)

Honlapjaink:

www.oec.hu

www.erdeszetilapok.hu

www.forestpress.hu

www.erdo.hu

www.mgszh.gov.hu

Uff, uff, kiált egy „irokéz”

Érdekes olvasmány, amikor egy félig-meddig „kívülálló” mond véleményét szakmánkról, ágazatunkról. Mint tette ezt *Borkó Károly* az Erdészeti Lapok márciusi számában. Tanulságos, hogy sokszor élesebben látja a gondokat „kívülről”, Mint mi látjuk – vagy kellene látnunk – „belülről”. Tanulságos a vélekedése még akkor is, ha netán kiegészítésre szorul, vagy némelyike vitára ingerel.

A cikkében felvetettkre szabadjon tehát hozzászólnom, azok sorrendjében. Mint írja, a közvélemény az erdészt még ma is a favágóval, a természeti környezet rombolójával azonosítja. Amilyen könnyű ezt mondani, ugyanolyan könnyű az ellenkezőjét is. Tudtommal ilyen felmérés még nem történt. Pedig nagyon hasznos és érdekes lenne, magam is kíváncsi lennék rá.

„A csak egyenes-hengeres-ágtiszta erdészkedésnek lejárt az ideje” – olvashatjuk. Nos, van egy jó hírem! Amikor *Clarc Ádám* a Lánchíd építéséhez szemügyre vette az őserdeinket, kiváló egyenes stb. tölgyfákat talált bennük. Tehát a természeteshez közelálló erdőgazdálkodás korántsem ellentétes az értékes faanyag megtermelésével. Másik példa, ha a jó termőhelyen álló cserest – ami ott bízást nevezhető „tájdidegennek” – gyertyános-tölgyesre cseréljük, így a természetes állapothoz való visszatérés az állomány értékét is növeli.

A vízügyi szakmával való összehasonlítás során a vízügyiek „történelmi bűnét” említi, amit a környezet átalakításával végeztek. Kérem, ők semmiféle „történelmi bűnt” nem követtek el. Mindenkor a társadalom aktuális igényét elégítették ki. Amikor az Alföld ármentesítését végezték, joggal számíthattak arra, hogy hegyvidéki tározókkal kiegyenlíthetik majd az alföldi vizek járását és azt még energiatermeléssel is összeköthetik. Ne őket kárhoztassuk tehát, hogy a határok változása miatt a tervük még ma sem válhat valóra.

Ha az erdészek „görcsös ragaszkodása az idejétmúlt elvekhez” – mint írja – csak abban állna, hogy az akácost erdőnek tekintik, az lenne a legkisebb baj. Javaslom, tekintse úgy mindenki az akácost, ahogy akarja – erdőnek vagy akár ültetvénynek.

A Szerzővel ellentétben magam nagyra tartom az erdészet ismeretterjesztő, „marketing” tevékenységét. Nem tartanám szerencsésnek, ha az dicsekvésbe, melldőngetésbe, „önfényezésbe” csapna át.

Az, hogy az erdőgazdálkodás csak 0,1%-át adja a nemzeti összterméknek, szerintem nem indokolja, hogy a mai, nehézségekkel, munkanélküliséggel sújtott korunkban lemondjunk a védett erdőkben megtermő javokról. Már csak azért sem, mert egyáltalán nem biztos, hogy azok – magukra hagyva – fennmaradnának, őserdővé (vissza-) alakulnának – pláne egy ekkora vadállomány terhelése mellett.

És máris a vadászat került szóba, erdőgazdálkodásunknak ez a rákfenéje. Minden elismerésem a Szerzőé, amiért felsorolja a vadász-lobby túltengéséből származó bajokat. Ahol pedig csak nagyon „szőrmentén” fogalmaz, egy kissé „nyersebb” kiegészítés talán nem lesz haszontalan.

Ezen a téren a szokásosnál is nehezebb lenne valamelyest egyetértésre jutni a szakmánkon belül is. Van, aki a karrierjét a nagyigényű, nagyhatalmú, potyán vadászni akarók tökéletes kiszolgálására alapozza – nem is sikertelenül. Egyes tudományos és áltudományos intézmények, tudós és áltudós személyiségek még elméletet is gyártottak, ami szerint a vad mértéktelen elszaporodását is az erdészek okozták azzal, hogy olyan sűrű fiatalosokat nevelnek, amelyekből a vad nem hajlandó kijönni, a szegény vadászok pedig nem tudnak bemenni. Így a kettejük oly kívánatos találkozása nem jön létre. Szerintük az általuk is hön óhajtott létszámapasztást még a hivatásos személyzet is képtelen végrehajtani. Amiből persze egy szó sem igaz! Még egyetlen hirdetést sem láttam a Nimród vadászújságban, hogy vendégvadászokat látnának szívesen létszámapasztás céljából. A természetvédők ingerküszöbét sem érte még el a császarmadárnak a vaddisznó általi kipusztítása, sem például a Bükki Nemzeti Park kellős közepén létesített több-

száz hektáros, bekerített muflontenyészet.

A fentiek fényében könnyű a válasz a cikkben feltett kérdésre, miért csak oly kevés erdőt telepítünk? Az állami erdők kezelői ezerkilométer-számra építik az erdei drótkerítéseket, hogy megvédjék a fiatal erdeiket. (Miközben azok költségeit könyvelési trükkökkel más ágazatra terhelik.) De az állami erdőkből így kirekesztett – „kikerített” – vad annál nagyobb terhelést ró a magán-erdőkre. (Ugyan hová lennének a híres vadjaink, ha a magán-erdőkből is „kikeríténe” őket?) A magángazdák nem rendelkeznek azzal a „bőségszaruval”, millió és milliárd forintokkal, amiből az állami kerítések épülnek. A legbátrabbja is legfeljebb csak akácost merészel telepíteni, mert az talán kiheveri a vad kártételét. De egy természetközeli tölgyes, bükkös telepítése teljesen reménytelen.

Mint rendesen a hal itt is a „fejétől búzlik”. Ha a honatyáink által alkotott törvényt röviden akarom jellemezni, annak a fele tömény ostobaság, a másik fele viszont jól kimódolt, gyalázatos huncutság, amivel a földek gazdáit kiszolgáltatott helyzetbe hozták a vadászokkal szemben. Az eltelt tizenhárom év mással sem telt, mint a törvény toldozásával-foldozásával, a bíróságok különféle „értelmezésével”. Kellott egy évtized, mire a földtulajdonosok ráébredtek kiszolgáltatott voltukra, mire az autósok is rádöbbenek, hogy magukra vannak hagyva a kövutakon, sőt, autópályákon elszendvedt, vad által okozott balesetük esetén.

Politikusaink bukásához ezek is hozzájárultak, de a vadász-lobby főnixmadárként eddig mindig újjáledt. Fogjunk össze és ne engedjük tovább!

Reményfy László
az egri vigvamból

Új énekesmadarat fedeztek fel

Egy eddig ismeretlen énekesmadarat fedeztek fel Délkelet-Ázsiában. Az új füzike apró termetű, olívazöld színű, a megszokottnál nagyobb csőrű.

Vietnam és Laosz mészkővel borított tájain bukkantak rá a nemzetközi madárvédelmi szervezet, a BirdLife International, valamint egy svéd egyetem kutatói. A mészköves hegységben költő új füzike, a *Phylloscopus calciatilis* alakilag na-

gyon hasonló egy másik, a területen élő énekesmadárhoz, a *Phylloscopus rickettiae*-hez. Az apró madár mellén sárga a tollazat, a feje pedig csíkozott. Bár nagyon hasonlít a területen élő többi füzikehez, termete mégis kisebb, miközben csőre arányaiban nagyobb és a szárnyai is jobban gömbölyítettek. Az énekes hívóhangjai igen erőteljesek.

(www.greenfo.hu)

Szívjuk el a békepipát!

*Platon:
„az állam elpusztul, ha a törvény
erőitlen, ám virágzik ha a törvény
uralkodik.”*

Az Erdészeti Lapok márciusi számában „Egy dakota az irokézek között, avagy az erdész társadalom törzsi jellegéről” címmel egy jó szándékú, de általánosításoktól sem mentes cikk jelent meg a politikai változások közelségében.

Egy szakma valódi értékét, fejlődőképességét az is meghatározza, hogy a kívülről jövő véleményekben a szakmailag elfogadhatót hasznosítsa, és a szakmai ismeretek hiányában elfogadhatatlan – társadalmi megítélésre károsan ható – kijelentésekre visszatérjen!

Jelenleg minden erdészre megnyugtatóan hat – amint a cikkíró is véli –, hogy ennek a szakmának az FVM-en belül kiváló szakvezetése van.

Jórészt az ő munkájuknak köszönhetően hatályba lépett a 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről az erdőgazdálkodásról. Ez a törvény leköve-ti az elmúlt másfél évtized gazdasági-társadalmi változásait, és széles körű konszenzuson nyugszik. A szakma minisztériumi vezetője nagy időráfordítással széles körű ismertetést tart az új törvény szükségéről, betartásának fontosságáról.

A cikkíró az erdészek elé példaként tartja a vízügyeseket, mint akik mindenkor az adott kor társadalmi igényei szerint és annak szellemében irányították szakmájukat. Teljesen egyetértek azzal, hogy a vízügyi területén – mivel egy időben szolgálati helyemen egy szervezetben dolgoztunk – ez általános is. Kiválóan képzett, összetartó – a fészüket tisztelő – és más területekre bele nem avatkozó, kiművelt fők dolgoztak azon a területen. Azt viszont élettapasztalatom alapján tagadom, hogy egy szakmai testületnek, szakembernek mindenkor (mondjuk négyévente változó) társadalmi igényeit ki kell szolgálni. Ezt olyan „politikai beállásnak” tartanám, ami sok esetben a költségvetési források elherdálásához vezetne. A magyar állam – a nyereségorientált állami erdőgazdálkodók/kezelők révén valóban jelentős összeget és energiát fordított a közjóléti beruházásokra, erdei iskolákra, tanpályákra stb. Az általánosítást kerülve ezek tények, és a jövő nemzedékének természetiszlélő-védő nevelését szolgálják. Er-

re tekintve is az erdészeket „favágónak” titulálni ismereti hiányokra vall. Tény, hogy a média sokat tehet egy szakma jó menedzseléséért és – lelkiismeret hiányában – sárbatiprásáért is. A Nyugat-magyarországi Egyetem keretén belül az erdőfaipari mérnöki ismeretekre ráképezve helye lenne a média-ismereteknek. Ez elősegítené, hogy ennek a szakmának is legyen – az általam is ismert és tisztelt – „Bálint gazdája”. Bár az „ERDŐK A KÖZJÓÉRT” kiadvány az ország olvasóközönsége, tanuló ifjúsága előtt ismert.

A cikk írója az országos „erdészképet” közel sem tartja pozitívnak. Felmerül a kérdés, hogy ez az általánosítás milyen felmérésen alapul? A média – úgy általában – ebben a gyűlölködő, egymást meg-alázó évtizedekben milyen nemzetképet, közbiztonsági, szakmai képet alakított ki. Politikai érdek átsző már minden területet. A társadalom tagjaihoz eljutó információk tényeken alapulnak, avagy állásbiztosítási szempontokon? Ilyen környezetben – a szakmai alapismeretek hiányában leírt általánosítások – egy szakmára vonatkozóan, a jóindulatnak vélt segítőszándék mellett sem fogadható el!

Veszélyes jóslat

Veszélyes a cikk írójának az a jövőkép felvázolása, mely szerint:

„a csak egyenes, hengeres-ágtiszta” erdészkedésnek lejárt az ideje. Feltételezhető, hogy Borkó úr elolvasta, ha nem is alaposan az általa is méltatott minisztériumi szakvezetők munkáját, a 2009. évi Erdőtörvényt (ET). Ez a veszélyes intelem a tömegtermelést, a biomassza-termelő erdészkedést improvizálja. Ez még felső Szabolcsra is veszélyes, nemhogy az országra vetítve! Az E.T. az okszerű, tartamos, fenntartandó erdőgazdálkodást írja elő, ami magas színvonalú szakmai irányítást követel az erdei szakmunkás-, a technikus- és a mérnökképzésig bezárólag, a szükségletek korfa szerinti felmérésével. A fatömegtermelés – kellő termőhelyi viszonyok esetén – a magánszférában az E.T. szerint is teret kap, ha a terület tulajdonosainak érdekeivel az megegyezik.

Téves címzés

A cikk írója az erdészeket okolja az erdőtelepítések volumenének jelentős visszaeséséért. Az egymillió ha erdőtelepítési lehetőség már az 1960-as évek óta ismert, amit agrárszakemberek mutattak ki, akkor még állami és tsz-tulajdonú földterü-

leteken. Ma már mások a tulajdonviszonyok. Erdőtelepítések kizárólag (nagyságrendileg) a magántulajdonú földeken vannak. Az erdőtelepítés azonban beruházásigényes és hosszú idő alatt megtérülő befektetés, még a rövid vágásfordulójú biomassza célú létesítéseknél is. És a talaj-erő-utánpótlás komoly összeget igényel. Az állami beruházási forrás nehezen szerzhető meg, az uniós pályázati lehetőségek is alatta vannak az elvártnak. Az óvatos, gondolkodó, szaktanácsadást igénylő befektető ezekkel a körülményekkel számol. Az erdészek egyébként az erdőterület növelésének hosszú évtizedek óta élharcosai voltak, és megalapozottság esetén ma is azok. Az állami erdőgazdálkodók, kezelők földet nem vásárolhatnak, így azoktól csak szaktanácsadás, kivitelezés várható el, és arra megalapozott igény esetén vállalkoznak is. Hazai és nemzetközi irodalomból ismert, hogy az energia célú termelvények telepítéséért már az agrárterületen is komoly verseny van, ami Dél-Amerikában az élelmiszerellátást is veszélyezteti. Így a magyar földtulajdonosoknak is több a lehetőségük.

Évszázadokon át az erdőgazdálkodás és a faipar meghatározója volt a vidék arculatának. Generációk dolgoztak ősztől tavaszig – részben nyáron is – ezeken a szakterületeken. A mezőgazdaság, kertészet és a két szakterület biztos megélhetést, megbecsült munkát, erkölcsi tartást adott a vidék polgárainak.

Az esztelen, a nyersanyagadottságoktól elrugaszkodó iparosítás, ezzel a vidéki polgárság, a család szétrombolása semmiképpen sem írható az erdész társadalom rovására. A kézi munkát kiváltó szinten magas fokú gépesítést pedig elsősorban az agrárpélda – a vezetés erőltette rá az erdészszakmára, mert különben „ti maradiak vagytok” billogot ragasztották ránk. Ma már a kétkezi munka az ország számos helyén бүdös a falun élők körében is. A kiskerteket befűvesítik és géppel nyírják! A gyümölcsöt megveszik a szupermarketekben, segélyért sorban állnak, vagy növelik a városok gazdasági-lag-erkölcsileg leépült tömegét. Az erdőgazdálkodás és faipar meg- és eltartó képessége az 50–70 000 főről minimumra csökkent. A magas munkabér-terhek miatt a feladatok nagy részét gépi háttérrel néhány főt foglalkoztató vállalkozásba adták. Az Alföldön pályázatok „elnyerése” után foglalkoztatnak közmunkásokat is, kiszorítva és elsorvasztva az általános műveltséget is adó erdészeti szakmunkás-

képzést. És ennek jó a média-háttere is. De kérem, ennek a tendenciának az erdészek nem okozói, legfeljebb elszenvedői és néma tanúi. Ám nem kell vidékre utazni, csak Budapest övezetét nyitott szemmel nézni, és látni, hogy mennyi a műveletlen, felhagyott kert, telek. Ezeket évtizedekkel ezelőtt gondos művelés volt. Majd jön az EU-s pályázati lehetőség, lehet tájat és kertet is építeni. Mennyi feladat és mennyi másfelé néző szem!

Egy akol és ellentétek szítása

A természetvédelem felügyelete alá tartozó területekért valóban nem kellene testvérharcot folytatni. Ám a lényeg, a nemzeti érdek ott is az, hogy az erdőkkel és egyéb nemzeti kincssel a vonatkozó törvények szerint sáfárkodjanak. A felmerült szakmai vitákat, érdekegyeztetéseket egymás között és nem a Nagy SASOK ÉS Kis Sasok bevonásával, átmeneti lobbierdekek mentén rendezzék le. Reméljük, ehhez jó alapot ad a XXXVII-es E.T., és reményt az európai szinten is helytálló erdészvezetőség.

Erdészkedés és vadásztatás

A csodaszarvas regéjéig és nagy eleinket a vadászat alatt ért halálukig ne menjünk vissza. De a csodaszarvast megjelenítő gímszarvas – elegendő vadföld esetén – az erdő ősi, leghűségesebb lakója. A cikk írója – ha nem vadász is – reális képet ad az erdő és a nagyvad kapcsolatáról, valószínű a vadászházi életéről, az erdőért lobbizás vélt helyszínéről is. Ezt számomra kielégítően bizonyítja az E.L. e számából Nagy Imre erdőmérnöktől megjelentetett „Az utolsó órában” cikk, amit 30 éves irányítási szolgálatom alatt a kollektív bölcsességgel kialakításra váró „hogyan tovább” érdekében olvastam. Ez munkaköröimhez tartozott, előle kitérni nem akartam, és nem is tudtam volna, Varga Béla évfolyamtársam és hű barátom céltudatos, erős akaratú munkája okán sem. Ezek ellenére valószínű mindketten és még számosan, akik e szakmát hivatásnak tekintjük, úgy hagyjuk el a földi küzdőpályát, hogy kései utódainkra is maradnak e téren megoldandó feladatok!

Lássuk reálisan: a nagyvad az erdei életközösség szerves része, és maradjon is az. Az erdő vadeltartó képessége viszont igen korlátozott. A túlszaporodott nagyvad-állománnyal az erdő megújuló képessége már régóta nem tud lépést tartani. Valószínű ez csak addig volt meg, amíg a vadászat úri passzió volt, és több volt a hajtó, mint a vadász. Ez 1945-tel megszűnt. Az úri passzió, a tulajdonosi jogként kezelendő vadászat és vadászta-

tás átment köznépi, úri tulajdonosi tudat nélküli kiváltságosok, összekötésekkel rendelkezők vadászatává, vadásztatásává! A túlnépesedett vadásztársadalomnak meglelt az anyagilag is függő, kiszolgáló szakember háttere. Az erdővagyonnal helyben gazdálkodó és azt védő erdész mellett megjelent a területen egy másik képzett szakember, jobb anyagi kondíciókkal. Az erdészt beköltöztettük a lakott területekre „szociális” szempontokra hivatkozva. A vadgazda – már a vadelejtes szakmai körülményei miatt is – egyre több időt töltött az állását biztosító erdőterületen és környezetében. Így a terület alapos ismerője lett, már csak azért is, mert az új és megújuló vadásztársadalom jelentős időhiánnyal küzdött/küzd, az idő pedig pénz!

És milyen ember az erdész, akit a cikk írója tapasztalatai szerint okkal-ok

nélkül negatív képen tüntet föl? Nincs két egyforma falevél, ember sem. Megkockáztatom az általánosítást: itt is van annyi hivatástudattal rendelkező, élő, dolgozó szakember, mint más szakmákban. Ez természetesen nem elég a gondok megoldásához – amelyek folyamatosan újra is termelődnek. Kell a pozitív kiválasztódás az egyre műveltebb, képzettebb szakember a vezetői posztokra, és az elvtelen – kapcsolati rendszeren működő érdekérvényesítés, hatalomépítés háttérbe szorítása, a nemzetgazdaság minden területén!

Ebben reménykedik és hisz egy partvonalon kívül élő, változatos, gazdag szakmai életutat maga mögött tudó, idős erdész, akiben él még annyi felelősségérzet, mint a kivülálló jó szándékú cikk írójában.

Váradai Géza

Levél a szerkesztőhöz

Örömmel vettem kézbe a Gyökerek és Lombok hetedik kötetét, melyben Jablanczy professzor életútját, és a száraló üzemmódról írt összefoglalóját többször is elolvastam.

Valószínű, hogy Magyarországon az utolsó végzős hallgatója voltam, aki 1956-ban kiadott száraló üzemmóddal kapcsolatos diplomamunkát a volt Erdőművelési Tanszéken befejeztem.

Feladatul kaptam a 393,97 ha területű erdőrészletek – a helyi terep- és faállomány-viszonyok figyelembevételével – öt száraló egységre való beosztását, az elkülönített egységek nyomvonalhálózatának helyszíni megtervezését, 1:5000 M.a. rétegvonalas térkép készítését. Az erdő Zirc város határában a Szarvaskúti Erdőkerületben a makadám út két oldalán van, akkor zömmel bükkös-hársas, vörösfenyves fafajok alkották. Akkor az OEE-nek volt Száraló Munkacsoportja. Ez a szakmai grénium indította el a száraló erdőművelési üzemmód további bővítését, amit feladatul kaptam. A múlt szakmatörténetnek része, hogy Jablanczy professzor – akit a hallgatóság külföldi végzettsége miatt nem kedvelt – kiváló felkészültségű és a száraló üzemmód ésszerű határokig történő bevezetésének következetes híve volt. Ezt jelzi, hogy 1956 nyár elején – mielőtt diplománkhoz szükséges terepi munkánkat megkezdtük – az OEE Száraló Munkacsoportját Szarvaskútra összehívta. Ott az üzemmód országos és helyi kérdéseit részletesen, kötetlenül megbeszélték, amiből sokat tanulhattam. A helyi

illetékesek közül részt vett Keresztes György főmérnök, Ibaros Frigyes erdőművelési osztályvezető, Öllös Gusztáv, az Erdőrendezőség (Veszprém) vezetője Markovics László, a Zirci Erdészeti vezetője és helyettese, Borsodi Imre, Heisz Pál az erdészkerület vezetője és több erdőgazdaság kiváló erdőművelési szakembere, nevükre már nem emlékszem. Baranyi József, az Erdőművelési Tanszék adjunktusa, aki szintén külföldön maradt, mint Jablanczy Sándor.

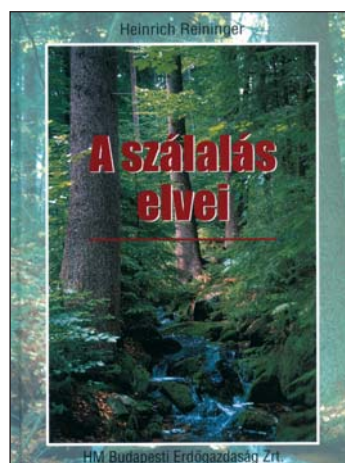
A terepi munkák feldolgozását már a reaktivált Róth professzor és Csapodi István tanársegéd irányításával végeztem és fejeztem be 1957 nyarán.

1958 nyarán az erdőgazdaság főmérnöke, Keresztes György a diplomamunkában kidolgozottnak gyakorlati bevezetésével kapcsolatos teendők érdekében hívtott össze Szarvaskútra terepi megbeszélést. Akkor már több politikai csere volt az erdőművelés és a gazdálkodás más szintjén is. A száraló üzemmód gyakorlati bevezetése mellett – az egy éve még oly lelkes hívek közül senki sem állt ki. A fő ellenérv a minőségi munkaerő hiánya, a magasabb költségvonzat és főleg a SZU-ban alkalmazott „korszerűbb” módszerek kihangsúlyozása volt. 1958-at írtunk.

A kiváló adottságú területen a gazdálkodás a megszokottak szerint folyt tovább. (Minden bizonnyal ezzel kezdődött el az a folyamat, mely az erdésztermészetvédő, olykor kutya-macska „barátságához” vezetett. A Szerk.)

Váradai Géza

A szálalás alapelvei

Fenti címen jelent meg *Heinrich Reininger* könyve, mely „a korosztályos erdők átalakítása” alcímet kapta. A kiadó – HM Budapesti Erdőgazdaság Zrt. – jól időzített, hiszen a folyamatos erdőborítás eléréséhez csak a szálaló üzemmódon keresztül, annak alkalmazásával juthatunk. Hatalmas feladat lehetett a kiadvány szerkesztése, mert az olvasó tapasztalhatja, hogy *Keresztes György* és *Dénes Margit* fő célkitűzése a ma-

gyar viszonyokra való alkalmazhatóság volt, külhoni példákkal illusztrálva a témában elért eredményeket, módszereket, követendő feladatokat. Mint *Keresztes György* erdőmérnök írja a magyar kiadás előszavában, „...a külső társadalmi nyomás, természetvédelmi törekvések erősödése, valamint az erdők közlőleti használata iránt megnőtt igény-hatására fordult az ezeket az elvárásokat kielégítő erdőgazdálkodási formák felé...” A HM Budapesti Erdőgazdaság Zrt. már előbb kezdeményezte program, mely 2003-ban fejeződött be egybeesett a vidékfejlesztési elképzelésekkel, melyhez szervesen alkalmazkodott az erdőgazdálkodásuk elsősorban Buják környékén. (Erről az Erdészeti Lapok is többször beszámolt.)

A mű elkészült de az alkotók nem pihenhettek hiszen ahhoz hogy a szálalás a magyar erdőkben is létjogosultságot nyerjen, további feladatot ró a könyv megjelenésén fáradozóknak. Az erdőművelőknek kell elsősorban alaposan tanulmányozniuk a „szálalás Bibliáját”, bár kétségtelen, hogy az erdőkben folyó gazdálkodás valamennyi szegmensét alapvetően érinti ez az erdőnevelési módszer. (Feltárás, gépek, ökonómia.)

A kiadvány végén az irodalomjegyzékben olvasható majd kétszáz tétel is igazolja, hogy nem akármilyen műről van szó. A témában elődeink sem szégyenkezhetnek. *Róth Gyula* az 1920-ban megjelent „A szálaló erdők természetes felújításának előkészítése” c., az OEE-ben tartott előadásában írja. „... könnyen megtaláljuk a nyitját annak, hogy miért ellenezte a tudományos kutatás a tarvágást és miért terjedt az mégis a gyakorlatban.

Mind a tarvágásnak, mind a természetes felújításnak megvannak a maga előnyei és hátrányai. A tarvágás előnyei a kihasználás, az értékesítés és az erdőrendezés terén érvényesülnek és olyanok, hogy közvetlenül szembetűnők, és azonnal csengő pénzben jutnak kifejezésre hátrányai kevésbé szembetűnőek, és a beható kutatás előtt tárulnak fel csak teljes nagyságukban. A természetes felújításnál viszont az előnyök nem oly szembetűnőek és csak a gondos kutató szem látja őket teljes nagyságukban, hátrányai pedig éppen a kihasználás és az erdőrendezés, valamint az értékesítés terén nyilvánulnak meg, nagyon is szembetűnőek és a gazdaság menetét határozottan nehezítik.”

De említhetnénk *Jablánczy Sándor* 1953-ban megjelent kandidátusi értekezését is. (Külön tanulmányt érdemelne, hogy a gondolatokat miért nem követte a gyakorlat.)

A könyv kapható a kiadónál.

Pápai Gábor

Mindent az erdőről és a fáról!

Az erdőgazdaság és erdőszeti technológia szakembereinek találkozóán az ágazat magas színvonalú nemzetközi eredményeinek áttekintésére nyílik lehetőség. A kiállítást tartalmas konferencia- és fórumprogram, valamint sok színes különbemutató kíséri.

Információ: Promo Kft.
1015 Budapest, Széna tér 1/a.
Telefon: 224-7764, 224-7765
fax: 224-7763
messemunchen@promo.hu

INTERFORST 2010

Új Münchener Vásárterület 2010. július 14–18.

11. Nemzetközi Erdőgazdasági és Erdészeti Technológiai Szakvásár – Tudományos rendezvényekkel és különbemutatókkal

www.interforst.de

Bayern Innovativ

A Vogel-Noot SA/L rézsűkasza erdészeti és kommunális alkalmazhatósága

A VOGEL-NOOT vízszintes tengelyű szárzúzói évek óta a legnagyobb darabszámban eladott munkagépek között vannak. A hazai gazdálkodók között a szántóföldi munkákra alkalmazható típusok jól ismertek. Fontos tudni azonban, hogy a VOGEL-NOOT nemcsak a szántóföldi, hanem a kommunális, erdészeti és gyümölcsösök termesztése során fellépő szárzúzási munkákra is tud optimális megoldást nyújtani. A mostani cikkünkben a talán kevésbé ismert SA/L rézsűzúzó alkalmazhatóságát szeretnénk jobban bemutatni.

Az SA/L zúzó egyik felhasználási területe az erdészeteknél a csemetekertek ápolása, a nyiladékok kaszálása, az erdei utak széleinek tisztán tartása, valamint az árokpartok gondozása.

Az SA/L rézsűzúzó alkalmas a kommunális és vízügyi társaságok mindennapos feladatainak elvégzésére, illetve a mezőgazdasági vállalkozásoknak a parcellák körüli területek tisztán tartására is. Lassan esedékes lesz a parlagfű

elleni védekezés, amelynek elmulasztását komoly szankciókkal büntetik. Az SA/L típusokkal tisztán tarthatók a táblamenti területek, melyekkel nemcsak a parlagfű ellen védekezünk, de csökkentjük a kultúrnövényeink gyomfertőzésének kockázatát is.

A VOGEL-NOOT SA/L típusú zúzó felépítésénél fogva mind standard szárzúzóként, mind oldalra kitolható szárzúzóként is használható. A hidraulikus fordítóműnek köszönhetően a szárzúzónk

a traktor mellett haladva függőleges irányba +90°, lefelé -75°-ba képes elfordulni. Ezáltal a gépünk a hagyományos traktor mögötti, illetve traktor melletti szárzúzásra, illetve árokpartok tisztítására, valamint az utakra, nyiladékokra belógó bokrok függőleges ápolására is alkalmas. A géppel még a villanypásztorok alját is gond nélkül tudjuk kezelni. A munka közbeni biztonságot növelhetjük a hidraulikus vagy rugós feszítésű keretszellapítással, melynek segítségével

akadályba ütközve a szárzúzónk hátrafelé kitér. Kiseb egyszerűbb opció a hidrokumulátoros munkahenger biztosítás, amely a kisebb ütődések elnyelésére lehet hasznos kiegészítő. A nagyobb munkaszelességű SA/L zúzókat oldalra szerelt hajtóművel is kérhetjük, amely így egyrészt kevésbé terheli a kardántengelyt, másrészt nagyobb szélességben lehet a szárzúzó a traktor mellett kinyújtani. Különleges felhasználásra az SA/L szárzúzó front kivitelben is elérhető, oldalsó támkerékkel. A rézsű szárzúzókat felszerelhetjük univerzális késekkel, melyekkel zöld, lágyszárú növényeket, akár fűvet is gond nélkül nyírhatunk, vagy ha erősebb szárú növényzetet, illetve ha 3-4 cm vastagságú ágakat kell zúznunk – ami egy nyíladék gondozásánál mindennapos –, akkor kalapácsokkal is rendelhetjük az SA/L típust. Az egyetlen talajfelszín követéséről a

teljes munkaszelességben egy sárkaparóval szerelt támasztóhenger gondoskodik. A rézsű szárzúzókat 1,2m-től 2,5m munkaszelességben találhatók meg a VOGEL-NOOT palettáján.

Az erdészeteknél nagy számban használt MTZ típusokhoz hazánkban az SA/L180 terjedt el leginkább, amelynek munkaszelessége 180 cm, teljes szélessége 196 cm és a súlya 640 kg. Ezzel a típussal oldalra kihelyezett hajtóművel 280 cm-rel tudunk a traktor középpontjától oldalra kinyúlni, amely gyakorlatilag azt jelenti, hogy az erőgép melletti terület gondozását tudjuk elvégezni. Az SA/L180 típus kalapácsos művelőelemekkel most 5500 EUR-tól elérhető. A tuskó elleni spirálrugós keretbiztosítás opciós felára 480 EUR.

Az SA/L típusú szárzúzókat, csakúgy mint a többi VOGEL-NOOT MasterCut szárzúzókat, elektronikusan kiegyensúlyozott rotor, erős és fokozatmentesen

oldalra tolható függesztőkeret, extra erős hajtómű, valamint a minőségi anyagok jellemzik. Ennek köszönhetően az utóbbi években a VOGEL-NOOT szárzúzókat a hazai piacon vezető helyet foglaltak el, és ami még ennél is fontosabb, a gazdák és erdészek körében azóta is rendszeresen bizonyítják a sokoldalúságukat.

Természetesen az itt kiemelt SA/L típuson kívül a VOGEL-NOOT palettáján még több szárzúzó megtalálható, az egészen kis munkaszelességű 20-30 Le-s traktorok által vontatható TK típusoktól kezdve a frontfüggesztésen is használható MU és TSA szériákon át a legerősebb, akár 6 méter munkaszelességben is elérhető TST típusig. Válassza Ön is kitűnő ár-érték arányú munkagépeinket!

www.vogel-noot.info
20/233-79-46

Az ezüst hárs (*Tilia tomentosa* Mönch) erdőművelési tulajdonságai

Külső- és Belső-Somogy, a Zselicség, a Mecsek, a Villányi-hegység, a Baranyai-, Tolnai-dombvidék, valamint a Nyírség dekoratív, értékes elegyfajája az ezüst hárs. A faj későn, általában július első dekádjában virágzik. Termése fásodó, vastag falú, általában gömbölyű, 6-8 mm nagyságú makkocská, amelynek felületét apró, szürke színű szőrök és bibircsek borítják. Ezergrammtömege: 80 g. Termése szeptember közepén érik, és még azon az őszen le is hullik. Termésterjesztés módja: endozoochor és anemochor. Magja átfekvő, általában csak az érés utáni második tavaszon csírázik. A csíracsemete első lomblevelének fonáka mindig szürkés, molyhos.

Gyors, erőteljes növekedésű faj, emiatt a vele egy állományban lévő bükköt és tölgyet is túlnövi. Magassági növekedése 4-5 éves korától kezdve évente 60-100 cm, amelyet 30-40 éves koráig meg is tart. Vastagsági növekedésének kulminációja 15-25 éves kora közé tehető, míg a magasságé 10-15 között van. Ágtisztaga általában nagyon jó, zárt állományban egyenes, hengeres törzset fejleszt. Tuskóról és gyökérről is jól sarjadzik, az idősebb példányok tövével gyakran láthatók tő- és gyökérsarjak. A sarj eredetű egyedek növekedési előnye 20-25 év körül eltűnik (HAJDÚ, 1995). Legidősebb példányai hazánkban ritkán érik el a 100 évesnél idősebb kort. (Romániában az ezüst hárs vágáskorát – célválasztéktól függően – 50-100, illetve 70-100 között határozták meg, attól függően, hogy gazdasági vagy védelmi rendeltetésű-e az erdő. Vizsgálataik szerint a biológiai vágáskor 150-200 év.) A hársak fatermesztésével hazánkban MAGYAR JÁNOS, SOPP LÁSZLÓ, HAJDÚ GÁBOR foglalkoztak.

Az ezüst hárs fiatalon árnyéktűrő, azonban idős korára fényigényessé válik. Bőséges lombjával egyrészt termőhelyét jól árnyékolja, másrészt talaját javítja. Társulásképeségének, fiatalkori növekedésének és jó szaporodóképességének köszönhetően fiatal korban versenyképes a bükkal szemben, azonban idős korára egyedszáma jelentősen csökken, állományaiból visszaszorul. A

Fiatal ezüst hárs hajtás

zselici ezüst hársas-bükkösök erdőnevelésével TAKÁCS LÁSZLÓ foglalkozott az 1980-90-es években. Megállapításai szerint a természetes erdőfelújítás során legalább három bontóvágás szükséges („...de, négy biztosabb eredménnyel kecsegtet”), s hiba, ha az anyaállományt 70%-os záródásnál jobban megbontják.

Fiatal, elegyes állományaiban az ezüst hárs veszélyezteteti a főfafaj(ok) létét, ezzel szemben könnyen felújítható és nevelhető. Határ-termőhelyeken, ahol a főfafajok (tölgy, bükk) nehezen újíthatók és nevelhetők az ezüst hársat előtérbe kell(ene) helyezni. JABLÁNCZY SÁNDOR az ezüst hársat javasolja a kocsányos és kocsánytalan tölgy állományok elegyfajának meleg, száraz termőhelyeken, valamint azokban az erdei- és feketefenyvesekben, ahol a lombozat talajjavító hatása fontos szempont.

Természetes ezüst hárs újulat

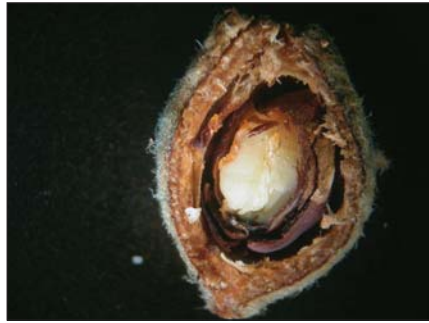
Csemetetermesztéshez a magokat általában fáról gyűjtjük, azonban ha csak a földről gyűjthető a mag, akkor a fajazonosításra ügyelni kell. A teljesen érett állapotú mag makacsul átfekvő, ezért csak egy-két évnyi rétegelés után kel, mivel ebben az esetben ún. kettős nyugalmi állapot alakul ki. A rétegelés során a maghártya a víz és levegő számára átjárhatóvá válik, amelyet még egy hideghatásnak is követnie kell. Ha azonban viaszérésben gyűjtjük a magokat, akkor megfelelő magkezelés után már a következő tavasszal csírázik. A viaszérésben való eredményes gyűjtés feltétele a magtermő fák júliustól történő rendszeres figyelése, hogy az optimális gyűjtési időt meg tudjuk határozni. A mag akkor van a legmegfelelőbb állapotban, ha ujjainkkal könnyen szétnyomható, de a magbél már nem kocsonyás, hanem fehér, és a lehámozott külső maghéjtól elválik, két félre csúszik szét. A magbél héján az erek barnulni kezdenek. Ha a magbél már teljesen barna, akkor a mag túl van a viaszérett állapoton, s az ilyen magvak nagy része már átfekszik.

A viaszérett állapotban gyűjtött mag könnyen befülled, ezért hűvös pincében tároljuk 15-20 cm vastagon szétterítve. Naponta kell öntözni, vagy egy rész maghoz három rész homokot keverve rétegeljük. (Ebben az esetben is

* egyetemi docens, NYME

Az ezüst hárs makkocskája

A termés keresztmetszete

gondoskodni kell a mag szellőztetéséről, amelyet átlapátolással tudunk megoldani.) Vetésre a legalkalmasabb idő a fagyok előtti periódus: október vége, november eleje. (A tavaszi vetés esetén, a vetés utáni száraz periódus következtében a mag ismételtlen átfekszik.) Az egyéves csemete minimális magassága 15-20 cm, míg a kétéveseké 20-30 cm. Folyóméterenként egyéves korban 30, míg kétéves korban 20 csemete nevel-

hető. Ha több évig marad a magágyban, akkor alá kell vágni. Az ezüst hárs csemete a közepes tápanyagigényű csemeték közé tartozik. A csemetetermesztés során kevés károsítója és kórokozója van, leggyakrabban a csemetedőlés (*Fusarium* sp.) okozhat gondot.

Vegetatív szaporítási lehetőségei a nyár végi alvószemzés és a hajtásdugványozás. (Az ezüst hárs a hársak közül a legnehezebben gyökeresedik.)

Az ezüst hárs szabályos alakjával, dekoratív levelével a fásításokban is kedvelt faj. Mivel későn virágzik, és a hársak közül a legnagyobb mézhozamot nyújtja, ezért értékes méhlegelőnek számít. Városaink száraz, poros levegőjét jól bírja, ide inkább a keskeny koronájú, piramis alakú változatai alkalmasabbak.

ROTH GYULA az ezüst hárs erdőgazdasági jelentőségét az alföldi homokterületek fásításában, valamint a fajaj dísz- és sorfaként történő alkalmazásában látta.

HARACSI professzor az alábbiakat írta róla: „*most már csak az a kérdés, mi az erdészek kötelessége e fajajjal szemben... tekintetbe véve e fajajnak a bükkkel egyenlő szép növekedését és nagyfokú használatosságát... szinte predestinálva van arra, hogy erdeinkben ott, ahol lehetséges, minél nagyobb mennyiségben kultiváljuk.*”

Április 9-én megalakult a Cserhádi Erdőkért Egyesület Balassagyarmaton: 11 alapító tag hozta létre. Az egyesület elnökhelyettese, *Bajnai Csaba*, az Ipoly Erdő Zrt. kisterenyei erdészetiének vezetője kérdésünkre elmondta, hogy az új civil szervezet az Országos Erdészeti Egyesület munkáját segítve, azt kiegészítve és a helyi viszonyokra alkalmazva szeretne ténykedni a jövőben.

– Az erdőből és az erdőért élő emberek hozták létre ezt a civil szervezetet. A

fő célok között említhetem a cserhádi tájegység erdőterületeinek megóvását, az értékek bemutatását, az előbbiekhöz kapcsolódó véleményformálást, a környezettudatos gondolkodásmód terjesztését. A tagság soraiban számítunk az erdész-társadalomra, a hatósági munkát ellátó szakemberekre, az erdőhöz kapcsolódó tulajdonosi körre, a természet szerető magánszemélyekre is. Az érdekvédelem ellátása mellett a szabadidős és a kulturális tevékenység elő-

mozdítása, az oktatás, a továbbképzés, az erdei iskolai programok színesítése is céljaink között szerepel – mondta *Bajnai Csaba*.

A Cserhádi Erdőkért Egyesület székhelye Salgótarjánban lesz, elnökévé *Gregán Emil* nyugdíjas erdésztt választották. A társadalmi támogatottság megszerzése mellett a pályázati lehetőségekkel is élni szeretnének a jövőben.

Faragó Z.

Beszélgetés Marghescu Tamással, a CIC leendő vezérigazgatójával

– Az Egyesület tagsága nem nagyon ismer, noha számtalan rendezvény, tanulmányút fő szervezője voltál. Nemzetközi kapcsolataid kiválóak, ami nem is csoda, hiszen majd egy évtizedig voltál az IUCN páneurópai térségének vezetője, és mint ilyen 55 országot képviseltél. Azt tapasztaltam, hogy ezt a szervezetet nem mindenki ismeri a szakmában.

– Az IUCN a természeti értékek megőrzésére létrehozott nemzetközi szervezet, röviden a „Természetvédelmi Világszövetség”. 1948-ban alapították, központja a Genfi-tó partján, Glandban van. 81 ország tagja állami szinten, de összesen 145 országból csatlakozott hozzá valamely kormányhivatal, vagy nem kormányzati szervezet, és 77 nemzetközi szervezet is együttműködik vele. Fő feladata, hogy bátorítsa és segítse a biodiverzitás megőrzését, és a természet erőforrásainak mértékletes használatát, az ökológiai rendszerek fenntartását. Mintegy 10 000 tudós működik közre a különféle szakértői csoportokban világszerte.

– Néhány példát mondanál?

– A két szélsőséget említeném, legalábbis ami a méretet illeti. Vannak szakértők, akik az afrikai elefánttal foglalkoznak, és vannak, akik a különféle hangyafajokkal. Az IUCN hozza nyilvánosságra minden évben az ún. vörös lista aktualizált kiadványát, amely tartalmazza a Föld valamennyi veszélyeztetett állat- és növényfaját. A kiadvány népszerűségére és súlyára jellemző, hogy a közzététel után 24 órával már több, mint 1 millió megkeresést regisztrálnak. Ide tartozik a Világ védett területeinek bizottsága is, amely a különféle védett területek osztályozásával foglalkozik.

A magyar nemzeti parkok túlnyomó többsége az IUCN II. kategóriájába tartozik.

Ebben a szervezetben születtek a különféle nemzetközi természetvédelemre vonatkozó egyezmények is.

Ugyanakkor részt vesz az ENSZ közgyűlésein állandó megfigyelői státuszban, így nyomon tudja követni a határozatok születését, és ha kell, beilleszti a természetvédelemmel kapcsolatos igényeket. Ugyanezt teszi például az Európai Parlamentben is. Elmondható, hogy komoly súlya van még akkor is, ha sokszor nem úgy mennek a dolgok, ahogy szeretnénk, annak ellenére, hogy teljesen világos, hogy a jelenlegi gazdasági rendszer fenntarthatatlan.

– A magyarországi helyzetet hogyan látod?

– Mondhatni jól ismerem azokat a polémiákat, melyek ezen a téren elhangzottak. És itt elsősorban az erdészek és a természetvédők közötti felesleges és sehova sem vezető, áldatlan nézeteltérésére gondolok. A helyzetre van egy mondás, miszerint nem tudnak a felek „a tényér széléről kinézni”. Ez a mi esetünkben annyit jelent, hogy mindkét fél csak a saját meggyőződésével van elfoglalva, miközben nyilvánva-

ló, hogy ha a természetvédelemmel kapcsolatos munkákat a társadalom megfizetné, akkor a mi esetünkben az erdőterület kezelői természetvédelmet „termelnének”.

– Már megbocsáss, de van egy érzésem, hogy a politika sem kezeli kellő súllyal a helyzetet. Elég, ha csak arra gondolok, hogy az ország területének 20 százalékát borító ökoszisztéma ügyeivel kapcsolatos tárgyalásokon nem legalább államtitkári szinten vagyunk képviselve.

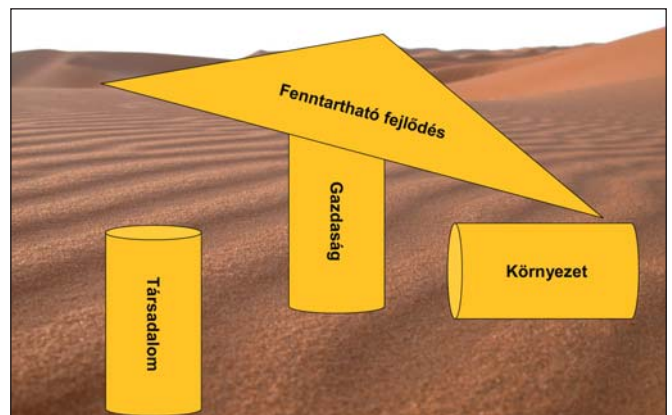
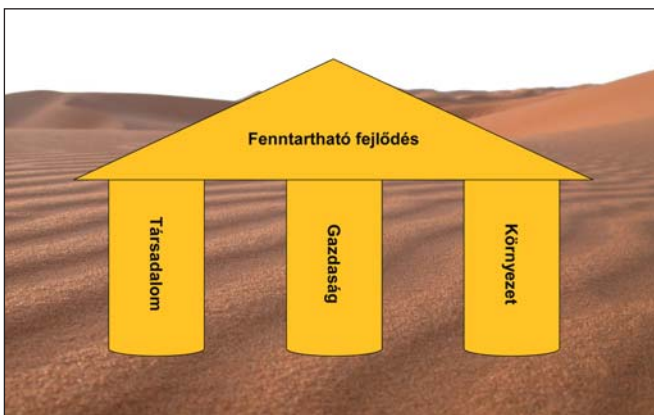
– Én tovább megyek. 2002-ben Johannesburgban összejöttek a világ államainak vezetői, kormányfői. Úgy döntöttek, hogy a biológiai sokszínűség csökkenésének folyamatát 2010-ig megállítják. Tehát először a történelemben államfők foglalkoztak a problémával. Aztán a sok értekezletnek az lett a vége, hogy semmitmondó paragrafusokat hoztak létre, lényeges változást nemigen tapasztaltunk. Amikor riportereink nem egy államfőnél rákérdeztek, hogy mit értenek biológiai sokszínűség, kiderült hogy nem tudják.

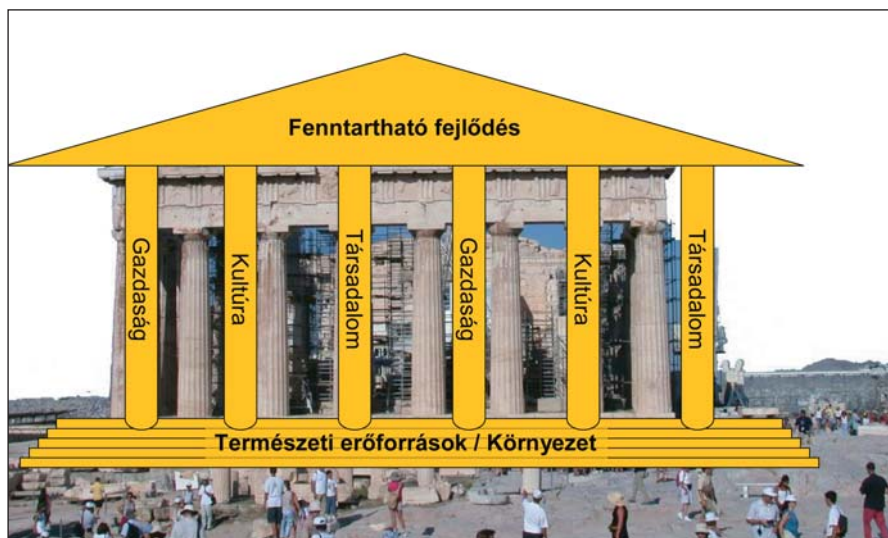
A klímaváltozás ügyében a fordulat akkor következett be, amikor Sir Nicholas Stern, a brit kormány fő-ökonómusa forintosította a klímaváltozás következményeit.

Ebből következően a természetvédelem és erdők kérdésében szintén a biológiai sokféleség gazdasági megközelítése hozhat változást.

– Hát az elég szomorú, mondatni reménytelen helyzet.

– Mi más utat választottunk. Gondoltuk, hogy a határidőt megszabók döntését kihasználjuk, bár tudtuk, hogy azt betartani lehetetlen. Amit hatvan év alatt nem lehetett elérni, azt hat év alatt

lehetetlen. Nem a világ nemzeti kormányai fogják elhozni a szükséges változást, hanem egy társadalmi mozgalom. Ezért volt fontos az, hogy megnyertünk nagyvárosokat, cégeket, és a lakosság támogatásával értük el a kitűzött részcélokat, mert a társadalmat, a helyi közösségeket lakóit nem lehet kihagyni ezekből a döntésekből.

Jó példa erre az, hogy az amerikai kormány (George W. Bush elnöksége alatt) nem ismerte el a klímaváltozást, miközben regionális szinten például Kalifornia állam magáévá tette és tette is a helyzet javításáért.

– És mi van az ökonomikus szemlélettel?

– Az egész jelenlegi pénzügyi krízis a természet sínyli meg legjobban. A természetpusztító folyamatoknak addig nem lesz vége, amíg a természetnek nincs ára. Gazdaság, környezet, társadalom, ez a három a fenntartható fejlődés legfontosabb pillére, csak az nem mindegy, hogy melyiktől függ a másik.

A gazdaság nap mint nap lerombol a természet pilléréből egy darabot. A ma divatos fenntartható fejlődés modelljében egyenrangú a három pillér, de a valóságban a fejlődési folyamatok a természet kárára valósulnak meg. Ha ez a folyamat nem változik, előbb-utóbb odavezet, hogy a természet pillére olyanira meggyengül, hogy magával rántja a gazdaságot és társadalmat.

A gazdaság és társadalom tartópilléreit a természetre kell alapozni! Például legyen olyan magas az erdő értéke egy autópálya építésénél, hogy csak az erdőt elkerülő nyomvonalon érje meg az építkezés. Mert hosszú távon mi az emberiség érdeke? Az erdőnek, mint ökoszisztémának szolgáltatása, vagy az autópálya előnye?

Egy felmérés szerint régen életünk hetven százalékát töltöttük azzal, hogy az alapvető szükségleteinkért dolgozzunk. Étel, ital, lakhatás, ilyesmire gondolok. Ma már ezeket csak huszonöt százalékos időráfordítással állítjuk elő. A felsza-

badult időben olyan tevékenységeket folytatunk, melyek eszközigényének előállításához óriási energiát használunk fel. Gépkocsi, repülő, luxustermékek stb. A fogyasztói szemlélettel nem tartható fent a fejlődés ésszerű keretek között.

Nekem fontos volt az IUCN-ben, hogy ne úgy viselkedjek, mint egy földtulajdon nélküli NGO, aki kívülről könnyen köp a más levesébe. Mielőtt ítélezik, nyilatkozik, vegye fel a kapcsolatot a terület kezelőjével, tulajdonosával, erdőszel, vadászal.

– Elérkeztünk a CIC-bez.

– Igen. E hárombetűs rövidítés pontos jelentése: Nemzetközi Vadászati és Vadvédelmi Tanács. Csak Európában hétmillió szervezett vadász van. Azt hiszem, a vezetőkeresésnél azért gondoltam rá, mert nemzetközi ismertségem nemcsak a természetvédelemre korlátozódik, és széles körű tapasztalataim elengedhetetlenek ebben a munkakörben. Ne a politikától várjuk a megoldást. Az ésszerűtlen növekedésnek véget kell vetnünk. Új gazdasági rendet kell teremtenünk, ahol az erdő szolgáltatásainak is megvan az ára. Ezeket a társadalom fizesse meg.

Például München ivóvízellátását adó vízgyűjtő területeken a gazdálkodók 240 eurót kapnak hektáronként azért, hogy ne műtrágyázzanak. Ennek következtében nem kell tisztítani, kezelni a vizet, mielőtt a hálózatba engedik. Olyan adapter szerelhető fel a csapokra, mellyel közvetlen szódavíz állítható elő, így a göngyöleg is kiiktatható. Muszáj, kötelező elmozdulnunk a helyes irányba.

– Sok sikert, és jó egészséget kívánok munkádhoz.

Pápai Gábor

A Sóstói-erdő a világhálón

„A Mi Erdőnk, honlap a Sóstói-erdőért” címmel egy újonnan létesült weblapra kattinthatunk. A honlap részletes ismertetést ad a nyíregyházi Sóstói-erdőről és a vele kapcsolatos minden fontos információról, ismeretről. Az érdeklődő képekkel gazdagon illusztrálva ismerheti meg az erdőben előforduló fás és lágyszárú növényfajokat, a védett növényeket és a gombákat. Külön említést érdemel a történelmi térképekkel illusztrált történelmi rész, mely az erdő mai képének megértését segíti elő. A honlapot az E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület hozta létre azzal a céllal, hogy az erdő iránt ér-

deklődők, vagy éppen az erdőért tenni akarók bővíthessék ismereteiket, tájékozódhassanak a legfrissebb hírekről, eseményekről, sőt saját tapasztalataikat, észrevételeiket is megoszthassák másokkal. Természetesen, ha valaki csak kirándulni szeretne egyet, a honlap tökéletes alapot nyújt ahhoz, hogy az ember előzetes ismeretekkel felvértezve vághasson neki a szabadban eltöltött napnak. A hasznos információk címszó alatt megtekinthetők menetredek és térképek is.

Természetesen a terület és szűkebb környezetének természetvédelmi helyzetével, feladataival és a korábbi ta-

pasztalattal is megismerkedhet a honlapra látogató.

A honlap szerkesztői külön hangsúlyt fektetnek arra, hogy a téma iránt érdeklődők megismerhessék a területen zajló erdőgazdálkodás alapvonalait. Rendkívül fontos hangsúlyozni, hogy a honlap nem mélyíti a sok esetben kétségtelenül meglévő árkot az erdőgazdálkodás és a természetvédelem között, hanem pont az árok áthidalását tűzte ki célul. Ezen törekvéseket támogatja alá a terület állami tulajdonú erdeinek kezelőjével, a Nyírerdő Zrt.-vel való együttműködés is.

A honlap a <http://www.sostoierdo.hu/> címen tekinthető meg.

Korda Márton

Erdészverseny Uzsán

A HM Budapesti Erdőgazdaság Zrt. 2010. március 24-én tartotta az első erdészversenyét, melyet a szervezők az OEE által két évente megszervezett verseny szabályai alapján, az Uzsai Erdészeti Igazgatóság területén bonyolítottak le.

A versenyre mindegyik erdészet egy versenyzőt küldött. A résztvevőknek nemcsak felkészülést jelentett az országos megmérettetés, hanem – mint ahogy azt ők maguk is elmondták – ez alkalommal ismételtén átélhették az iskolai vizsgadrukk érzését, felfrissítették szakmai tudásukat és találkozhattak a területileg távolban dolgozó kollégáikkal.

A versenyen összesítésben első helyezést ért le a Lovasberényi Erdészeti versenyzője, **Zsovák Ernő**. Az egyes versenyszámokban első helyezést ért el a következő kollégák:

Szakmai elméleti: *Molnár József*, Táborfalva

Felismerés: *Tóth Róbert*, Süttő

Állományleírás: *Szabó István*, Buják

Vadásztatás: *Tóth Róbert*, Süttő
Gyérítésjelölés: *Zsovák Ernő*, Lovasberény

Állománybecslés: *Tapasztó Norbert*, Uzsza

Választékozás és számbavétel: *Tapasztó Norbert*, Uzsza

Lövészet: *Szabó István*, Buják

A küzdelem nagyon éles volt, noha a verseny sportszerűen és jó hangulatban folyt. A versenyzők tudásánál csak a lelkesedésük volt nagyobb. A kiegyenlített esélyeket mutatja, hogy minden versenyző a versenyszámokban ért el egy, vagy több első helyezést. Mindenkinek a tudása legjavát és igyekezete maximumát adta.

A jó előkészítés következtében és a versenybírók pártatlan és hozzáértő munkája nyomán a pontszámok a valós eredményeket tükrözik.

A versenyt az Erdőgazdaság szakmai ágazatvezetői (*Dénes Margit* és *Solti Imre*), valamint az Uzsai Erdészeti személyzete (*Csikos Imre* és *Simon Sándor* irányításával) szervezték. A versenybírósa-

got is ők alkották, a versenyhez a komoly szakmai segítséget adott *Vaspöri Ferenc* igazgató és *Fábián Tamás* erdőfelügyelő (az MGSZH képviselőjében), mint a bírók számára talán a legnehezebb feladatot jelentő versenyszámok bírói.

A feladatlapok értékelésének ide-

je alatt a CGP Instruments Bt. kereskedelmi vezetője, *Tóth Béla Ákos* tartott termékbemutatót a cége termékeiről a versenyzőknek, valamint a megjelent kollégáknak, szurkolóknak.

Az Erdőgazdaság vezetése nevében *Keresztes György* vezérigazgató-helyettes értékes – de szakmai – díjakat és oklevelet adott át a versenyzőknek, a CGPI által felajánlott díjakat *Tóth Béla Ákostól* vehették át a versenyzők. Az MGSZH nevében *Fábián Tamás* adta át – a gratulációkkal együtt – a versenyzőknek az OEE (az MGSZH közreműködésével készült) **Bakonyi erdők, bakonyi évszázadok** című könyvét.

Nagy elismerés és köszönet illeti a szervezőket és a versenyzőket, mivel munkájuk egyhangú megaláztatást váltott ki azzal, hogy az Erdőgazdaság első házi rangadója fegyelmezetten, gördülékenyen és magas színvonalon zajlott le.

Az Erdőgazdaság színeiben a verseny győztese – *Zsovák Ernő* – képviselheti a céget az országos erdészversenyen, 2010. májusában.

Keresztes György, Sinka Attila

A SEFAG Zrt., az OEE Kaposvári Helyi Csoportja és a Somogy Megyei Erdész és Természetvédő Egyesület 2010. június 10-én konferenciát rendez

Az ezüsthárs az év fája

címmel. A konferencia helyszíne a Hotel Kardosfa.

A hallgatók előadásokat hallhatnak a fafaj dendrológiai, erdőgazdálkodási, faipari, vadgazdálkodási és méhészeti jelentőségéről, majd fórumon cserélhetik ki tapasztalataikat.

Uniós források felhasználásával újulnak meg a források a Börzsönyben

Az ENSZ 1994-es határozata óta világszerte március 22-én ünneplik egyik legféltettebb kincsünket, a vizet. A nemzetközi kezdeményezéshez, amelynek célkitűzése az volt, hogy a jövő generációiban a víz szerepének jelentőségét tudatosítsa, Magyarország is csatlakozott. Az idei mottó jegyében – „Tiszta vizet az egészséges világért!” – a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium számos pályázatot, játékos vetélkedőt indított, de számos civil szervezet kezdeményezését is segíti.

A földi élet alapja a víz, nélküle nem lenne élet a bolygónkon. Noha a Föld felszínének több, mint 70 %-át víz borítja, ennek csupán 1%-a alkalmas emberi fogyasztásra. Ezért fontos védeni a vizeket és takarékoskodni a vízzel. Ebben mindannyian egyet is értünk. Amiről ritkábban esik szó, az az, hogy az édesvíz nem csupán ivóvíz, hanem alkalomadtán élőhely is. Lerágott csontnak számít már, hogy a sokféle környezeti ártalomban szenvedő Földünkön egyre jobban felértékelődik az ivóvíz, egyáltalán az édesvíz és a hozzá tartozó vízbázisok szerepe. Azzal viszont már nem nagyon szoktunk törődni, hogy a természetben előforduló édesvíz nemcsak számunkra, emberek számára fontos. Gyakran védett, vagy a kipusztulás szélére sodródott növény- és állatfajok számára jelent védelmet nyújtó élőhelyet.

Magyarország egyik legtisztább, természetes szűrővel ellátott vízgyűjtő területe a Börzsöny. A hegység bővelkedik a tiszta vizű forrásokban. Egybefüggő erdőségeinek vízgyűjtőjét nem törik meg lakott területek, nem szennyezik ipari létesítmények. Forrásai pedig nem

csupán az ember számára hozna felüdülést. Egyúttal rengeteg védett faj élőhelyeül szolgálnak. Ezért tűzték ki célul az állami erdők kezelő helyi erdészek, erdőmérnökök a leromlott állapotú források felújítását.

Ha értő szemmel járunk hegyvidéki erdeinkben,

egy idő után valósággal keresni fogjuk a szomjat oltó, életet adó, hegyből előtörő forrásvizeket. A turistatérképen jelzett foglалások azonban sokszor okoznak csalódást, s laikusként is sajnálkozunk azon, hogy a kosztól, szeméttől mentes csobogó csupán a képzeletünkben élt. A terület legjobb ismerői, az erdészek, munkájuk során újból és újból elvégezték a legszükségesebb karbantartásokat, de jelentős pénzügyi források hiányában ez csupán tűzoltásra volt jó. A megoldást az európai uniós társfinanszírozású Közép-magyarországi Operatív Program hozta el. A program keretében a térség legnagyobb erdőgazdálkodója, az Ipoly Erdő Zrt. Sikeres pályázatával csaknem kétszáz milliós támogatást nyert el a legsürgősebb természetvédelmi munkák megvalósítására, köztük a kisvizes élőhelyek felújítására és védelmére.

Páratlan lehetőséget jelent, hogy az Európai Unió és a Magyar Állam közös tehervállalásának köszönhetően az állami erdőben – a hagyományosan zajló erdészeti tevékenység mellett – a természetvédelmi munkákat európai uniós pályázati források segítik. A program horderejét jól érzékelteti, hogy amíg korábban évente átlagosan 5-8 forrást felújítására kerülhetett csak sor, addig a kétéves projekt mintegy 50

forrást érint. Ezeknek a forrásoknak különleges jelentőségük van, hiszen a foltos szalamandra, pettyes götte, alpesi götte, illetve egyes védett kérész- és tegzesfajok élő- és szaporodó helyei. A forrásteknők tisztítása és a forrásfők helyreállítása után ezek az élőhelyek egyszerre adnak teret védett növény- és állatfajoknak, biztosítva hosszú távú fennmaradásukat. A munkákat rendkívül körültekintően, a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság szakembereivel közösen végzik, hogy ezek a különleges életterek semmilyen szempontból ne sérüljenek. A források mellett 15 kisebb tavat mentettek meg a feltöltődéstől. A természetvédelmi beavatkozástól a kétélűek szaporodásában várnak pozitív változásokat.

A Bajdázó-tó rehabilitációja szintén olyan nagyleptékű beu házásnak számít, amire korábban éves szinten nem volt lehetőség. A kotrás mellett itt vízpótlásra is sor került, a 36 millió forintos műszaki beruházás részeként pedig a vízkormányzó műveket és a gátat is felújították. A vizes élőhelyek felújításakor a szakemberek szigorú szakmai irányelvek szerint járnak el, természetvédelmi szempontból jól átgondolt koncepció mentén haladva „készítik elő a talajt”, egészen pontosan a vizes élőhelyeket egy gazdagabb biodiverzitás befogadására, ami után a befejezés már a természetre vár: tudniillik, hogy veszélyeztetett fajokkal népesítse be a felújított „lakokat”.

További információ: **Lengyel László Zoltán** az Ipoly Erdő Zrt. közösségkapcsolati vezetője

Telefon: 06-20-468-7032

E-mail: lengyellaszlo@ipolyerdo.hu

Államtitkári rangú vezető kellene

Az erdészetnek a kor megváltozott viszonyai között olyan, már 15-20 éves gyakorlattal rendelkező, széles szakmai ismeretek birtokában lévő államtitkár rangú személyre van szüksége, aki hatékonyan irányít és megfelelő súllyal képviseli a magyar erdők és az erdészet érdekeit a mindenkori döntéshozók előtt, és képes fellépni a szakmát károsan érintő nézetek ellen.

Szakmánkat az elmúlt években és a jelenben is az ismeretek hiányából fakadó sok megalapozatlan támadás éri a hivatalos természetvédők és a zöld civil szervezetek részéről.

Az országos erdészet tekintélyének sérülését és esetleg komoly károk okozását jelenti az, ha a döntéshozók a szakma megfelelő szintű képviselőjének megkérdezése (meghallgatása), vagy annak figyelembevétele nélkül hozzák meg döntésüket az erdészeti szakmát súlyosan befolyásoló kérdésekben.

Az előzőekben leírtak alátámasztását szolgálják a következőkben ismertetésre kerülő történések.

– Az erdőtörvény-tervezet egyes szervek és zöld civil szervezetek általi kifogásolása, visszavonásának kezdeményezése, az erdészszakma és az erdészek erdőszeretétét és erdővédelmét kétségbevető megnyilvánulása.

– Az állami erdők privatizációjának felvetődése.

– Az állami erdészet által kezelt erdőterületből újabb több tízezer hektár kiszakításának kezdeményezése.

– Az Országos Erdészeti Főigazgatóság helyett az erdészeti szakirányítás alacsonyabb rangú besorolással más szervezeti keretek közé való beolvadása.

– A bolognai képzés erdész egyetemi oktatásra (de az egész szakmai oktatást érintően is) károsan ható bevezetése.

– Az erdészeti hatóság (erdőrendezés, erdőfelügyelet) önállóságának, szakmai előíró és ellenőrző tevékenységének megkérdőjelezése.

– A nemzetközileg is elismert hazai erdészeti kutatás és tudomány eredményeinek szakmán kívüli körök általi, bizonyítás nélküli bírálata.

Az erdészszakma különböző szinteken dolgozó gyakorlói természetesen tettek és tesznek erőfeszítéseket az erdészetet érintő káros és megalapozatlan döntések, kezdeményezések, támadások ellen, azonban hogy ez az eddigieknél sikeresebb legyen, azért lenne szükség a kormányban, a

címben megfogalmazott erdészképviseletre.

Az erdészszakmára jellemzők közül néhányat az alábbiakban megemlítek, a bennünket másképp látók szíves figyelmébe ajánlva.

– Az erdészeti szakma országos képviselőjét az elmúlt idők kormányaiban több esetben is államtitkár, miniszterhelyettes látta el. Ez a szakma megbecsülését, megfelelő rangra való emelését is kifejezésre juttatta.

– Az ország területének 20%-os az erdősültsége, amelyet a II. világháború utáni 12%-ról az erdészek szakmai munkája hozott létre. Tehát nem az erdészekről kell féltetni az erdőt.

– Az országos erdészetet nem a költségvetés tartja el (mint a hivatásos természetvédelmet és a költségvetésből pénzt kérő zöld civil szervezeteket), hanem döntően önfenntartó.

– A selmeci és soproni hagyományo-

kon nyugvó és a korok változó követelményeinek megfelelő erdészeti felsőoktatás európai elismertségű volt, és az ma is, a bolognai képzés bevezetése nélkül is.

– Az erdészet eleget tesz az ökológiai, ökonómiai, védelmi és a társadalom egyéb igényeit kielégítő rendeltetésének.

– A természet védelmét az erdészek évszázadok óta a gyakorlati munkájukkal szolgálják, mert az erdőt nemcsak a fák összességének tekintik, hanem annak teljes élővilágával együtt és az ökoszisztémán túl, mint az emberi élet egyik meghatározójának is tisztelik.

Az előzőekben ismertetett gondolataimmal azt szeretném szolgálni hogy az erdészek a szakmai irányú döntéshozók és a természetvédők között felmerülő meg nem értéseket tisztázva, közös összefogással végezhesse összehatásában eredményesen ki-kí a maga munkáját.

Dr. Horváth Gyula
aranyokleveles erdőmérnök

Amerika a vezető erdőpusztító

Az ezredfordulón a világon még 32,688 millió négyzetkilométernyi területet beborító erdőségek öt év alatt 3,1 százalékkal csökkentek, vagyis hozzávetőleg egymillió négyzetkilométerről tűntek el a fák – írta az AFP, az amerikai tudományos akadémia folyóiratában megjelent tanulmányt ismertetve. A műholdfelvételekre épülő felmérés szerint a vizsgálat kezdetén még 5,2 millió négyzetkilométeren (a Föld összes erdőterületének 16,1 százalékán) élő mérsékelt égövi fák 3,5 százaléka pusztult el 2005-ig, a teljes veszteség 18,2 százaléka tehát erre a régióra esik. A meleg éghajlati öv száraz vidékein élő erdőségek az ezredforduló idején 7,13 millió négyzetkilométert foglaltak el, öt évvel később pedig 2,9 százalékos fogyatkozást mutattak, a teljes veszteségben azonban 20,2 százalékot képviselnek. A 2000 előtt összesen 11,5 millió négyzetkilométeren növekvő trópusi esőerdők 2,4 százaléka tűnt el, ez a globális erdőcsökkenés 27 százalékát teszi ki.

Korábban az északi félteke sarkvidéki régiója adta a világ rengetegeinek 26,7 százalékát, az esőerdők után ez a legnagyobb fás vidék a Földön. Az amerikai tudósok azonban azt a meglepő felfedezést tették, hogy ebben a térségben a legsúlyosabb a veszteség. A sarkvidéki erdők területe öt év alatt négy százalékkal zsugorodott, s a régi

részaránya a globális csökkenésből 34,7 százalék. A kutatók szerint a sarkvidéki fapusztulás 60 százalékaért a villámcsapás okozta tüzek, 40 százalékból azonban az emberi tevékenységekkel összefüggő fertőzések és az erdőirtás felelős.

A felmérés szerint a világon öt év alatt megsemmisült erdőségek fele Észak- és Dél-Amerika számlájára írható, ha azonban összehasonlítjuk a két kontinens adatait, Észak-Amerikában gyorsabb az erdőpusztulás üteme.

Az országokra vetített elemzés még meglepőbb megállapításhoz vezetett. Brazília – amelyet szüntelenül ostromoz a világ, hogy az esőerdők felégetésével növeli agrárterületét – öt év alatt 165 ezer négyzetkilométeren tarolta le a fákat, s erdősegei 3,6 százalékkal zsugorodtak. A vizsgált időszakban azonban Kanadában 5,2 százalékkal, az Egyesült Államokban pedig 6,8 százalékkal zsugorodtak az erdők, a két észak-amerikai országból 280 ezer négyzetkilométerről tűntek el a fák. Ez azt jelenti, hogy míg a braziliai erdőpusztulás 0,5 százalékkal haladja meg a világot, Kanadáé 2,3, az Egyesült Államoké pedig 3,7 százalékkal, ez utóbbi ország tehát egymagában is „töltött” azon a mértéken, amit Kanadában és Brazíliában összesen kimutattak.

(A Magyar Nemzet összeállítása nyomán)

Tájékoztató a MEGOSZ Közgyűléséről és az elmúlt évben végzett munkáról

A MEGOSZ 2010. április 22-i Közgyűlése 62 fő részvételével lezajlott. A Közgyűlés elfogadta a 2009. évi tevékenységről szóló elnöki beszámolót, a Felügyelő Bizottság beszámolóját, a 2009. évi mérleget és a 2010. évi költségvetési tervet. Annak érdekében, hogy a tagság minél szélesebb körben tájékozódjon a MEGOSZ elmúlt évi munkájáról, az alábbiakban közzétesszük az erről készült beszámoló rövidített változatát.

A MEGOSZ 2009. év során kiterjedt, aktív szakmai és érdekképviseleti munkát folytatott a magyar magánerdő-gazdálkodás működési feltételeinek javítása érdekében, amelyek közül a legfontosabb témák és az azok keretében elért eredmények a következők voltak:

Erdőtörvény egyeztetésében való folyamatos részvétel: Az Erdőtörvény egyeztetésében való részvétel végigkísérte az elmúlt három évet. Ennek a folyamatnak a MEGOSZ a kezdetektől résztvevője és az OEE-vel, a FAGOSZ-szal közösen kezdeményezője is volt. Fontos áttörésként könyvelhetjük el, hogy megjelentek a magánerdővel kapcsolatos speciális elemek a törvényben.

Az Erdőtörvény végrehajtási rendeletének egyeztetésében való folyamatos részvétel: Egy rövidebb, mintegy fél éves, de annál intenzívebb, esetenként többnapos vitákat is magába foglaló egyeztetési folyamat végeredményeként jött létre, amelyben a MEGOSZ kijelölt alelnökei, munkatársai útján vett részt.

Az erdőtelepítési egységárak emelésére hozott javaslat: Az erdőtulajdonosok kezdeményezésére javaslatot készítettünk az Európai Unió részére az erdőtelepítés egységárainak és ápolási költségeinek módosítására az FVM Monitoring Bizottságán keresztül.

Az ÚMVP Monitoring Bizottságnak munkájában való folyamatos MEGOSZ részvétel:

A véleményezendő anyagokhoz észrevételeinket minden esetben megküldtük, illetve bizottsági ülésein aktív részvétellel, felszólalásokkal képviseltük a magánerdő-gazdálkodás ügyét.

Az „erdészeti géptámogatás” jogcímhez kapcsolódva sikerként kell elkönyvelni, hogy a jogcím visszamenőleges hatállyal egyáltalán megnyílhatott és végre az elmúlt év végén megtörténtek az első kifizetések is a már realizált gépbeszerzések után.

Az erdészeti szakirányítási feladatokat meghatározó de minimis rendelet előkészítésében való folyamatos részvétel: A 109/2008-as rendelet alapján valamivel 80% feletti mértékben sikerült kielégíteni a 2009-re benyújtott igényeket. Ezt a meglévő gazdasági helyzetben pozitívumként kell értékelnünk.

Az erdészeti szaktanácsadás mértéke 2009-ben mintegy 80%-kal visszaesett, ennek elsődleges oka a gazdálkodóknál fellépő bizalmatlanság a korábbi támogatások késedelmes kifizetése miatt, másrészt egy gazdálkodó a teljes ciklus alatt (2007-2013) mindössze három alkalommal vehet igénybe szaktanácsadási szolgáltatást.

MEGOSZ tisztújító közgyűlése 2009. január 13-án: A Közgyűlés keretében megválasztásra került a szövetség új elnöksége, megszűnt a főtitkári poszt, helyette az ügyvezető elnöki munkakört hozták létre. Döntés született a 8 éve érvényben lévő tagdíjrendszer megváltoztatásával kapcsolatban.

MEGOSZ nyílt elnökségi ülése 2009. január 13-án: Megvitatták és elfogadták az új elnökségre vonatkozóan az alelnöki feladatköröket. Az elnökség

valamennyi tagja elmondta véleményét a Szövetség jövőjével kapcsolatos elképzeléseiről, terveiről.

MEGOSZ közgyűlés 2009. május 18-án: Ennek keretében a Szövetség elnöke beszámolót tartott a MEGOSZ elmúlt 5 évének feladatairól, eredményeiről. Elfogadta a Felügyelő Bizottság beszámolóját, illetve a Szövetség 2008. évi mérlegét, valamint a 2009. évi költségvetését. Tájékoztató hangzott el továbbá az ÚMVP keretein belül ingyenesen igénybe vehető oktatási lehetőségekről.

A MEGOSZ az erdészeti igazgatás és a magánerdő-tulajdonosok, gazdálkodók közötti információcsere hatékonyságának növelése érdekében megállapodást kötött a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központi Erdészeti Igazgatóságával (2009. április 16.). A Megállapodás az erdészeti igazgatás, valamint a magánerdő-tulajdonosok és gazdálkodók közötti információcsere hatékonyságának növelése, a vidékfejlesztés keretében a nemzeti és közösségi támogatások hatékony felhasználásának ösztönzése, továbbá a támogatási rendszerben felmerülő problémák feltárásának és megoldásának elősegítése érdekében jött létre.

Új weboldal és honlap-arculat létrehozása, annak folyamatos fejlesztése, üzemeltetése: Weblapunk teljes arculatváltása magas szakmai színvonalon valósult meg. Ennek eredményeként mind megjelenésében, átláthatóságában, mind a naprakész információáramlásban segítséget nyújt a magánerdő-gazdálkodás életébe betekinteni vágyóknak.

„Magánerdővel a válság ellen” MEGOSZ Nagyrendezvény szervezése Abádszalókon: 2009. szeptember

26-án egy rendkívül sikeres és nagyon komoly sajtóviesszhangot kiváltó rendezvényt tudhatunk magunk mögött. Az egésznapos találkozó a MEGOSZ éves nagyzrendezvényéből, a klímaváltozás és a magánerdő kapcsolatát ismertető konferenciából és a megújuló energiaforrások felhasználásáról szóló gépbemutatóból állt. A nagyszámú, közel 300 főnyi érdeklődő és a visszajelzések egyértelműen azt mutatják, hogy a hasonló rendezvényeknek óriási kommunikációs súlya is van.

CEPF 2009. (november 18-19. Brüsszel) évi konferencián való részvétel: Az Európai Magán Erdőtulajdonosok Szövetségében (CEPF) Magyarországot teljes jogú tagként a MEGOSZ képviseli. A brüsszeli rendezvényen Szövetségünk szóban is előterjesztette és a CEPF elnökségének írásban is átadta javaslatait. Ezek közül a legfontosabb egy olyan nemzetközi munkacsoport megalakításának terve, amelynek feladata lenne a jövőben a vidékfejlesztés erdészeti jogcímeinek harmonizálása a támogatási rendeletek, elvárások kifizetések és ellenőrzések

egyszerűsítése szempontjából a résztvevő tagállamok vonatkozásában.

Együttműködés a Klíma Klubbal: a Klíma Klubbal történő szakmai együttműködés keretében 2009. február 27-én az első Magyarországi Klímacsúcs Konferencián már Szövetségünk is részt vett. A nagyon sikeres és komoly tömegbázist maga mögött tudó Klíma Klubbal példaértékű együttműködés folytatásának része volt a múlt év végi „Mindenkinek ültessünk fát” akció, amely rendkívül pozitív sajtóviesszhangot kapott. Ennek keretében a MEGOSZ által biztosított három színhelyen az érdeklődők 11000 facsemetét ültettek el.

FVM-MEGOSZ Megállapodás születt (2009. december 09.): A tavaly december 9-i megállapodás pozitívuma, hogy a jelenlegi gazdasági és politikai helyzetben ilyen magas szinten és ilyen gyorsan sikerült megállapodásra jutni. Azt is el kell mondani, hogy ez az egyezés súlyos kompromisszumok eredménye. A jövő feladata az abban foglaltak megvalósítása és továbbvitele.

Erdészeti Fórum a MEGOSZ szervezésében

A MEGOSZ április 22-i Közgyűlését követően, délután 13,00 kezdettel az Erdészeti Információs Központ tanácstermében Erdészeti Fórum került megrendezésre, amelynek során az FVM és az MVH illetékesei tartottak előadásokat a magánerdő-gazdálkodás aktuális kérdéseiről az alábbi program keretében:

– **Dr. Bondor István** főosztályvezető, FVM: *Tájékoztató az ÚMVP erdészeti jogcímeinek megnyitására, újbóli megnyitására, a Monitoring Bizottsághoz beérkezett MEGOSZ javaslatok soráról*

– **Lapos Tamás** főosztályvezető-helyettes, FVM: *Tájékoztató az új erdészeti szakirányítási rendeletről, a rendelkezésre álló keretről, az FVM-ben tervezett erdészeti jogalkotási folyamatokról*

– **Gulyás Levente** igazgató, MVH: *Tájékoztató az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program erdészeti jogcímei kifizetéseinek helyzetéről*

Az előadásokat élénk vita követte.

MEGOSZ

Állítsunk szobrot Bezzegh Lászlónak!

Az Erdőmérnöki Kar, a Geomatikai, Erdőfeltárási és Vízgazdálkodási Intézet és annak Földmérési és Távérzékelési Tanszéke ebben az évben egyik neves egyetemi tanára, Bezzegh Lászlóra emlékezik halálának 20. évfordulóján. A hagyományhoz csatlakozva ebből az alkalomból a 2010/2011. évi Ünnepeles Tanévnyitó Kari Tanácsülés napján (időpont később lesz pontosítva) szeretnénk felavatni Bezzegh professzor mellszobrát a Botanikus Kertben.

Bezzegh László 1917. augusztus 19-én született Lugoson. A trianoni békeszerződés után a család Magyarországra jött és Szombathelyen települt le. Itt érettségizett 1935-ben. 1935-1938 között Sopronban a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Erdőmérnöki Karának hallgatója volt.

A II. világháború után Sopronba telepedik le. Több mint egy éven keresztül a Sopron megyei Földhivatalnál földosztási munkát végzett, közben ismét beiratkozott az egyetemre, ahol 1948. március 2-án erdőmérnöki oklevelet szerzett. 1948-ban az Erdőközponthoz került mű-

szaki előadó beosztásba. 1949-ben Svájcban fotogrammetriai szakmérnöki képesítést szerzett, hazatérve az akkor alakuló ERTI Erdőrendezési Osztályának vezetője lett.

1951-ben a honvédelmi miniszter mérnökkari őrmaggyá nevezte ki és a Honvéd Térképészeti Intézet Fotogrammetriai Osztályára osztotta be.

1953. január 1-től novemberig a Budapesti Műszaki Egyetem Hadmérnöki Karának docensévé nevezték ki. 1953 végétől a Magyar Optikai és Finommechanikai Kutató Laboratóriumban fotogrammetriai műszerek fejlesztésével, majd geodéziai műszerek tervezésével foglalkozott. 1957-ben került a Magyar Optikai Művekhez vezető tervezőnek. Az 1958. évi brüsszeli világitállításon Te D1 típusú teodolitját a vásár nagydíjjával („Grand Prix”) tüntették ki. 1960. március 14-én a Kossuth-díj II. fokozatával tüntették ki a geodéziai műszerek fejlesztése terén kifejtett munkásságáért.

1963. szeptember 1-től az Erdészeti és Faipari Egyetem Földméréstani Tanszékének docense, majd 1965. augusztus 1-től tanszékvezető egyetemi taná-

ra. A Földméréstani és Fotogrammetria c. tárgyat adta elő. 1969-1971-ben az Erdőmérnöki Kar dékánja volt.

1966. november 30-án műszaki tudományok kandidátusa fokozatot szerzett „Redukáló tachiméterek körívek közötti léceleolvasással” című értekezésével.

A MTESZ Geodéziai és Kartográfiai Egyesületének elnökségi tagja, a soproni csoport elnökhelyettese, valamint tagja az Állami Földmérési és Térképészeti Hivatal Fotogrammetriai Szakbizottságának.

Balesetben, 1990. május 27-én Zalaegerségben halt meg.

Tisztelettel kérem mindazokat, akik az emlékezőkhöz csatlakozva támogatni szeretnék a szobor elkészítését, a támogatásra szánt összeg átutalása előtt a jpeterfa@emk.nyme.hu e-mail címre küldött értesítéssel jelezzék szándékukat.

Számlaszám az Országos Erdészeti Egyesület számlaszáma: 10200830-32310126-00000000 (Kereskedelmi és Hitelbank), amelyhez a Közleménynél: a „Bezzegh László szobor támogatás” megjegyzést kell feltüntetni.

Dr. habil Péterfalvi József
egyetemi docens, intézetigazgató,
NyME

Csoportos falopások a Hajdúságon

Teljes erdőrészeket tarolnak le a tolvajok a védett területeken – Tehetetlenek a tulajdonosok és a hatóságok

Hiába minden próbálkozás, a hajdúhadházi erdőtulajdonosok nem bírnak a fatolvajokkal. A csoportban garázdálkodó bűnözők gyakran teljes területeket letarolnak, s ellenük eddig minden hatósági fellépés eredménytelennek bizonyult. A tulajdonosok vagyoni kára mellett jelentős környezetpusztításról is beszélhetünk, hiszen a területek egy része a Natura 2000 program által védett erdőnek minősül.

Úgy tűnik, sehogy sem tudják a rendfenntartó szervek megakadályozni azt, hogy a kis mennyiségekben fát lopó személyek miatt teljes erdők tűnjenek el a magyar tájakról. Lapunkat ezúttal a Hajdúhadházi Erdőbirtokossági Társulat tájékoztatta arról, hogy a hajdúhadházi, Bocskai-kerti, valamint a debreceni közigazgatási területeken elhelyezkedő, valamivel több mint ezer hektáros erdőben folyamatosan folynak a falopások. A társulat csak januárban és februárban egy sor rendőrségi feljelentést tett. Az általuk kezelt területek egy része az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű jogszabály, a Natura 2000 nevű program által védett erdők nyilvántartásában szerepel. *Varga László*, az erdőbirtokossági társulat elnöke arról számolt be, hogy tulajdonostársai, az erdészek, az erdőőrök igyekeznek mindent megtenni az erdők hatékony védelme érdekében, de önmagukban nem tudják megóvni a vadont. Mindezt jól bizonyítja, hogy kimutatásuk szerint csak az idén, az első két hónapban több mint négymillió forint kárt okoztak a fatolvajok.

A Natura 2000 természetvédelminek minősülő területeken az erdőtulajdonosok gazdálkodását különböző jogszabályokkal korlátozzák, vagyis kényük-kedvük szerint nem vághatnak ki, és nem telepíthetnek fákat. A nagy mennyiségben fát eltulajdonító tolvajok azonban egész évben pusztítják az erdőt, vagyis feltételezhető, hogy mindezt immár üzletszerűen csinálják, hiszen nem csak a fűtési szezonban lopják a fákat.

Varga László beszámolója szerint a rendőrség is igyekszik közreműködni az erdőterületek megőrzésében, azonban a tettenérés után a pusztítást végző személyek felelősségre vonása nem bír legendó visszatartó erővel. Mint

mondta, a tolvajok tettenéréskor általában elmenekülnek a helyszínről, fenyegetik a jelenlévő személyeket, így a rendőröket is. A túlerőben lévő bűnöző személyek, tíz-húsz fős csoportokban garázdálkodnak és tulajdonítják el a fákat, nem kímélve a hat-tíz centiméter átmérőjű növedék példányokat sem, de jellemzően kivágják a nagyobb méretű törzseket is. Az elkövetők általában kényelmesen, derékmagasságban vágják ki a fákat, ezzel további komoly pusztítást végezve az erdőben.

Mára vannak olyan területek, ahol a tolvajok teljesen letarolták az erdőt – hívta fel a figyelmet Varga László, aki reméli, hogy valamiként hatékonyabban is fel lehetne lépni az erdeiket pusztító személyekkel szemben.

Ők viszont csak annyit tudnak tenni, hogy a fa értékétől függően az észleléskor feljelentést tesznek a rendőrségen. Ilyen feljelentés a január-februári időszakban legalább egy tucat született. Ezek közül az egyik konkrét tettenérést is leír. Eszerint a birtokosság figyelő őrzőjének egyik tagja arról számol be, hogy az erdőhöz közel lévő telepről 30–40 fős csapatokba verődve, késő este és éjszaka indulnak fát lopni a sűrűbe. Az este nyolc és tizenegy közötti időpontokra megszervezett őrzőjéteken résztvevő személy a január 5-i eset után 7-én is hasonlókat tapasztalt, ekkor a csapat egyes tagjai kézi fűrésszel kezdték el ki-

vágni az alig tíz centiméteres vastagságú akácfákat. Amikor megközelítették a csoportot, a tettesek futásnak eredtek. Az akció ezzel véget ért, ám másnap a helyszínen az erdőtulajdonosok mégis azt tapasztalták, hogy a területet teljesen letarolták. Január 5. és január 8. között a tulajdonosok minden igyekezte ellenére a tolvajok 387, tíz centiméter átmérőjű növedék fát loptak el.

A hajdúhadházi rendőrkapitányság bünyügyi osztálya több esetben kezdeményezett eljárást ismeretlen tettesekkel szemben falopás elkövetése miatt. A falopások visszaszorítása érdekében az erdőbirtokossági társulat és a Kutas 2000 munkatársai közös akciót is szerveztek tavaly február elején. Az ellenőrzés során több ház udvarát átkutatták, és kilenc helyről foglaltak le lopott fát. Az akcióban szintén megtaláltak és lefoglaltak egy pótkocsinyi fát. Az elkövetőkkel szemben büntetőeljárást kezdeményeztek, ám látható, ennek egyáltalán nem volt számottevő hatása. A csoportosan elkövetett bűncselekmények továbbra is megkeserítik az erdőtulajdonosok életét, és jelentős mértékben pusztítják a környezetet – tudtuk meg a rendőrség illetékeseitől.

A bűnözői csoportok akár a rendőröknek is nekimennek az erdők vágása közben.

Dénes Zoltán
(Magyar Nemzet)

Kittenberger-emléktábla avatás Léván

2010. április 9-én emléktáblát avattak a világhírű Afrika-kutató, szakíró és természetismerő vadászember tiszteletére szülővárosában, Léván. Az ünnepségen, mint e szakmai és kulturális örökség egyik ápolója, az Ipoly Erdő Zrt. is képviseltette magát. A Lesy S.R. - Szlovákiai Állami Erdészetek - Lévai Üzeme Koháry utcai központjában magyar és szlovák erdész-vadász szakmai delegációk gyülekeztek, hogy részt vehessenek az emléktábla leleplezésén, mellyel e városban a szlovák kollégák Kittenberger Kálmán emléke előtt kívántak illő módon fejet hajtani. Többek között ünnepi beszédet mondott *Vladimír Chovan*, szlovák földművelésügyi miniszter, illetve *Petrovics László* Nagymaros polgármestere is.

Az Ipoly Erdő Zrt. nevében Guzsik *Alfréd* vadászati főfelügyelő, illetve *Gáncs*

Viktor, a Nagymarosi Erdészet vezetője helyezte el az emlékezés koszorúit. Társaságunk Kittenberger Kálmán egykori lakóhelyén, Nagymaroson, halálának 50. évfordulója óta színvonalas és egyedülálló kiállítással mutatja be az Afrika-kutató vadászíró életének jó néhány érdekes vonatkozását, munkásságának gazdag kincsét. A lévai emléktábla avatásának méltó keretet adott az immár 15. alkalommal megrendezett Lévai Vadász Napok, mely Szlovákia legismertebb és legközkedveltebb erdészeti, vadászati, természetvédelmi tematikájú több napos rendezvénye. A számos programot – tudományos konferencia, filmvetítések, trófeakiállítás, szakmai vásár – felvonultató eseményt idén *Ivan Gasparovic* államfő nyitotta meg.

Nagy László
(ForestPress)

Tisztújító közgyűlés Kecskeméten

Az előzetes meghívóban jelzett időpontban, 2010. március 10-én Kecskeméten a Juniperus Parkerdszet épületénél gyülekeztek a Helyi Csoport tagjai a Tisztújító Közgyűlésre. Mintegy 70 fő részvételével kezdődött meg a rendezvény, ahova Lajosmizstől–Kelebiáig, Solttól–Lakitelekgig egész Bács-Kiskun megyéből érkeztek a meghívottak.

Bognár Gábor levezető elnök üdvözölte a megjelent tagtársakat, külön köszöntve *Sere Ferencet*, az OEE Országos Választási Bizottságának tagját. Ezután a Helyi Csoport elmúlt négy évi munkájáról adott számot a vezetőség.

Először **Kiss Béla** a csoport elnöke beszélt arról, hogy érdemes volt dolgozni, mert a tagok körében nagy volt a fogadókészség a szervezett programokra.

Koczka Zoltán titkár részletesen beszámolt az elmúlt ciklus történéseiről, melyek közül kiemelkedett és nagy kihívást jelentett a 2007-ben rendezett, a visszajelzések alapján kiválóan sikerült Vándorgyűlés. Beszélt az évente az ország más-más tájaira szervezett kirándulásokról, amelyek mindig nagy sikert arattak, és igen jó hangulatúak voltak. Kiemelte az immár 11 éve folyamatosan Kecskeméten működő Erdészklubot, amely azóta is havi rendszerességgel tartja összejöveteleit. A klubrendezvényeken alkalmanként átlagosan 30 fő vesz részt, és működése a Helyi Csoport egyesületi életének motorja. A KE-FAG Zrt. támogatásának köszönhető, hogy évente megjelenhetett a Kiskunsági Erdész, a Kecskeméti Helyi Csoport hírlevele, amely színes tudósításokban számol be csoportunk életéről. Kiemelte, hogy igen sokat köszönhetünk a KE-FAG Zrt. anyagi és erkölcsi segítségének, hiszen nélküle az igen nagy létszámú (208 fő) csoport, amely az ország legnagyobb megyéjét fogja át, a nagy távolságok miatt szinte működésképtelen lenne.

Bekőné Polner Katalin gazdasági felelős rövid tájékoztatást adott a Helyi Csoport gazdasági és pénzügyi helyzetéről, szólt a tagdíj befizetésének helyzetéről is.

Az elhangzottakhoz hozzászólt *Bognár Gábor*, *dr. Gőbölös Antal*, *Sipos Sándor*, *Mibályka Tibor*, *Herczeg Imre*, *Szabó Balázs*. A hozzászólók megköszönték a leköszönő vezetőség munkáját, a KE-FAG támogatását. Észrevétel hangzott el az Erdészeti Lapokról, az évente megrendezett nyugdíjas találkozóról, az Erdész-

klub színvonalas programjairól. Megemlékeztünk az elmúlt ciklusban eltávozott tagjainkról is. Elhangzott, hogy a jelenlegi Kecskeméti Helyi Csoport helyett célszerű volna a Kiskunsági Helyi Csoport nevet használni.

Ezek után **dr. Almási János** a helyi Választási Bizottság elnöke ismertette a Bizottság munkáját, és megnevezte a HC-s vezetőségébe jelöltek névsorát. A szavazólapok elkészítése és kiosztása után megkezdődött a titkos szavazás. E közben az OEE Országos Választási Bizottságának tagja, **Sere Ferenc** tájékoztatást adott tevékenységükről, és az eddig megtartott tisztújító közgyűlések tapasztalatairól beszélt.

A szavazás eredményeképpen a közgyűlés által megválasztott Helyi Csoport Vezetősége a következő: **Elnök:** Kiss Béla erdőmérnök, **titkár:** Koczka Zol-

tán erdőmérnök, **gazdasági felelős:** Bekőné Polner Katalin erdőmérnök, **déli összekötő:** Gőbölös Péter erdőmérnök, **északi összekötő:** Almási István erdőmérnök, **magánerdős összekötő:** Gőbér Zoltán erdősztechnikus, **nyugdíjas összekötő:** Becsy Bálint erdősztechnikus. A megválasztott három fő **küldött:** Bognár Gábor, Fodor Mihály és Koczka Zoltán.

Az újonnan megválasztottak nevében Kiss Béla elnök köszönte meg a bizalmat, és röviden felvázolta elképzeléseit.

A közgyűlés ezután javaslatot tett az országos elnökség tagjaira is.

Végezetül a levezető elnök felkérte a most megválasztottakat, hogy a közgyűlés résztvevői előtt mutassák meg magukat, és az így összegyűlt csapatról elkészült az első fénykép.

Bognár Gábor

Erdészeti erdei iskolák nyílt napja Gemencen

Április 23-án tartották meg a Dél-Dunántúli Régió erdészeti erdei iskoláinak nyílt napját Pörbolyön, a Gemenc Zrt. Ökoturisztikai Központjában. Az érdeklődő iskolák képviselői információkat szerezhettek a régió erdészeti erdei iskoláinak a mindennapos oktatásra épülő, minősített erdőpedagógiai és szabadidős programkínálatáról, valamint ízelítőt kaphattak a Gemenc Zrt. erdő- és vadgazdálkodásáról, erdeinek és vizeinek növény- és állatvilágáról, kultúrtörténetéről, illetve a környék nyújtotta kirándulási lehetőségekről.

Elsősorban azon oktatási intézmények képviselői jelentek meg a nyílt napon, akiknek pedagógiai programjukban kiemelt szerepet kapott a környezeti neve-

lés és az erdei iskolai program, továbbá olyan osztályfőnökök és szabadidő-szervezők érdeklődtek, akik osztálykirándulásokra, táborokra, a szabadidő élményekkel teli eltöltésére helyszínt és programlehetőséget keresnek.

A rendezvényt szervező erdészeti erdei iskolák: Gemenc Zrt. Erdészeti Erdei Iskolája, Pörboly, Gyulaj Zrt. Turisztikai és Természetismereti Központja, Lengyel-Annafürdő, Mecseki Erdészeti Zrt. Kikerics Erdészeti Erdei Iskolája, Sasrét, Mecseki Erdészeti Zrt. Mókus Suli Erdészeti Erdei Iskolája, Árpádtető, SEFAG Erdészeti és Faipari Zrt. Lábodi Vadászterdészete, Sziágyi Erdei Iskolája

(ForestPress)

Beszámoló az Erdőfeltárási Szakosztály 2010. évi első üléséről

Az Erdőfeltárási Szakosztály 2010. évi első ülését február 19-én tartotta Budapesten. Az ülés fő napirendi pontja a 2010. évi egyesületi választások előkészítése volt, amelyen javaslatot kellett tenni az egyesület vezető személyiségeire és a meg kellett választani a Szakosztály új elnökét és titkárát. A határozatképtelenség miatt berekesztett első ülést követő megismételt második időpontra meghirdetett ülést a megjelent 18 fő részvételével már határozatképesé lehetett nyilvánítani. Az ülésen elhangzott a 2009. évről elkészített beszámoló, valamint a 2010. év munkaterve. A szakosztály elnöke ezután több, érdeklődésre számot tartó témáról adott információt.

Bejelentette, hogy *Haják Gyula* tagtársunk – aki 1955 óta volt tagja az Erdőfeltárási Szakosztálynak – írásban benyújtotta lemondását tagságáról. A levél felolvasása után a jelenlévők értékelték Haják Gyula tevékenységét az erdőfeltárási és az erdészeti útépitésben. Megállapították, hogy egész szakmai életútján keresztül kiemelkedően szolgált a szűkebb szakterületét. Tanácsaival és észrevételeivel, emberi magatartásával az erdőmérnöki tekintélyt és annak erkölcsi súlyát növelte. Mindezekre tekintettel a tagság javasolta és egyhangúan elfogadta, hogy Haják Gyula okleveles erdőmérnöknek, az Erdőfeltárási Szakosztály egykori titkárának, aki az erdőfeltárási és az erdészeti útépités hazai és nemzetközi hírének növelésében vállalt műhatatlan szerepet, 55 éves szakosztályi tagsága alkalmából az Erdőfeltárási Szakosztály örökös tagja címet kapja, azzal a kitételrel, hogy megjelenését az üléseken továbbra is megiszteltetésnek veszik.

A szakosztály tagjai tájékoztatást kaptak arról, hogy a 2009-ben hozott döntésnek megfelelően, az akkor kitüntetésre javasolt személyt 2010-ben terjesztettük az Elnökség elé. Így kellő idő állt rendelkezésre a javaslat előkészítésére. A megjelentek döntöttek arról is, hogy a javaslat eredményességének függvényében a 2011. évi előterjesztést az őszi ülésen teszik meg.

Az Erdőfeltárási Szakosztály világos képet szeretett volna kapni a hazai erdészeti úthálózat hosszáról. Ennek érdekében körlevelet küldött az erdőgazdálko-

dóknak és megkereste a tulajdonos képviselőjét, hogy a birtokukban lévő adatokat saját működési területükről adják át a szakosztály részére. A hiányosan beérkezett válaszok alapján az erdészeti úthálózatunk hossza kerekén 2900 km. *Gerely Ferenc* tagtársunk ismeretei szerint úthálózatunk ennél hosszabb, mert azok az erdőgazdaságok, amelyek választ nem adtak, ismeretei szerint rendelkeznek utakkal. Vállalta, hogy a tulajdonostól a hálózat valós hosszára vonatkozó adatokat megszerzi.

Az erdőmérnökök beilleszkedése a hazai mérnöktársadalomba a Magyar Mérnöki Kamarán (MMK) keresztül valósulhat meg. Ez a szervezet fogja össze a tervezéssel és szakértéssel foglalkozó mérnököket, ez a szervezet adja ki a szakértői és tervezői jogosultságokat is. Ezek a jogosultságok végeredményben az egyes szakterületek védelmét is jelentik a kontárok és a szakismeretekkel nem rendelkezők működése ellen. Mivel az erdőmérnök tevékenysége több területen határos a kimondottan mérnöki tevékenységekkel, ezért az 1996. évi LVIII. tv. az erdőmérnökök tevékenységét is a MMK alá sorolja. A „kamarai törvény” megjelenése óta a jogosultság és jogosítás kérdésében vita van a MMK és az FVM között. Az erdőmérnök szempontjából ezen időszakban megtörtént kedvező és kedvezőtlen jogszabályi változások végére az FVM jelenlegi vezetése pontot tett az 1/2010. FVM rendelettel. Eszerint a minősítési jogát elvonta az MMK hatásköréből, annak ellenére, hogy ebben a témában az MMK elnöke és az FVM államtitkára ennek ellenkezőjében állapodott meg.

Az erdészeti útépitésben, útfenntartásban kezdenek megjelenni a nem erdőgazdasági szervezet keretében működő kisebb vállalkozások (pl.: Jávorszavas Kft.). Célszerű ezekkel a vállalkozásokkal felvenni a kapcsolatot, megismerni tevékenységüket és szükség esetén tájékoztatni őket az erdészeti útépitések követelményeiről. Ezzel egyre sürgetőbbé válik az erdészeti útépitések minősítési rendszerének elfogadása, mert a minőségi munka csak ennek alapján bírálható el. Az erre vonatkozó javaslatot „Az erdészeti utak építésének műszaki ellenőrzése” című kutatási jelentés címmel az Erdőfeltárási Tanszék 2007-ben az FVM részére átadta.

Dr. Péterfalvi József intézetigazgató beszámolt az Erdőfeltárási szakirányú továbbképzési szak szervezésének állásáról. Az engedélyeztetés az utolsó szakaszába érkezett, ezért annak indítását a Geomatikai, Erdőfeltárási és Vízgazdálkodási Intézet (GEVI) 2010 őszi félévére tervezi. Az engedélyek kézhezvétele után a szükséges információkat az Intézet honlapján teszik közzé. A négy féléves továbbképzés felöleli az erdőfeltárási, az erdészeti utak tervezése, az erdészeti utak építése, valamint az útfenntartás témaköreit. A továbbképzés teljes lehallgatása után a résztvevő diplomát kap. A blokkok lehallgathatók önállóan is, amiről a résztvevők igazolást kapnak, amit a MMK is elfogad továbbképzésnek. Javasolja a továbbképzés elvégzését mindazoknak, akik az erdőfeltárási gyakorlatával vagy annak hatósági kérdéseivel foglalkoznak.

Tájékoztattott arról is, hogy *dr. Bezzegb László*, az intézet volt professzora, az EMK egykori dékánja halálának 20. évfordulója alkalmából az Intézet szobrot kíván állítani más professzorok szobrai mellé az Egyetem Botanikus Kertjében. A szobor elkészítésének anyagi hátterét jelentős részben támogatásokból tudják megteremteni. Kéri, hogy mindazok, akik az erdőgazdálkodás és a földmérés területén elismert szakteknitély szobrának megvalósításához hozzájárulni kívánnak, az Egyetem, vagy az OEE számlaszámán adják le adományukat. Ezek nyilvántartása érdekében a szándékot jelezzék jpeterfa@emk.nyme.hu email címre.

Az ülésen megtörtént a szakosztály vezetésének megválasztása is. A szakosztály elnökének *dr. Kosztka Miklós* egyetemi tanárt, titkárának *Kálmán Miklós* műszaki osztályvezetőt választották.

Dr. Kosztka Miklós

Új belépők

Veszprém HM Helyi Csoport: *Lábas Péter erdőmérnök, Laki Balázs erdőmérnök;* **Balassagyarmati Helyi Csoport:** *Kettler Tibor egyéb felsőfok;* **Egyéni tag:** *Ózse Ágnes egyéb felsőfok;* **Győr Erdőgazdasági Helyi Csoport:** *Kálmán Szilárd erdészeti technikus, Papp János erdészeti technikus;* **Győr Magán Helyi Csoport:** *Nagy Péter erdőmérnök*

Az Erdőművelési Szakosztály szakmai programja

Az előzetes meghívóban jelzett időpontban, 2010. március 18-19-én Felsőtárkányban a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság Nyugati Kapu Oktató- és Látogató Központ épületénél gyülekeztek az OEE Erdőművelési Szakosztály tagjai a Tisztújító Közgyűlésre és az azt követő szakmai programra.

Délután a Bükk Nemzeti Park, az EGERERDŐ Zrt., valamint az MGSZH Erdészeti Igazgatóság szakembereinek közreműködésével „erdőgazdálkodás nemzeti parki területen” témájú terepi programon vettünk részt. A bemutató során a Felsőtárkányi Erdészet példáján keresztül kaptunk képet az EGERERDŐ 68%-ban valamilyen természetvédelmi korlátozással érintett gazdálkodásáról, mely a Felsőtárkányi Erdészet esetében 88% Nemzeti Parki védettséget jelent. Az Erdészet a 2006.01.01.-től érvényes erdészeti üzemtervét 2008. december végén kapta kézhez az üzemtervi tárgyalás záró jegyzőkönyvének véleményeltérése miatt. A BNPI ugyanis azt kérte, hogy az Erdészet védett területének negyede ne vágásos üzemmódban legyen tervezve, jöllehet az erdőtörvény szakmai szempontja alapján készült erdőterv ennél jelentősen kevesebb arányban tartalmazott ilyen előírást.

Jelenleg a Felsőtárkányi Erdészet területének védett részén 400 em³ gazdasági vágáskor feletti fatömeg van.

Este *Duska József*, a BNPI igazgatója tartott vetített képes előadást a Nemzeti Park sokrétű és átfogó munkájáról.

A vacsorát és az azt követő éjszakába nyúló baráti beszélgetést *Kalló Imre* erdész-borász színes és élményszámba menő kommentárjával kísért borkóstolója tette feledhetetlenné.

Másnap „gazdálkodás a falopásokkal- és erdőtüzekkel sújtott Ózd térségében” témájú programmal folytatódott a régi-új vezetőség által magas színvonalon szervezett szakmai program.

A szociálisan fokozottan hátrányos helyzetű lakosságú térségben a falopások és a tűzzel érintett területek többségében egybe esnek. Így, az egyik legjobb termőhelyen és legértékesebb bükkösök helyén elakadosodott, elbozotosodott utódállományok alakulnak ki. Ilyen társadalmi környezetben a reális erdészeti szakmai elvárás a termőhelyi potenciál megőrzése, de ezt nem akceptálja sem a

jogszabályi környezet, sem az erdészeti hatóság, sem a sajtó, sem a közvéleményként hangot adó állampolgár.

A tartalmas szakmai két napot egy finom ebéddel zártuk a Szilvásvárad Erdészet invitálására, melyen *Pallagi László*, a vendéglátó Egererdő Zrt. vezérigazgatója is részt vett.

Tisztújítás

Az előzetes meghívóban jelzett időpontban, 2010. március 18-19-én Felsőtárkányban a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság Nyugati Kapu Oktató- és Látogató Központ épületénél gyülekeztek az OEE Erdőművelési Szakosztály tagjai a Tisztújító Közgyűlésre. Mintegy 32 fő részvételével kezdődött meg a rendezvény, ahova Szombathelytől –Kelet-Magyarorszáig az ország egész területéről érkeztek a meghívottak.

Urbán Pál szakosztályelnök üdvözölte a megjelent tagtársakat, külön köszöntve *Tóth Gábort*, az OEE Országos Választási Bizottságának tagját. Ezután néhány szóban beszélt arról, hogy érdemes volt dolgozni, mert az elmúlt négy év alatt a nagy múltú szakosztály sikeresen tudta továbbvinni az elődök által megkezdett munkát. A számos terepi program és külföldi tanulmányút mellett hatásosan működött közre a szakmapolitika, az erdőgazdálkodás és vadgazdálkodás kapcsolata és az új erdőtörvény megalkotásának tárgykörében. Megköszönte a tagság támogató

jellegű segítségét és leköszönt posztjáról.

Ezután *Rostáné Reményfy Rita* titkár részletesen beszámolt az elmúlt ciklus történéseiről. Beszélt az évente az ország más-más tájaira szervezett szakmai programokról, amelyek mindig nagy sikert arattak, és igen jó hangulatúak voltak. Kiemelte a magas szintű tudományos kutatói mellett a Nyugat-magyarországi Egyetem professzorai, vagy az FVM Természeti Erdőforrások Főosztályának vezetői tartottak előadásokat.

Ezek után *Bús Mária* a Választási Bizottság Elnöke ismertette a Bizottság munkáját, és megnevezte a Szakosztály vezetőségébe, valamint az országos elnökség tagjaira jelöltek névsorát. A szavazólapok elkészítése és kiosztása után megkezdődött a titkos szavazás.

A szavazás eredményeképpen a közgyűlés által megválasztott szakosztály vezetőség a következő: Elnök: *Urbán Pál* erdőmérnök, titkár: *Rostáné Reményfy Rita* erdőmérnök.

Az újonnan megválasztottak nevében Urbán Pál elnök köszönte meg a bizalmat, és röviden felvázolta elképzeléseit.

Bús Mária külön megköszönte a Szakosztály azon vállalkozó szellemű tagjainak bátorságát, akik a Szakosztály érdekében a vezetőségi posztokra a tisztújítás kapcsán vállalták a jelöltséget.

Ezzel a Szakosztály tisztújító közgyűlése véget ért.

Koczka Zoltán

Elfogadta az Unió...

Jóváhagyta az Európai Unió úgynevezett klímaváltozási bizottsága azt a szabályozást, amely megakadályozza, hogy egyszer már eladott szén-dioxid-kibocsátási kvóták jelenjenek meg a piacon – jelentette be az Európai Bizottság péntek este Brüsszelben. A hétfőn életbe lépő új szabályozás annak is elejét veszi, hogy az ilyen kvóták az Unión kívülre kerülhessenek – tette hozzá *Connie Hedegaard* klímaügyi biztos, a döntést üdvözölve.

Egyes kvóták jogtalan újrahasznosítására utaló jelek miatt a múlt hónapban fel is függesztették a kereskedelmet az úgynevezett CER (Certified Emission Reduction) kvótákkal foglalkozó piacokon. Az

ügyben érintett, úgynevezett kiotói kvótákat a magyar Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium (KVM) értékesítette cégeknek, majd Londonon keresztül egy japán céghez kerültek. Hedegaard elégedettségét fejezte ki, hogy a szabályozást ilyen gyorsan sikerült kidolgozni azt követően, hogy a probléma felmerült.

A dán biztos leszögezte azt is: soha nem volt törekvés az, hogy ugyanazokat a kvótákat kétszer is értékesíteni lehessen.

A hatályba lépést követően meg lehet szüntetni a kereskedelem több hete elhatározott felfüggesztését az érintett piacokon.

(ForestPress)

JEGYZŐKÖNYV

az OEE 2010. április 7-én 10 órától tartott Küldöttközgyűléséről

Helyszín: Budapest MTESz Budai Konferencia Központ 700-as terem.

Dr. Pethő József elnök köszöntötte a 2006-2010-ig tartó mandátum utolsó Küldöttközgyűlésén megjelenteket. Megállapította, hogy 48 fő küldöttel az ülés határozatképes. A jegyzőkönyv vezetésére Mester Gézánét, hitelesítőknak Dobré Csabát és Koczka Zoltánt kérte fel, akiket a küldöttek egyhangúan szavaztak meg. A Szavazatszedő Bizottság elnökének dr. Marosi Györgyöt, tagjainak Sere Ferencet és Szőnyi Jánost kérte fel, akiket a küldöttek egyhangúan szavaztak meg.

A napirendi pontok egyhangú megszavazása után dr. Pethő József megköszönte a Díj Bizottság négyéves munkáját. Bogdán József, a Díj Bizottság elnöke, az első napirendi pont előadója tájékoztatta a küldötteket, hogy a beérkezett 2010. évi kitüntetési javaslatok közül három szakosztály támogató javaslatát a késői beküldés miatt nem lehetett figyelembe venni; a kitüntetési keretszámokat minden régió és szakosztály betartotta. A DB elnöke hivatkozott az Elnökség 2010. március 9-i határozatára, mely a Kitüntetési Szabályzat 1. sz. mellékletének, a Tiszteletbeli Tagsági Díszoklevél adományozásának módosítását szavazta meg. Ezt követően dr. Pethő József elnök saját hatáskörében terjesztette elő Halász Aladár erdőmérnököt a Tiszteletbeli Tagsági Díszoklevél kitüntetésre, munkásságának ismertetésével. Az írásban kiküldött javaslatának szóbeli kiegészítéseként elmondta, hogy Halász Aladár erdőmérnököt a kitüntetésre az OEE Szeniorok Tanácsa és dr. Várady Géza egyesületi tag javasolta. Majd dr. Marosi György ismertette a szavazás menetét, felhívta a küldöttek figyelmét arra, hogy a Bedő Albert, Kaán Károly és Decrett József kitüntetésnél 3-3 főt kell jelölni. Szavazni kell a Tiszteletbeli Tagsági Díszoklevélre és az Elismerő Oklevél kitüntetésre is. Ha az első fordulóban nincs meg az 50%+1 fő, a szavazás tovább folytatódik. A szavazatok összeszámlálása szünetben folytatódott a Küldöttközgyűlés.

A második napirendi pont tárgyalása előtt dr. Pethő József elnök értékelte az elmúlt négy év munkáját. Szólt

- az erdősziget egységének megtartására,
- az erdőszülség növelésére,

– az állami erdőgazdálkodás megszüntetésének megakadályozására,

– az erdősziget szolgálat területi rendszerének és ellenőrző szerepének megőrzésére,

– a klasszikus erdőmérnökképzés visszaállítására,

– a nemtelen támadások visszautasítására tett folyamatos helytállásáról.

Elmondta, hogy hozzánk hasonlóan kevés szakma őrizte meg igazi arculatát. Mindezt az a sok értékes munka is segítette, mely a vándorgyűléseinkben, kiadványainkban, programjainkban, tanácskozásainkon hozott határozatokban, azaz az OEE szervezeteinek együttes munkájában testesült meg.

Megköszönte a támogatók segítségét, köztük kiemelte a STIHL Kft.-t, mint a legnagyobb támogatót. Tájékoztatta a küldötteket, hogy a márciusi elnökségi ülésen határozat született arra, hogy a decemberi évzáró Küldöttközgyűlés időpontjára el kell készíteni a helyi csoportok és szakosztályok történetét bemutató OEE Almanach első kötetét. Felhívta a figyelmet a további fontos feladatokra, köztük az OEE Almanach további kötetének elkészítésére, az Erdészeti Lapok postaköltségeinek megtakarítására és a Székházunk sorsára, melyek további gondozása már a következő elnökségre tartozik. Bejelentette, hogy az elnökséget tovább nem vállalja, életében kiemelt pillanat volt a négy év.

A második napirendi pontban Kolozsvári Ákos, az Ellenőrző Bizottság elnöke az írásban megküldött jelentés szóbeli kiegészítéseket elmondta, hogy az Egyesület külső támogatások igénybevitelére szorul, de így működnek az egyesületek. Az EB megtárgyalta a 2009. évi beszámolót, Ormos Balázs főtitkár a módosításokat megtette, így annak elfogadását javasolja.

Ormos Balázs főtitkár az írásban megküldött anyag szóbeli kiegészítésében elmondta, hogy a pénzügyi tervet sikerült teljesíteni, a táblázatos formában kibontott részletekből pedig látszik, hogy milyen sokrétű feladatot kell megoldani a támogatások és a pályázatok pénzügyi forrásainak megszerzése és a 2009. évi egyesületi program megvalósítása során. Megköszönte a támogatók segítségét. Kiemelkedő tevékenységként értékelte a helyi csoportok, és szakosztályok munkáját; a Selmecen megtartott Vándorgyűlést az

Ipoly Erdő Zrt. szervezésében; az öt éves osztatlan erdőmérnökképzés visszaállításában való közreműködést; az új erdőtvény létrehozásában való aktív részvételt; az Erdészeti Lapok digitalizálásának megvalósítását; az egykori Székházunk birtokbavételéért tett erőfeszítéseket; az Erdészeti Erdei Iskolák minősítésének megszervezését és azt, hogy megjelenhetett az OEE honlapjának kiadványa.

1/2010. (április 7.) sz. küldöttközgyűlési határozat:

A Küldöttközgyűlés a 2009. évi Közhatalmúsági jelentést, a pénzügyi beszámolót és a befektetési beszámolót elfogadta.

(Jelen van: 48 fő küldött: 48 igen, 0 tartózkodás, 0 nem)

Ezt követően Kolozsvári Ákos értékelte az Egyesület elmúlt négy évi pénzügyi tevékenységét. Kiemelte, hogy az Egyesület a működőképességét végig fenntartotta, a programok mögött a pénzügyi források rendelkezésre álltak. A közhasznúsági elvárások, az elszámolások megtartása Ormos Balázs érdeme. A szabályozottság vonatkozásában kifogásolta az Alapszabály módosításának hiányát, melynek következtében voltak működésbeli zökkenők. Ezek közé sorolta az Elnökség mandátuma érvényessége körül kialakult vitát, melyből a tanulságot is le kell vonni, és az EB-nek is jobban oda kellett volna figyelnie. Az EB munkája során megemlítette Bak Julianna kiemelkedő munkáját, mely során az Elnökség kérésére is jól megfelelt. A jövőre vonatkoztatva javasolta, hogy az eseti ellenőrzés mellett a programszerű vizsgálatokat is meg kell tartani. Megköszönte a küldöttek, az elnök, a főtitkár segítő munkáját.

Ormos Balázs röviden szólt a 2010. évi programról, melynek során kiemelte, hogy az Egyesület „stratégiai programjait”, melyek évente ismétlődnek, a pénzügyi helyzet függvényében bővíteni szükséges. A 2010. évi program pénzügyileg is megalapozott és ezt köszöni a támogatóknak, a helyi csoportok és szakosztályok vezetőinek és tagjainak. Vadas Ferenc küldött a Székházunk birtokbavételi helyzetéről érdeklődött. Holdampf Gyula pedig javasolta, hogy az Erdészeti Lapok postaköltségének rendezése érdekében, aki nem csoportosan kapja a lapot, fizesse ki a postaköltséget is. Dr. Pethő József elnök válaszában kitért arra, hogy a Székház ügyében Ormos Balázs főtitkár tárgyal

és az átmeneti időszakban nem kívánt terhet adni a következő Elnökségnek a havi közel százezer forint bérleti díjjal. Azt is elmondta, hogy ez ügyben az Elnöksége véleménye megoszlott.

2/2010. (április 7.) sz. küldött-közügyülési határozat:

A Küldöttközügyülés a 2010. évi programot, a pénzügyi tervet és a befektetési tervet elfogadta.

(Jelen van: 48 fő küldött: 48 igen, 0 tartózkodás, 0 nem)

Dr. Pethő József az Erdélyi Helyi Csoport kérését tolmácsolta – írásban minden küldött megkapta –, mely szerint egy csökkentett – 500.- Ft/év – tagdíjat fizet-hessenek, mivel a tagok az EMT tagjai is. Schmotzer András tájékoztatta a Küldött-közügyülést, hogy az Erdélyi Helyi Csoport hivatalos megalakulása a Vándorgyűlés idején a Mecseki Erdészeti Zrt. Sellyei Erdészeténél lesz, és ez alkalomból egy egyesületi zászló átadására kerüljön sor, melyet támogattak a jelenlévők.

3/2010. (április 7.) sz. küldött-közügyülési határozat:

A Küldöttközügyülés elfogadta az Erdélyi Helyi Csoport csökkentett – 500.- Ft/év – tagdíj fizetését.

(Jelen van: 48 fő küldött: 48 igen, 0 tartózkodás, 0 nem)

Ezt követően dr. Marosi György, a Szavazatszedő Bizottság elnöke ismertette, hogy az első forduló után 48 érvényes szavazat volt, és kihirdette a végeredményt.

4/2010. (április 7.) sz. küldött-közügyülési határozat:

A Küldöttközügyülés a következő tagtársaknak adományoz kitüntetések:

Tiszteletbeli Tagsági Díszoklevél
Halász Aladár
Bedő Albert Emlékérem
Ripszám István, Kolozsvári Ákos, Haraszti Gyula
Kaán Károly Emlékérem
Dr. Bartha Dénes, Ősz Gusztáv,
Dr. Folcz Tóbiás

Decrett József Emlékérem
Lempel István, Princzes József,
Ábrahám Gábor

Elismerő Oklevél

Dr. Ádámfői Tamás, Bajnai Csaba, Balogh Lajos, Farkas László, Farkas Zsuzsanna, Galambos István, Jancsó György, Keskeny József, Kiss Béla, Kovács László, Kozma Tibor, Szabó Nándor, Szentpéteri Sándor, Szuromi László, Dr. Takács László, Zöldág János

Dr. Pethő József elnök gratulált a kitüntetetteknek és megköszönte a Küldöttközügyülés mai és négyéves munkáját, majd az ülést bezárta.

K.m.f.

Dr. Pethő József
elnök

Mester Gézáné

Jegyzőkönyvvezető

Jegyzőkönyv hitelesítők.

Dobre Kecsmár Csaba

Koczka Zoltán

Kiss László **(1921–2009)**

2009 szentestéjén hagyott itt minket örökre.

KISS LÁSZLÓ, a Nyírederdő Zrt. jogelődjének a FEFAG Debreceni Parkerdészetének nyugalmazott erdészeti igazgatója 1921. augusztus 9-én a debreceni erdőpusztán, a mézeshegyi erdészházban született régi erdészcsaládban. Dédapja, nagyapja, édesapja, szintén erdészek voltak, így megvolt az indítatás. Középiskolai erdészeti tanulmányait az esztergomi erdész szakiskolában fejezte be 1942-ben. Ezt megelőzően (1938-tól 1940-ig) és ezt követően rövid ideig (1942.VII.01-1942.X.-hóig) erdészgyakornokként tevékenykedett Gúthon és a Debreceni Nagyerdőn, majd katonai szolgálatra hívták be, és csak a hadifogságból 1946-ban történt hazaérkezése után folytatta munkáját a tiszadobi erdőgondnokságon, előbb üzemi segédtiszként (1946–1947), majd mint üzemi tiszt és kerületvezető erdész (1947–1950). Itt kötött házasságot Kolozsi Valéria tanítónővel, mely házasságból két gyermeke született.

1950. január 1-jén a Hajdúsági Állami Erdőgazdaság nagycseri erdészetéhez került, kerületvezető erdésznek, majd 1950. június 20-án a bánki erdészethez helyezték üzemegység vezetőnek, ezt követően pedig 1952-től kinevezték erdészvezetőnek. Ezt a munkakört 1978-ig töltötte be Bánkon.

1978-ban, az öt erdészetről megalakult Debreceni Parkerdészetet vette át, melynek

első vezetője, illetve igazgatója volt egészen nyugdíjazásáig.

Kiss László iskolapédája volt az egy munkahelyen évtizedekig helyt álló, kitartóan dolgozó, munkaterületét kítőnően ismerő eredményes szakembernek. Erdészetének, erdészeteinek területén óriási gyakorlattal, tapasztalattal irányította az erdőgazdálkodás teljes folyamatát. Elsősorban az erdőművelési feladatokat oldotta meg tudományos felkészültséggel. Bizonyítják ezt az irányításával megvalósult létesítmények: a több ezer hektár jó minőségű erdőültetés, és a debreceni erdőpusztán folytatott természetmegőrző, jóléti hatású erdőgazdálkodás, valamint az általa vezetett erdészlet(ek) területén megvalósított erdei üdülőközpont(ok) is.

Az erdőpuszták szerelmesének, elkötelezett hívének szárnyakat adott a jóléti erdők fejlesztésében való közvetlen részvétel és vezetői tevékenység. Töretlen ambícióval, határtalan lelkesedéssel irányította a jól átgondolt és jól megtervezett fejlesztés munkálatait. Megépült a bánki pihenőerdő-központ, a Tájház a fűvészkert-arborétummal, a bánki lovas központ, a fancsikai pihenőerdő-központ, a fancsikai horgásztavakkal, kilátókkal, erdei turistautakkal. Kialakították a nagycseri pihenőerdő-központot a szórakoztató centrummal, a hármashégyi pihenőerdőt az ifjúsági centrummal, és megépült e pihenő központokat összekötő erdei Panoráma út. Működni kezdett a megújult „Szuzsi” erdei kisvasút.

Nemcsak sokoldalú és eredményes szakember volt Kiss László, hanem határozott, vasakaratú, igen következetes, és igazságos is. A katonás fegyelem ellenére munkatársai körében elismert, népszerű vezető és szervező volt.

Pályafutása alatt szakemberek egész sorát képezte, nevelte jó gyakorlati szakemberré, is-

kolát teremtve és elismerést szerezve ezzel magának, a családjának és a szakmának egyaránt. A vezetése alatt dolgozó szakemberek, kiállván a gyakorlat próbáját, kiváló szakemberek lettek.

Hivatalt munkája mellett aktív tagja volt az Országos Erdészeti Egyesületnek. Előadásokkal, számos szakmai bemutató kezdeményezésével és lebonyolításával derekasan kivette részét az ilyen jellegű tevékenységből is. Imádtá a természetet és a vadászatot. A MAVOSZ megyei Intéző Bizottság Titkára és Társulati elnök volt a vadásztársaságánál.

Erdményes szakmai munkásságáért tíz alkalommal részesült a „Kiváló Dolgozó” vállalati kitüntetésben. Birtokosa volt az „Erdészeti Kiváló Dolgozója” miniszteri kitüntetésnek is. A Népköztársaság Elnöki Tanácsa az erdőpuszták sikeres és hatékony fejlesztésért a Munka Érdemrend bronz, ezüst, és arany fokozatát adományozta számára, miközben a legmagasabb szakmai elismerésben, a „Bedő Albert Díj”-ban részesült.

Debrecen város erdeinek fejlesztéséért megkapta a „Debrecen Városáért” kitüntetést. Háromszor jutalmazták Nimród vadászérem kitüntetéssel. A Nyugat-Magyarországi Egyetem Róth Gyula Gyakorló Szakközépiscola és Kollégium a 65 éve szerzett technikus képzésére alapján közmegegyezésre teljesített hivatásáért nemrégiben „Vasoklevelet” adományozott részére.

Az erdő volt az élete mindenkor, éjjel és nappal, ünnep- és vasárnapokon. Az Erdő nem is maradt hálátlan, mert elkísérte hosszú élete során a bölcsőtől a sírig. Nyolcvankilencedik életévében temették el a Nagyerdő fái alá, melynek egyedeit egykor dédapja, nagyapja és apja ültetett és vigyázott.

Béke poraira.

Dr. Kiss László

Bemutakozatok civil szervezeteink

A NyME Erdőmérnöki Kara Erdővagyon Gazdálkodási Intézete folytatta hagyományait, mely szerint a végzős erdőmérnök-hallgatókat a meghívott erdészeti civil szervezetek képviselői tájékoztatták tevékenységükről.

2010. április 13-án három szervezet, úgymint az Országos Erdészeti Egyesület (OEE), a Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség (FAGOSZ) és a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége (MEGOSZ) vezető tisztviselői tartottak tájékoztatót. *Prof. dr. Lett Béla* intézetigazgató egyetemi tanár köszöntötte a megjelenteket.

Elsőként Ormos Balázs az OEE főtitkára szólt a hallgatókhoz, aki az Egyesület 2010. évi, a Küldöttközgyűlés által elfogadott programról tartott tájékoztatót. A prog-

ram hozzáférhető a www.oee.hu honlapon. A főtitkár beszélt az OEE értékeiről, az Erdészeti Lapokról, annak digitális hozzáférhetőségéről, a honlapokról valamint a Wágner Károly Szakkönyvtárról. Kiemelte, hogy az Erdőmérnöki Kar és az OEE története számos ponton találkozik.

Horváth Ferenc, a FAGOSZ elnöke is a tagságuk faipari és erdészeti vállalkozásainak közös érdekeiről beszélt. Kiemelte az érdekvégyesítés területeit és kezdeményezéseiket, utalva az ötéves osztatlan erdőmérnökképzés visszaállítására. Hasonlóan értékelte, az új erdőörvény összeállításában betöltött szerepet. Fontosnak tartják a kis fűtőműveket, melyekben energetikai célra hasznosulhat a faanyag.

Dr. Sárvári János, a MEGOSZ ügyvezető elnöke a magánerdő-gazdálkodás

kiépüléséről és annak támogatásáról beszélt. Már közel ötszáz ezer embert érint a magánerdő. Az EU támogatási források részletes ismertetésével igyekezett szemléltetni azt, hogy a magán erdőgazdálkodással és hozamaival a jövőben is komolyan kell számolni. A klímaváltozásra fel kell készülni a magán-erdő-gazdálkodónak is, például a CO₂ kvótából befolyó pénzügyi források egy részének erdőtelepítésre történő felhasználásával.

A hallgatói kérdések zömmel a magán-erdő-gazdálkodást érintették. E témában, a teszüzem hálózatból szerzett adatok értékelésének eredményeiről tartott tájékoztatót *dr. Schiberna Endre*, az intézet docense.

Ormos Balázs

Harkai Lajos (1930–2010)

1930-ban született Nagykőrösön, középiskolai tanulmányait is ebben a városban végezte, majd 1954-ben szerzett erdőmérnöki oklevelet a soproni Erdőmérnöki Főiskolán. Az egyetem befejezését követően 1954-től a káldi, majd sárvári erdészetknél indult a pályán.

1957-től 1989-ig, nyugdíjba vonulásáig, dolgozott az ERTI-ben. Kopecky Ferencsel együtt alapították a kísérleti állomást és kezdték meg a kutató, fejlesztő, kísérletező munkát. Kezdetben nyárnemesítéssel foglalkozott, majd részt vett az első nyár kísérleti ültetvények, gyűjtemények ún. Populétumok telepítésében és első értékelésében. Érdeklődése később a tölgyek felé fordult, és vált a hazai tölgynemesítési kutatás egyik elindítójává. Elkészítette azoknak a – magtermelő állományok kijelölése, felvétele alapján kiválasztott – törzsfáknak az oltványait, amelyekből aztán az ország első gödöllői kísérleti magtermelő ültetvénye létesült. A ma már termőre fordult első üzemi „ormásági” kocsányos tölgy magtermesztő ültetvény tervének elkészítője, majd pedig kivitelezésének irányítója is ő volt. Kutatási tevékenységében újabb fajfajváltás következett. Az egzóta fenyők állományszerkezeti és fatermési vizsgálataihoz kapcsolódva elkészítette a fatermelési szempontból jelentős duglász és simafenyő fatermési tábláit, egyúttal meghatározva termőhelyi igényeiket. Sokáig irányította az egzóták honosításával kapcsolatos kutatásokat. A lucfenyőnemesítési téma keretében törzsfákat választott ki és ezekből magtermesztő ültetvényeket létesített (Cikota, Zalaerdőd, Recsk), va-

lamint részt vett a fenyő kísérleti kertek, a Pinétumok kialakításában. Az erdőfelújítási és telepítési iránytechnológiák vizsgálata keretében kidolgozta a fenyvesek felújítási és telepítési iránytechnológiáit és közreműködött azok bevezetésében. Segítette az ERTI lazítószármag mélyművelő gyakorlati bevezetését. Részt vett a papírnár kitermelések nyomán keletkezett vágásterületek új technológiával történő újraerdősítésének kidolgozásában.

Szerteágazó érdeklődését és szorgalmát sok gyakorlati eredmény és kísérlet igazolja vissza. Kutatómunkájának eredményeiről mintegy 20 publikációban és jelentésekben számolt be, társszerzője volt „A magyar nyár-fatermesztés”, „A tölgyek” és az „Erdészeti növénynemesítés” című szakkönyveknek.

Munkájának elismeréseként az „Erdészeti Kiváló Dolgozója” és a „Munkaéremrend bronz fokozata” kitüntetésben részesült.

Március 13-án helyezték végső nyugalomra a celldömölki temetőben.

Nyugodjék békében.

Sáfrány Géza (1928–2010)

Nagy részvétel kísértük utolsó útjára Sáfrány Géza erdész-technikust 2010. március 5-én a nagyvisnyói temetőben.

Hosszú és küzdelmes élete volt. Az erdészpálya minden lépcsőfokát megjárta.

Kezdte 1940-ben Nagyvisnyón a Pallavicini őrgrof erdőbirtokán mint erdészgyakornok, Nagy Imre körerdész szigorú főnöksége alatt. Közben elvégezte a polgári négy osztályát, hogy erdész lehessen. Volt rakodókezelő, erdész, hosszabb ideig dolgozott az erdőhivatalban adminisztratív munkakör-

ben. Az erdészeti technikum elvégzése után több éven át az Erdőgazdaság erdészeti szakképzettséggel rendelkező számviteli felügyelőjeként dolgozott. 1980-tól nyugdíjba vonulásáig a Szilvásvárad Erdészeti halászmestereként a pisztrángtenyésztést vezette, ez idő alatt a Szalajka-völgy gazdája és a vadászház gondnoka is volt. Munkáját a tettrekészség, határozottság és a fegyelmezett-ség jellemezte.

Erdészeti életpályáját kiegészítette a vadászat. Még nem volt 16 éves, amikor Pallavicini őrgroffal meglövötte az általa megfigyelt kapitális szarvasbikát. A vadászatot nyugdíjas éveiben is folytatta. Tagja volt a Bükk Erdészeti Vadászárságának és hivatásos vadásza a Nádler Herbert Vadászárságnak. Csak halála előtt egy évvel, betegsége miatt akasztotta szegre a puskáját.

Erdészeti munkáját több erdőgazdasági és miniszteri kitüntetéssel ismerték el, vadászati tevékenységét 2006-ban a Hubertus kereszt arany fokozatával jutalmazták.

A vad jó megítélése mellett kitűnő lövő is volt. Közvetlen egyénisége és vadászati szaktudása révén számos helyre hívták meg vadászatra.

A szilvásváradai évek alatt a szolgálat mellett a vadászat volt az, ami összekötött bennünket és barátságunkat megalapozta. A napi teendők után gyakran jártuk a Bükköt, ő általában cserkészett, én pedig magaslesen vártam a vadat. Nyugdíjas éveinkben gyakran eleventítettük fel közös vadászataink szép emlékeit. Találkozásaink során a második mondat már a vadászattal folytatódott.

Kedves Géza Barátom!

Megköszönöm Neked a 8 éves hűséges szolgálatot és köszönöm a 30 éves, síríg tartott barátságot.

Búcsúzom Tőled a Szilvásvárad Erdészeti egykori nagy családjának még élő munkatársai és fizikai dolgozói nevében is.

Isten Veled! Nyugodjál békében!

Leic József

Erdőmérnök-hallgatók az északi sarkkörön túl

A három hetesre tervezett skandináv kör- (tanulmány-) utunkat 2009. 07. 05-én kezdtük meg. Már az indulás sem volt egyszerű. Próbálták már fejben összeállítani, hogy vajon mire is lehet szüksége az embernek 3 röpké hét alatt? No, ha ezt elképzelték, akkor lépünk a megvalósítás mezejére, és lássuk a bevásárló listát! Hosszú? Valóban... Na, akkor jöjjenek a legszükségesebbnek vélt dolgok, pakoljuk azokat használá-
tuk szerint külön csomagokba, majd hihetetlenül lepődünk meg, hogy egy öt-személyes (a Honecker névre hallgató négyütemű Wartburg) autóba még erős jó szándékkal sem fér el két ember és azok a tutin összeállított csomagok. No sebjaj, akkor szelektálunk, mindaddig, míg az ajtókat különösebb erőlködés nélkül képesek nem vagyunk becsukni. Ha mindezzel megvagyunk, akkor har-
apunk bele a 8785 km első métereibe.

A kalandok mellett információt akarunk gyűjteni a skandináv erdőgazdasá-
gokról, valamint az erdészetek és természetvédelmi szervezetek kapcsolatá-
ról, illetve a két szakma társadalmi meg-
ítéléséről. Mindehhez a Gemenc Zrt.-től kaptunk jelentős támogatást.

Az információgyűjtésünk eredmé-
nyeként kiderítettük, hogy ott, ahol az erdészet és a természetvédelem egy cégként üzemel (kivéve a nemzeti par-
kokat), valamint adventív és invazív fa-
jok jóformán be sem teszik a lábukat, ott nem is alakul ki, ami nálunk, Ma-
gyarországon igen, a minden minőség-
ben elkülönült szervezetek közötti el-
lentét. Az emberek mérhetetlen nyugal-
ommal és higgadsággal képesek vé-
gezni a munkájukat, hisz ott az erdészet

jóformán a fahasználattal foglalkozik (sem mesterségesen telepíteni, sem fel-
újítani nem szükséges, hiszen „...a ter-
mészet megoldja!”), és nem elhanyagol-
ható a közjóléti tevékenységük sem, va-
lamint sok energiát fektetnek a külön-
böző ismeretterjesztő és promóciós te-
vékenységekbe.

Nos, az út alatt hihetetlen sok min-
den történt velünk. 18 nap alatt Európa
13 országában jártunk. Számtalan ka-
landban volt részünk, ebből szedünk
most egy csokorral, hogy megmutassuk
milyen az élet a Wartburggal, egy sátor-
ral, és egy kemping-gázzal. Hol aludná-
nak, ha lenne egy csuromvizes sátruk
és kb. 20 órája autóznának szakadó
esőben? A teljesen telepakolt autóban?

Először mi is erre jutottunk, de végül
egy zseniális ötlettől vezérelve (és a
szerencsének köszönhetően) egy sza-
bad strand férfiöltözőjében kötöttünk ki
(száraz volt!), a női részt fenntartottuk a
sátor szárításához!

A harmadik napja tartó esőben,
amely megegyező volt egy magyar vi-
har intenzitásával, autópályán 110
km/h-nál az ablaktörlő lapátunk inkább
az aszfaltot választotta az ablakunk he-
lyett. De még szép, hogy egy erdőmér-
nök-hallgató megoldja, hiszen a túlélő-
készletünk tartalmazott némi szigetelő-
szalagot és drótot is. Azért képzelhetik,
egy Wartburg! De eddig már eljutottunk
vele. Azt hittük fel is készültünk min-
denre, amúgy rendesen, és kis telefo-

nos segítséggel végül minden hibát megjavítottunk, de azért voltak meglepetések. Autónk még adott néhány feladatot, amelyek nem mindig bizonyultak egyszerűnek, de bebizonyosodott, hogy képesek vagyunk féltengelyt cserélni (ki nem? csak egy óra betenni a két nyolcas talpas csavart, ha fel van emelve a fél kocsi) egy benzinkútnál Inariban (Inari: Finnország északi részén található 10 000 lelkes „nagyváros”, ahol természetesen nem dolgozik egyetlen autószerelő sem).

Utunk során Svédországot elérve már nem szállt le éjszaka, az itthon megszokott sötétség, így 10 napig éjjelnappal világos volt. Képzeltetik, mikor keltünk reggelente, aki 7-kor ébredt már a lusta dög kategóriába tartozott. Nem ritkán költöttük el a vacsoránkat éjjeltájban, télikabátban, a sátrunk mellett rögtönzött asztalon úgy, hogy a napsugarak még játszottak fémedényeink szélén.

Talán szakmai ártalom, de elsősorban a növényvilág ejtett rabul mindkettőnk. Olyan növények jelennek meg tömegesen, amelyeket itthon vagy csak mesékből vagy a tv-ből ismer az ember. Térdig lehet gázolni a csarabban, egymás hegyén-hátán található a fekete, a vörös, valamint a tőzegáfonya. Apró virágos növények élnek a puszta magaslatokon és a havas foltok szélén is. Csak ámul az ember a természet erejétől. A

Svartisen gleccsertől csupán néhány méterre hűsevő növény kötelezett fényképezésre, a svéd hegyek lankái között pedig csodálatos mohalápok kényszerítettek bennünket arra, hogy kipróbáljuk, vajon elszülődünk-e, ha rámerészkedünk? De, ugye minden-hova fel kellett mászni, ki kellett próbálni, meg kellett nézni, vagy ha lehetett, meg is fogni.

Az időjárás kipróbált bennünket, hogy valójában mit is bírunk. Volt szakadó eső, szikrázó napsütés, komor, felhős fel-

homály, és volt, hogy magában a felhőben töltöttünk napokat. Azt hittük egy felhőben lenni romantikus dolog, de valójában inkább vizes. Természetesen nem máshol, mint Nordkappon töltöttük időnk teljes egészét egy felhő hideg, nedves belsejében. A látótávolság nem haladta meg a 20 m-t, és néhány perc alatt a télikabátokról is folyt a víz. Nordkapp szigetére egy több, mint 7 km-es alagúton lehet eljutni autóval, ennek természetesen becsületesen elkérték az árát, amely csak egyetlen útra szólt. Az emlékhelyre, amit Európa legészakibb pontján emeltek, a belépés külön procedúra, csak kétnapos jegy vásárolható és igazából az emlékmű és a turistacentrum látogatható vele, ami kizárólag a gazdag ázsiai turisták

számára készült. Természetesen az is kiderült, hogy egyszerű embereket is beengednek, de nem kell, hogy kiírják, hogy mi csak nézelődhetünk, néhány méter után mindenki úgyis rájön magától, így innen mi viharos gyorsasággal távoztunk, hogy felfedezzük a még előttünk álló csodákat.

Azért vitathatatlanul nem csak a flóra, de a fauna is tartogat érdekességeket annak, aki először fedezi fel a környéket. A jávorszarvas igencsak tiszteletet parancsoló méreteit látva (azt hiszem sokan megijednének), meglepő a rénszarvasok higgadsága és nyugalma, amivel kezelik az életerükbe betolakodó embereket. Nem csoda, hogy a Mikulás is őket választotta vonóerőnek...

A Mikulás Finnországban Rowanemiben lakik a sarkkörön. Régi álom lévén, meg is látogattuk. Belépve a dolgozószobájába a Mikulás magyarul köszöntött bennünket, és mint kiderült, teljesen képben volt Magyarország földrajzi adottságaival. Tökéletesen betájélt, vajon honnan is érkeztünk, és egy közös fényképpel gazdagabban jöttünk el tőle.

Skandinávia teljesen más világ, az ott élő emberek, bár morfológiailag megegyeznek a magyarokkal, elég ha megszólalnak, és rájövünk, hogy nem arról szól az életük, mint nekünk. Könnyedebbek, idegenekre is képesek mosolyogni, és úgy élnek az életüket, hogy az nekik jó legyen. Élnek fél évet sötétben, fél évet világosan, a repülőtereik a közutakon vannak (természetesen ezek a repülő fel- és leszállási idejére sorompóval le vannak zárva), annyi vodkát isznak legalább, mint az oroszok, mégsem kell kerítést rakniuk a telkek közé és zárható kapukra sincs szükségük. Szabad a vadkemping és nyugodtan alhattunk sátrunkban, akár az erdőben, akár egy vasúti rakodó peremén.

Tímár Dani és Mészáros Dina

Évtizedek tapasztalata az Ön kertjében!

A STIHL professzionális termékeivel öröm a kert gondozása

További akciós termékeinket keresse szakkereskedéseinkben!

Az akció időtartama: 2010. április 1. – május 31.

Credigen Bank Az akció a készlet erejéig érvényes. A hitellehetőségek nem minden kereskedésben érhetők el egységes feltételekkel. A részletekről érdeklődjön telefonon, vagy személyesen az Ön által választott partnerünknel. A Credigen Bank a hitelbírálat jogát fenntartja. Ez a hirdetés a Bank részéről nem minősül nyilvános tájékoztatónak és ajánlattételnek. A hitelről részletes tájékoztatást az üzletben elhelyezett hirdetésmények adnak. **Kamat: 0%, kezelési költség: 0%. A 41/1997.(III.25.) Korm. rendelet szerint a referencia THM értéke: 0% (100.000 Ft, 5 hónap).**

ANDREAS STIHL KFT. 2051 Biatorbágy-Budapark, Paul Hartmann u. 4.
Telefon: (06-23) 418-054 · Fax: (06-23) 418-106
www.stihl.hu · E-mail: info@stihl.hu

FS 40
39 900,-

7 182 Ft x 5 hó
Saját erő: 3 990 Ft
Hitelösszeg: 35 910 Ft
THM: 0%

0% THM
INGYEN HITEL

8 982 Ft x 5 hó
Saját erő: 4 990 Ft
Hitelösszeg: 44 910 Ft
THM: 0%

0% THM
INGYEN HITEL

MS 170 D
49 900,-

Nyerjen egy STIHL motorrészlet!
www.stihl.hu

STIHL®